

stotinu

stotinu

100 UNIRI SOCIJALNIH INOVACIJA

SVEUČILIŠTE U RIJECI

TEA DIMNJAŠEVIĆ

DARIA GLAVAN ŠČULAC

LEA JURIN

ANDREA KAŠTELAN

KRISTINA LEKIĆ BARUNČIĆ

ŽELJKA LJUTIĆ

ANDREA MEŠANOVIĆ

NINA PREMUŠ

SNJEŽANA PRIJIĆ SAMARŽIJA

ANA TOMAŠKO OBRADOVIĆ

RIJEKA, 2025.

PREDGOVOR	7	<i>Semper magis</i>
<i>t/1</i>	13	Glasna podrška s terena
DOBROBIT	15	Tko će kome, nego svoj svome*
—ZDRAVA ZAJEDNICA		*pomoći ofc.
I BLAGOSTANJE	17	Što je muškarac bez brkova
ZA SVE	18	Kao jedan čovjek
	19	Jasno i glasno
	21	20 do 30 minuta* ili kockica čokolade
	22	Stanica mira
	23	Mjesto pod suncem
	24	Godine su samo dobar broj
	26	Rodna ravnopravnost ima mnoga lica
<i>t/2</i>	31	Laboratorij ideja
BUDUĆNOST	33	Prema europskom modelu
—UPRAVLJANJE		—funkcionalna integracija
PROMJENAMA	34	Od šuma modema do pametnog učenja
	35	Sveučilište u ritmu globalnih promjena
	37	<i>Do it your way</i> alt. Na svoj način
	39	Ruka u ruci—obrazovanje koje raste s društvom
	41	Vizija koja povezuje
	43	Iskustva donose bodove
	45	Sutra počinje danas
	47	Granice ne postoje, izmislili su ih ljudi
	48	Kako je UNIRI kliknuo s e-učenjem
	50	Kvaliteta obrazovanja bez granica
	51	Izazov, ne problem!
	53	Pamet i trud: recept za uspjeh?
		Ili jednostavno meritokracija
	54	Možda nam uspije neki pravedniji svijet
	55	Studenti su partneri
	57	Nisu svi koji lutaju izgubljeni*

t/3
UTJECAJ
—OTVORENO
SVEUČILIŠTE

63	Složna braća kuću grade
65	Ki o čemu, mi o svemu!
66	Izvan kutija i preko granica
67	Politička znanost ili znanstvena politika?
69	Znanost na dlanu – svima i za sve
71	Nismo sami: otvoreno i zajedno
72	Digitalni mostovi
73	Tako se pri nam dela!
74	Filantropija na riječki način
75	Obrazovanje je skupo, ali neznanje je još skuplje*
76	Od Ljubljane do Tirane
77	Znanje ne živi u zlatnom kavezu

t/4
IZVRSNOST
—UTEMELJENA
NA SNAZI
POVEZIVANJA
I SURADNJE

83	Nužnost bez alternative
85	Srcem Riječani, duhom Europljani
86	Kuća povezanosti
87	Lako se osloboditi, teško je biti slobodan
88	#UniRiThePlaceToBe
89	Ako sam i vidio dalje od drugih, to je zato što sam stajao na ramenima divova*
90	Na svjetskim ljestvicama —nije Eurosong, ali bodovi stižu!
92	X-icom po svijetu...
93	안녕하세요 Annyonghaseyo!
94	Lideri kao generatori promjena
96	Dobar susjed zlata vrijedi
97	Dora istražuje*
99	Pametni znaju čemu služi kartica
100	Povezujemo 651 km inspiracije: Moise Cres x IUC Dubrovnik

t/5
INSTITUCIJA
NIJE HLADNA
SILA NAD
DRUŠTVOM
—AKADEMSKA
DEMOKRATIČNOST

105	Glas oblikuje budućnost
107	Arete institucije: vrlina kao put razvoja
109	Kvaliteta je neprekidna težnja za boljim
111	Od jedan do pet
113	<i>And admit that the waters around you have grown*</i>
115	<i>AI is OP*, but so is human creativity</i>
116	Opstanak bez temeljnih vrijednosti —i za koga?
117	Nismo ti razmaženi(?)
119	<i>More than ticking the boxes*</i>
121	Naprosto učinite pravu stvar, ostalo nije važno*

t/6
PRIPADNOST
—KULTURA
I KREATIVNOST

123	Sveučilište u Rijeci (...) za institucije kakve želimo*
125	Sloboda je odgovornost
129	Mladi su svi oni koji ne mare za zone komfora
131	Budućnost u režiji studenata
133	Kreativni otpor
135	50 je pola od 100
137	Tko se boji <i>MAME ŠČ?</i> !
138	Drugačiji javni glas akademske zajednice
139	Kako je Potjeh tražio istinu*
140	Fenomeni grada
141	Sveučilište je naša kuća
143	<i>Fiume Fantastica</i> iliti (ne)uhvatljivi riječki identitet
144	Svi su umjetnici jednom bili amateri
146	Naši i vaši – Šta da?
147	Mali krug velikih ljudi
149	Kampus za sve: i o tebi se radi kada gori susjedova kuća!
150	Kapljica, val, more

t/7
OTPORNOST
KROZ PROMJENU
—ŽILAVOST
I ANGAŽMAN

155	Globalno je lokalno: ljudi su najvažniji svjetski resurs
157	Oblak mogućnosti
159	Klik do budućnosti
160	Gdje vizije postaju stvarnost
161	Doktor liječi, priroda ozdravlja
163	Vodikova groznica
164	Jer još trava nije nikla...
165	Za neki malo bolji svijet
167	<i>Repetitio est mater studiorum</i>
168	Houston, imamo problem!
169	Znanost nema alternativu
170	Sveučilište je ogledalo lokalne zajednice, ili obratno
172	Budi promjena (u) koju(oj) želiš živjeti
173	Izađimo među ljude
174	Iskustvo nema cijenu
175	Tko dijeli, taj i množi
176	Zrno po zrno pogača
178	Zdravo!*
179	Kada binarni sustav promišlja zeleno
181	<i>Happy plastic, it's <u>not</u> fantastic!*</i>

Predgovor

Stotinu: 100 UNIRI socijalnih inovacija publikacija je u kojoj smo na jednom mjestu popisale socijalne inovacije koje je Sveučilište u Rijeci generiralo u posljednjih osam godina ili u mandatima uprave koju sam vodila.

Svaka je inovacija neposredno ili posredno usmjerena na rješavanje problema i poboljšanje društva, ali *koncept socijalne inovacije* nastaje upravo kako bi se naglasilo da se radi o inovacijama koje su odgovor na neki strukturalni konkretni i stvarni društveni izazov. Socijalne inovacije pritom ne ciljaju na otklanjanje simptoma, već na *sustavni i transformacijski učinak za dobrobit društva*. Naše su socijalne inovacije sastavni dio dinamičkog procesa strateškog razvoja Sveučilišta u Rijeci, kreiranja i provedbe inventivnih ideja ili intervencija usmjerenih na proaktivno rješavanje izazova za visoko obrazovanje i znanost. Naših *Stotinu* opisuje sto takvih invencija i intervencija – aktivnosti, inicijativa, usluga, procesa, politika ili praksi – koje smo uveli na Sveučilište u Rijeci s ciljem rješavanja izazova, ali i transformacije Sveučilišta, lokalne, regionalne, nacionalne i europske zajednice.

Socijalna inovacija ne bi trebala biti tek neki pomodni neologizam kojim opisujemo nešto što postoji godinama, i nije samo modernija ili politički korektnija riječ za inovacije. Nije niti izum suvremenog doba željnog uvijek nečeg novog, *jer je potreba za socijalnom promjenom kroz napuštanje ustaljenih društvenih obrazaca* te nalaženje novih i učinkovitijih pristupa vječna tema čovječanstva. Još je glasoviti američki državnik, filozof, izumitelj, fizičar, ekonomist i književnik Benjamin Franklin pisao o važnosti malih izmjena unutar društvene organizacije ili zajednica koje bi trebale i mogle pomoći u rješavanju svakodnevnih problema. Mnogi su europski sociolozi poput Maxa Webera ili Émilea Durkheima također naglašavali značaj socijalne promjene i *nužnost kontinuiranih inovacija društvenih praksi*. U posljednjih nekoliko desetljeća, međutim, sam je pojam socijalnih inovacija postao predmetom sve intenzivnijeg znanstvenog istraživanja i praktičnog diskursa, djelomično i zbog potrebe brze prilagodbe organizacija i zajednica sve izazovnijim društvenim

okolnostima. Na najprestižnijim sveučilištima u svijetu u posljednjih nekoliko desetljeća razvili su se *studiji i centri koji se bave upravo socijalnim inovacijama*, nerijetko se predstavljajući kao laboratoriji ideja za budućnost. Prije petnaestak godina u Bijeloj kući osnovan je jedan od prvih ureda za socijalne inovacije pri institucijama javne uprave, a Europska unija bila je prvi politički entitet koji unutar svojih inovacijskih strategija sustavno koristi pojam i naglašava vrijednost socijalnih inovacija.

Valja odmah na početku priznati da *Stotinu* nije posljedica namjere da se sustavno bavimo temom socijalnih inovacija, već je primarno rezultat želje da, na neki *nekonvencionalan* način, *rezimiramo učinjeno i popišemo naše intervencije u sustavu* kojima smo nastojali riješiti neke izazove te doprinijeti *otpornosti i održivom razvoju Sveučilišta unutar zajednice*, čemu smo istinski bili posvećeni. Međutim, s vremenom smo postali svjesni opsega i snage provedenih intervencija te potrebe stvaranja institucijskog okvira za podršku i poticanje socijalnih inovacija, zbog čega je na Sveučilištu u Rijeci i osnovan Institut za budućnost, upravo kao svojevrsni *laboratorij socijalnih inovacija*.

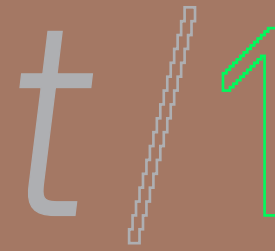
Naših 100 UNIRI socijalnih inovacija imaju određena ključna obilježja po kojima smo provedene in(ter)vencije identificirali i prepoznali. Njihov je cilj bio stvoriti pozitivan *društveni učinak* i odgovoriti na konkretne društvene izazove radi poboljšanja dobrobiti i kvalitete sveučilišnog života, ali i kvalitete života u zajednici. U pravilu su uključivale *suradnju i zajedničko stvaranje* među različitim društvenim dionicima uz aktivno uključivanje krajnjih korisnika, osiguravajući da se njihov glas čuje, a kako bi se njihove potrebe riješile. Naših bi stotinu socijalnih inovacija bilo nemoguće provesti bez oslanjanja na *kolektivnu mudrost* i *stručnost* svih uključenih u pronalaženju rješenja. Socijalne inovacije na kojima smo radili nika-da nisu bile samo kratkoročna reakcija na problem, već smo uvijek nastojali razvijati *sustavni pristup* kako bismo identificirali i riješili uzrok problema. UNIRI socijalne inovacije rezultat su *nekonformističkog i kritičkog razmišljanja* uz snažan naglasak na *razumijeva-*

nju potreba studenata, nastavnika, znanstvenika, djelatnika, kao i svih ljudi u zajednici koji bi mogli osjetiti dobrobiti novog rješenja. One ne bi bile moguće bez oslanjanja na duboki *osjećaj empatije, kreativnosti i razmišljanja izvan obrazaca konvencionalne mudrosti* i postojećih rješenja svih onih koji su sudjelovali u njihovu kreiranju i provedbi. Prilikom provedbe nismo propuštali prilike za učenje i slušanje, prijavu projekata i organizaciju razgovora koji su nam pomagali bolje razumjeti trendove, ali i prakse na drugim sveučilištima i u drugim zajednicama.

Mišljenja sam da smo svi zajedno, *ljudi Sveučilišta*, napravili mnogo. *Stotinu* socijalnih inovacija predstavlja okrugli broj intervencija koje smo odlučile popisati, ali sigurna sam da ih ima i znatno više, kao i da se i u ovom trenutku negdje pali poslovična lampica koja simbolizira neku novu ideju i zametak socijalne inovacije. Kao što to inače biva, naše će socijalne inovacije biti zamijenjene boljima, ali se nadamo da jesu sjeme ili da će biti nužna stepenica za sljedeći bolji i veći korak. Na kraju, držim da naših *Stotinu* nisu bile moguće samo zato što smo uvijek imali kristalno jasnu sliku o vrijednostima kao početku i kraju svega. Bez zajedničke *posvećenosti fundamentalnim vrijednostima* socijalne inovacije ne bi imale šanse. Kako bismo to istakle, svakoj smo socijalnoj inovaciji pridružile vrijednosti kojima je inovacija trebala doprinijeti.

U ime autorskog tima zahvaljujem svima koji su izravno i neizravno sudjelovali, pomagali i podržali kako ovu publikaciju tako i našu ideju sveučilišta, naše nastojanje da učinimo ispravne stvari. *Semper magis* također je intervencija, krilatica koju smo preuzeli od isusovaca, od kojih baštinimo tradiciju visokog obrazovanja u Rijeci, i kojom sam označila mandate. Uvijek više čitali smo i čitamo kao nastojanje da održimo *intelektualne vrline znatiželje i odgovornosti*, s dubokim uvjerenjem da znanje i kultiviranje misije općeg dobra uistinu nemaju granice.

Snježana Prijić Samaržija

DOBROBIT — ZDRAVA ZAJEDNICA I BLAGOSTANJE ZA SVE

- OTVORENOST
- DRUŠTVENA ODGOVORNOST
- INOVACIJA
- POVEZIVANJE
- INTERNACIONALIZACIJA
- DOBROBIT
- BUDUĆNOST
- SOCIJALNA PRAVEDNOST
- JEDNAKOST
- KREATIVNOST
- AKADEMSKA SLOBODA
- DOSTUPNOST OBRAZOVANJA
- INSTITUCIJSKA AUTONOMIJA
- IZVRSNOST
- ETIKA
- RAVNOPRAVNOST
- RAZLIČITOST
- UKLJUČIVOST
- PARTICIPACIJA
- DEMOKRACIJA
- INTERDISCIPLINARNOST
- MULTIDISCIPLINARNOST
- PERSONALIZIRANI PUTEVI UČENJA
- SOLIDARNOST
- AKADEMSKA SLOBODA
- KLIMATSKA NEUTRALNOST
- OTPORNOST
- KOMUNIKACIJA
- ANGAŽMAN U ZAJEDNICI
- SURADNJA
- DOPRINOS
- AKTIVNO GRAĐANSTVO

- 13 Glasna podrška s terena
- 15 Tko će kome, nego svoj svome*
*pomoći *ofo*.
- 17 Što je muškarac bez brkova
- 18 Kao jedan čovjek
- 19 Jasno i glasno
- 21 20 do 30 minuta* ili kockica čokolade
- 22 Stanica mira
- 23 Mjesto pod suncem
- 24 Godine su samo dobar broj
- 26 Rodna ravnopravnost ima mnoga lica

Savjetovanje i podrška studentima

Biti aktivnim članom zdrave zajednice nije nimalo lak posao, a jedan od najizazovnijih zadataka pružati je podršku, razumijevanje i utjehu, svakodnevno stvarati i održavati osjećaj pripadnosti i slobode, voditi brigu, izreći konstruktivnu kritiku te postaviti, ali i ukazati na putokaze paralelnih privatnih/obrazovnih/karijernih traka autoceste života.

Briga za jednoga, prema osnovnom načelu zdrave zajednice, vrijedi kao briga za sve. Prepoznavajući potrebu za brigom o svakome svojem članu, Sveučilište u Rijeci je 1997. godine osnovalo Psihološko savjetovalište* – 2010. godine preimenovano u Sveučilišni savjetovališni centar (SSC), koji danas djeluje kroz tri različita savjetovališta.

Inkluzija je *way of life*, a Sveučilište je jedno od prvih koje je osnovalo Savjetovalište za akademsku prilagodbu studentima s invaliditetom i drugim poteškoćama s ciljem osiguranja prilagođenih uvjeta za uspješan akademski put, poput prilagodbe nastavnog procesa, organizacije vršnjačke potpore i/ili podrške u studentskom smještaju, organizacije specijaliziranog prijevoza na nastavu / vježbe / u knjižnicu ili pak prilagodbe (nastavne) literature. U svrhu senzibiliziranja zajednice Centar dodjeljuje nagradu Izjednačavanje mogućnosti u kategoriji akademske izvrsnosti studenata/ica s invaliditetom, kao i Nagradu *Poseban doprinos izjednačavanju mogućnosti* te organizira programe poput prikazivanja hrvatskog filma nominiranog za Oskara, *Čovjek koji nije mogao šutjeti*, prevedenog na znakovni jezik. Kroz Psihološko savjetovalište studentima i djelatnicima aktivno se pruža besplatna stručna psihološka pomoć i podrška kako bi lakše postigli akademske uspjehe, povećali uspješnost studiranja i profesionalnog rada, razvijali osjećaj ispunjenosti učenjem i istraživanjem, osnažili aktivnu institucijsku participaciju te unaprijedili kvalitetu života. Svjesni porasta prijetnji mentalnom zdravlju, kao i tjeskobnih i depresivnih stanja

* 5. rujna 1997. osnovan je Psihološko savjetovališni centar pri Pedagoškom fakultetu u Rijeci, administrativna jedinica u funkciji pomoći studentima Fakulteta te unaprijeđivanja nastave studija Psihologije bez pravne osobnosti.

UNIRI brine ili novi modeli brige za mentalno zdravlje

kao najčešćeg uzroka radne nesposobnosti u svijetu, Centar organizira različite (preventivne) edukativne aktivnosti. U cilju smanjenja stresa studenata u fazi ulaska na tržište rada osnovano je i Savjetovalište za profesionalno usmjeravanje i razvoj karijere, a u svrhu poticanja razvoja vještina upravljanja karijerom i poduzetničkih kompetencija, povezivanja s potencijalnim poslodavcima, povećanja zapošljivosti i konkurentnosti na tržištu rada, kao i kapaciteta za samozapošljavanje i kreiranje individualnih karijernih puteva.

Pandemija, brze društvene, tehnološke i klimatske promjene ubrzano utječu na probleme s mentalnim zdravljem. Opasnim narušavanjem balansa između stvarnog i virtualnog – privatnog i poslovnog života svakodnevno se ulaže trud za pronalazak rješenja postavljenom izazovu. Jedno od njih svakako leži u poštivanju načela holističkog pristupa mentalnom zdravlju, gdje se naglasak stavlja na sustavnu povezanost uma i tijela.

Upravo taj pristup u radu primjenjuje Sveučilišni savjetovališni centar prateći više aspekata studentskog/profesionalnog života – zdravlje, praćenje akademskog (ne)uspjeha, unaprijeđenje kvalitete života, iskorištavanje potencijala, karijerno savjetovanje, kontakt s poslodavcima. Inoviranje sustava savjetovanja razvijeno je kroz edukaciju studenata, koji kreiraju široku mrežu vršnjačke potpore. Sveučilište u Rijeci i Senat Sveučilišta u Rijeci snažno su podržali projekt *UNIRI brine* nastojeći pružiti podršku i sigurnost svim studentima. Kroz projekt *UNIRI brine* razvija se sustav potpore namijenjen osnaživanju osobnog razvoja, očuvanju mentalnog zdravlja i osiguravanju dobrobiti studenata i studentica tijekom prijelaznih razdoblja, na početku i na kraju studiranja te ulaskom na tržište rada (*UNIRI Career Days**). Uz stručno vođenje Centra vršnjačku podršku pružaju studenti i studentice viših godina studija kojima je sudjelovanje u projektnim aktivnostima prilika i za stjecanje odgovarajućega praktičnog iskustva. Sličan projekt Centra je i Studenti mentori, gdje studenti viših godina (najčešće) brucešima istoga studijskog smjera pomažu u procesu prilagodbe na studij i studentski život, pa sve do pružanja savjeta kako komunicirati s profesorima. Zatim je tu i projekt Asistenti, gdje studenti svojim radom pružaju direktnu podršku kolegama, studentima s invaliditetom. Ona uključuje potporu pri kretanju, rješavanje administrativnih procedura te pomoć u praćenju nastave,

**UNIRI Career days (Dani karijera)* organiziraju se s ciljem jačanja kompetencija za upravljanje karijerom kod studenata/ica i alumnijskih sastavnica riječkog sveučilišta, informiranja o potrebama na tržištu rada te unaprijeđenja odnosa s gospodarskim i civilnim sektorom uz povezivanje studenata/ica i alumnijskih potencijalnih poslodavcima.

Važnost rane intervencije i prevencije za zdravlje studenata

učenju ili ispitima. Kroz *PhD Career Café* tematiziraju se teme povezane s uspješnim savladavanjem izazova tijekom doktorskog studiranja (npr. mentorski odnos, ravnoteža poslovnog i privatnog života i sl.), a kao inovativni iskorak u zaštiti mentalnog zdravlja uvođe se dva programa: grupa *Mindfulness*, namijenjena djelatnicima Sveučilišta, s ciljem boljeg nošenja sa stresom na radnom mjestu te kutak *Mindfulness* u sklopu Sveučilišne knjižnice.

Spriječiti, a ne liječiti, odnosno koliko je rana prevencija važna za zdravlje studenata govori i činjenica da je Sveučilište u Rijeci u suradnji s Nastavnim zavodom za javno zdravstvo i Domom zdravlja PGŽ-a otvorilo prvu ambulantu liječnika opće medicine na Sveučilišnom kampusu i kroz takvu jedinstvenu suradnju osiguralo dostupnost javnozdravstvenih usluga studentima. U ambulanti se obavljaju sistematski pregledi te prate studenti sa zdravstvenim rizicima, rizičnim ponašanjima i kroničnim poremećajima zdravlja. Snažno zagovarajući cijepljenje kao jedno od najvećih znanstvenih postignuća medicine, Sveučilište kontinuirano potiče studente da se cijepi protiv gripe, protiv humanog papilomavirusa (HPV-a) te koronavirusa tijekom trajanja epidemije.

Brkati studeni ili popularno zvani *Movember* pokret je nastao 2003. godine u Australiji između nekolicine prijatelja u cilju obilježavanja studenog kao mjeseca (preventivne) zaštite zdravlja muškaraca. Fokus pokreta je na prevenciji ili ranom otkrivanju bolesti koje pogađaju muškarce, kao što su rak prostate i testisa, ali i na poteškoćama (potisnutim, često guranim pod tepih) vezanim za mentalno zdravlje.

Kao aktivni dionik i zagovaratelj pozitivnih promjena Sveučilište u Rijeci uključilo se u *Movember* kroz nekoliko akcija. Svakako je zanimljivo spomenuti suradnju profesora Medicinskog fakulteta i Kliničkoga bolničkog centra Rijeka te studentice Akademije primijenjenih umjetnosti u sklopu koje je izrađena autorska ilustracija za plakat *Mjesečni samopregled testisa*, koji je izvešen na sastavnicama Sveučilišta u muškim toaletima, ili natjecanje u kojem se uz, tradicionalno, muški bira i najbolji ženski (lažni) brk.

Podrijetlo riječi solidarnost dolazi od latinske riječi *solidus*, što znači *čvrst*. U srednjovjekovnom pravu pojam *solidum* označavao je skupinu koja pred sudom nastupa kao jedinstvena cjelina, dijeleći zajedničku odgovornost, i ponaša se *kao jedan čovjek*.

U vremenima gdje se studenti svakodnevno suočavaju sa stresnim situacijama uzrokovanim društvenom nejednakošću i prijetecim globalnim geopolitičkim trendovima, financijskim i drugim egzistencijalnim izazovima studentska solidarnost i briga za zajednicu najveće su snage, ali i temeljne vrijednosti koje društvo i Sveučilište mogu poželjeti. Uz međusobnu podršku, volontiranje i aktivizam studenti Sveučilišta u Rijeci kultiviraju empatiju i stvaraju osjećaj pozitivne atmosfere u zajednici u kojoj žive. Kroz mnogobrojne akcije na Korzu studenti medicinskih zanimanja građanima Rijeke osiguravaju edukativne sadržaje i preventivne preglede, promičući tako naviku brige o zdravlju te vještine pravovremenog reagiranja u hitnim slučajevima. Studenti organizirano posjećuju i educiraju djecu u vrtićima i školama, čitaju priče malim pacijentima u bolnicama i aktivno provode zdravstvene edukacije, kako unutar projekta Kamp za bruce tako i među sastavnicama Sveučilišta. Studentski zbor Sveučilišta u Rijeci (SZSUR) 2021. godine prvi je u Hrvatskoj pokrenuo projekt *UNIRI STVARI** kao odgovor u borbi protiv menstrualnog siromaštva, osiguravajući besplatne menstrualne potrepštine te formirajući sigurna mjesta za njihovo preuzimanje. Uz različite studentske projekte koje potiče, od kojih je nemali broj vezanih za zdravlje i prevenciju, SZSUR u suradnji s Crvenim križem sustavno organizira dobrovoljno darivanje krvi, bez obzira na (ne)prilike (primjerice period *lockdowna*).

*Inicijativa pokrenuta na Sveučilištu u Rijeci koja 2024. godine prerasta u nacionalnu kampanju, te *UNIRI STVARI* postaje *UNIRI PERIOD*.

Listate ovu publikaciju i primjećujete da vam pažnja odluta ili da vam riječi *plešu* pred očima? Možda vaše dijete lakše razumije sadržaj kada ga čuje naglas nego kada ga samo čita? Jeste li primijetili da vam glas brzo postane promukao ili da vas drugi teško razumiju?

Logopedski centar Sveučilišta u Rijeci još je jedno mjesto gdje se znanje i istraživačka praksa susreću s konkretnim potrebama zajednice. U Centru, nastavnoj i kliničkoj jedinici Fakulteta za Logopediju, magistri logopedije i studenti svih godina studija u sklopu praktične nastave izravno rade s djecom i odraslima, pomažući im da pronađu svoj glas, savladaju teškoće u govoru, jeziku, slušanju, pisanju i gutanju te unaprijede kvalitetu života.

Rana intervencija ključna je za optimalan razvoj dječje komunikacije i sprječavanje kasnijih teškoća. Što ranije dijete dobije odgovarajuću podršku, to su veće šanse za uspjeh u govorno-jezičnom, emocionalnom i akademskom razvoju. Stoga Centar u suradnji sa Zavodom za audiologiju i fonijatriju KBC-a Rijeka provodi ranu procjenu, dijagnostiku i terapiju poremećaja u području komunikacije, govorenog i pisanog jezika, govora i slušanja te hranjenja i gutanja.

Centar je i edukacijsko središte za stručnjake koji se svakodnevno suočavaju s izazovima u praksi. Kroz radionice i seminare okuplja logopede, odgojitelje, učitelje i sve one koji pomažu osobama s komunikacijskim teškoćama.

Podršku Centru, uz Sveučilište u Rijeci, pruža i Grad Rijeka, koji je prepoznao njegovu važnost za zajednicu. Zahvaljujući financijskoj potpori, Centar je proširio svoje kapacitete, što znači manje čekanja za korisnike koji trebaju logopedsku pomoć – a to može biti presudno za pravovremeni napredak/oporavak djece i odraslih.

U suradnji s Domom zdravlja Primorsko-goranske županije od proljeća 2025. godine provodi se program *UNILog u Domu zdravlja*. Inovativni je to oblik stručne prakse i sudjelovanja u tera-

Rekreacija i sport ključ su aktivnog života

pijskom radu zahvaljujući kojem studenti i studentice logopedije stječu iskustvo rada u kliničkom okruženju pod mentorstvom iskusnih stručnjaka i pripremaju se za buduća radna mjesta. Jednako važno, programom se doprinosi dostupnosti prijeko potrebnih logopedskih usluga u regiji.

Endorfin je vrsta onoga zabavnog enzima i neuroprijenosnika slična opijatu, a oslobađa se intenzivnim aerobnim vježbanjem ili konzumiranjem ljute papričice u meksičkom restoranu. Skraćeno, sreća je tamo gdje... je endorfin!

Tvornice proizvodnje endorfina svakako su i sportski događaji Sveučilišta u Rijeci, koji nastaju u intenzivnoj suradnji s Centrom za sport. Za razliku od državne statistike, prema kojoj se Hrvati malo gibaju, sveučilišne su brojke ipak optimističnije. 16 % studenata na Sveučilištu u Rijeci kreće se s Centrom – trči, igra stolni tenis, natječe se u sportovima i vježba u teretani. Na Sveučilištu se provodi oko 50 sati rekreativnih programa tjedno.

Kako bi brojka od 50 porasla, Sveučilište u Rijeci uvodi nove interdisciplinarnе izborne predmete usmjerene na tjelesno vježbanje, očuvanje i unaprjeđenje zdravlja. Uz studente od 2021. godine i djelatnici Sveučilišta sudjeluju u rekreativnim programima kroz projekte *Studentska Fiumanka* (natjecanje u jedrenju gdje se zainteresirani upoznaju s osnovama jedrenja uz iskusnog kormilara), *UNIRI TRAIL* (trčanje ili hodanje uz kanjon Rječine), *UNIRI se giba* (u Kostreni kao rekreativni turnir u vaterpolu 3v3 s radionicama kajaka i SUP-a ili u Kastvu kao orijentacijska utrka Kastavskom šumom uz predavanje) te *Wings for Life* (utrka organizirana u suradnji sa Studentskim zborom Sveučilišta u Rijeci* posvećena financiranju istraživanja za pronalazak lijeka za ozljede leđne moždine).

Fair play je u sportu važan, a kako bi Sveučilište omogućilo izjednačene uvjete studiranja studentima sportašima, 2023. godine donesen je *Pravilnik o studentima kategoriziranim sportašima i studentima sportašima*, koji se primjenjuje na svim sastavnicama. Pravilnik omogućuje fleksibilnije uvjete studiranja i jedan je od ciljeva u Smjernicama za razvoj sporta na Sveučilištu u Rijeci.

PSSST, za nevježbače: kockica tamne čokolade = dnevna doza endorfina. Nema na čemu.

*2017. godine u Zadru tim Sveučilišta u Rijeci, brojeći oko 550 trkača, bio je najveći studentski tim koji je ikada trčao na utrci Wings For Life u povijesti njezina održavanja na razini cijelog svijeta.

Kažu da 20 do 30 minuta dnevne tjele vježbe može značajno poboljšati zdravlje.

Kada podjele postaju glasnije od dijaloga, prostor za razgovor i djelovanje postaje sve dragocjeniji.

Biti društveno odgovorna institucija više je od nužnosti – to je izbor i predanost. Mir, zajedništvo, kulturu dijaloga i kulturu znanja možemo promicati jedino kroz aktivan angažman. Centar za studije mira i konflikata Sveučilišta u Rijeci jedno je od središnjih mjesta takvog djelovanja, čije znanstveno-istraživačke i razvojne aktivnosti od 2019. godine povezuju studente i mlade, stručnjake i građane iz Hrvatske i inozemstva.

Dijalog nije dovoljan bez alata za kritičko razmišljanje i konkretno djelovanje. Zato je oživljena i Škola mira u Mrkoplju, koju je utemeljio mirotvorac Franjo Starčević, program u kojem mladi uče kako pregovarati, posredovati i rješavati sukobe nenasilnim putem. Učeći o njihovoj ulozi u jačanju demokracije u sigurnom okruženju, mladi razvijaju vještine koje će im pomoći ne samo u akademskom i profesionalnom životu, već i u svakodnevnim međuljudskim odnosima.

Sveučilište je kroz Centar za studije mira i konflikata krenulo i srednjoškolski kurikulum za predmet Građanski odgoj. Zajedno s partnerima iz Instituta za društvena istraživanja Zagreb i Prve riječke hrvatske gimnazije u sklopu tog projekta osmišljen je sadržajno i metodološki inovativan predmet Škola i zajednica (ŠIZ), koji se izvodi u srednjim školama u Primorsko-goranskoj županiji, Gradu Zagrebu, Krapinsko-zagorskoj županiji i Istarskoj županiji, s potencijalom za daljnje širenje.

S mirnim suživotom u ovom našem dijelu Europe neraskidivo je povezan i međureligijski dijalog. Na tom tragu Sveučilište je osnovalo Međusektorsko vijeće za međureligijski dijalog i diplomaciju, platformu na kojoj se susreću predstavnici i predstavnice različitih vjerskih zajednica, akademici i diplomati. Kroz tribine i javne rasprave otvaraju se nerijetko osjetljive, ali ključne teme – ne samo o vjeri, već i o zajedničkoj odgovornosti za društvo u kojem živimo.

Treba nam tako malo, skoro ništa...

– Damir Urban

Učenje ne počinje niti završava unutar zidova učionica. To najbolje znaju roditelji i djeca uključena u program *Moje mjesto pod suncem* istoimene udruge*, koja u izdvojenom sveučilišnom prostoru u u susjednom kvartu Pećine već godinama pruža podršku djeci koja odrastaju u uvjetima povećanog rizika od siromaštva. Iza brojeva i statistika kriju se talenti, snovi i potencijali koji ne bi smjeli biti određeni socioekonomskim statusom.

Osim kroz osiguravanje prostora Sveučilište podržava odgojne i obrazovne aktivnosti i kampanje programa s dubokim uvjerenjem da se radi o našoj autentičnoj institucijskoj misiji.

Sveučilište u Rijeci dio je te priče – ne kao institucija koja zbraja projekte, već kao zajednica studenata, nastavnika i istraživača koji znaju da znanje ima vrijednost tek kada se dijeli. Kroz radionice, mentorstva i zajedničke inicijative i naši studenti i profesori unose u program ono što najbolje znaju – znatiželju, kreativnost, podršku i vrijeme.

Djeca i obitelji koja žive u siromaštvu trebaju priliku. A obrazovanje je upravo to – prilika da im se otvore vrata koja su im često zatvorena. U programu *Moje mjesto pod suncem* ne pomažemo *drugima* – jer to su naša djeca, naš grad i naša budućnost. Svijet u kojem svi imaju šansu nije utopija, nego izbor. Zajedno ga gradimo.

*Udruga Moje mjesto pod suncem je do 2025. godine djelovala pod nazivom Centar za kulturu dijaloga (CeKaDe).

Dobno uključivo Sveučilište: međugeneracijska suradnja
i odgovornost u eri starenja populacije

Zbog svoje institucijske snage sveučilišta su pozvana preuzimati vodeću ulogu u pokretanju inicijativa, otvaranju prostora uključivanja te oblikovanju odgovora na demografske i druge izazove društva koje stari.

Prepoznajući izazove starenja, aktivno radimo na promicanju međugeneracijske suradnje, za što nam je *Age-Friendly Global University Network* (AFU GN) dodijelio oznaku Dobno uključivog sveučilišta.* Stvaranje inkluzivnoga akademskog okruženja nije potpuno bez sudjelovanja i doprinosa osoba svih dobnih skupina, uključujući i poticanje istraživanja i edukacija vezanih uz razvoj vještina za svijet u kojem srebrne i zlatne generacije više nisu na društvenim marginama. Društvo treba intenzivnije promišljanje i bolje razumijevanje potreba starijih generacija, ali i aktivnu prilagodbu javnozdravstvenih, urbanističkih, ekonomskih, turističkih i drugih usluga i okvira.

Neuroznanost, osobne financije, emocije, kiparstvo, stvaralačko pisanje, povijest i kultura, etika, biotehnologija... Od 2009. godine, kroz program neformalnog obrazovanja Sveučilište za treću dob i uz podršku Grada i Županije, unaprjeđujemo kvalitetu života tisuća građana i građanki starijih od 55 godina, podižući razinu individualne i društvene svijesti, opće motivacije i mentalnoga zdravlja te socijalne inkluzije u zajednici.

Sveučilišni most između generacija znanja – *klub Academicus* okuplja umirovljene profesore i profesorice koji nastavljaju pripadati Sveučilištu te dijeliti svoje bogato iskustvo i stručnost kroz predavanja, mentorstvo i istraživačke projekte. Zalaganje je to za međugeneracijski dijalog te doprinos prihvaćanju važnosti bliskosti, podrške i razumijevanja među ljudima različitih generacija.

*Pridruživanje ovoj mreži zahtijeva temeljit i detaljan postupak prijave, koji uključuje usklađivanje sveučilišnih aktivnosti s deset načela AFU-a, institucionalnu podršku uprave te podnošenje sveobuhvatne prijave koja dokumentira postojeće ili planirane aktivnosti. Članstvo u mreži obuhvaća više od 100 prestižnih sveučilišta diljem svijeta, što dodatno potvrđuje kredibilitet i značaj ove oznake.

Predani unaprjeđivanju kvalitete života osoba starije životne dobi, podržavamo i Deklaraciju o osiguravanju i unaprjeđivanju kvalitete života osoba starije životne dobi u Primorsko-goranskoj županiji.

Uistinu, znanje ne odlazi u mirovinu – ono raste, nadograđuje se i inspirira nove generacije.

RODNA RAVNOPRAVNOST IMA MNOGA LICA

26

Dječji vrtić na Kampusu

Djeca, velika i mala, rado istražuju Kampus. Jednom smo ih pronašli i kako rade roštilj! Danas je Kampus njihov prostor igre, sutra mjesto njihova učenja, a možda i rada.

Vrtićem *Kapljica* na Kampusu odgovaramo na nedostatak gradskih vrtićkih kapaciteta i činimo povijesni iskorak u usklađivanju poslovnog i privatnog života naših djelatnika i studenata. Također stvaramo okruženje u kojem obrazovanje počinje od najranijih dana, sa željom da djeca, velika i mala, budu s njime povezana kao učenici, studenti, građani i stručnjaci budućnosti.

Otvaranjem vrtića prepoznamo i rodnu dimenziju skrbi, omogućujući zaposlenicama i studenticama veće mogućnosti za profesionalni razvoj, smanjujući pritisak na one, koje i dalje obavljaju većinu neplaćenog rada. Time doprinosimo stvaranju pravednijeg društva u kojem odgovornost za skrb i obiteljsku ravnotežu dijele svi, a rod ne određuje nečije mogućnosti u obrazovanju, karijeri i društvenom angažmanu.

Kapljica spaja inovativni pristup ranom i predškolskom odgoju s podrškom zajednici. Smješten u prizemlju studentskog paviljona, atraktivni prostor vrtića, koji se prostire na 250 četvornih metara, obuhvaća jaslčku i vrtićku skupinu za ukupno 32 djece.

Novoosnovani Centar za istraživanje djetinjstva Sveučilišta u Rijeci čini iskorak u inoviranju ranog i predškolskog odgoja kroz interdisciplinarna istraživanja i primjenu suvremenih pristupa i praksi u radu s djecom. Poseban naglasak stavlja se na rano upoznavanje djece sa znanošću, potičući njihovu radoznalost i kritičko razmišljanje od najranije dobi.

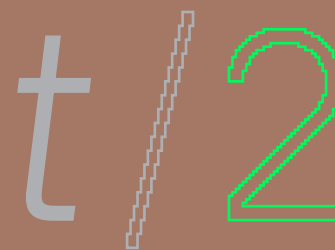
Kapljica je više od mjesta za igru. U njemu će studenti našega Učiteljskog fakulteta imati mogućnost inovativne praktične primjene stečenih znanja u neposrednoj blizini predavaonica kroz stjecanje dragocjenog iskustva u radu s djecom.

Iako se realizacija ovog projekta odvijala u složenim zakonskim okvirima, u suradnji s Gradom Rijeka i Dječjim vrtićem

27

More, kojem *Kapljica* pripada, te su prepreke savladane.

Ovaj vrtić nije samo infrastrukturni projekt; on je manifestacija predanosti Sveučilišta u Rijeci unaprjeđenju kvalitete života zajednice, promicanju inovacija u obrazovanju, autentičnim politikama rodne ravnopravnosti temeljenim na istraživanjima i potrebama te jačanju veza između akademske zajednice i građana, čija će djeca također biti mali stanovnici Kampusa.

BUDUĆNOST —UPRAVLJANJE PROMJENAMA

OTVORENOST
 DRUŠTVENA ODGOVORNOST
 INOVACIJA
 POVEZIVANJE
 INTERNACIONALIZACIJA
 DOBROBIT
 BUDUĆNOST
 SOCIJALNA PRAVEDNOST
 JEDNAKOST
 KREATIVNOST
 AKADEMSKA SLOBODA
 DOSTUPNOST OBRAZOVANJA
 INSTITUCIJSKA AUTONOMIJA
 IZVRSNOST
 ETIKA
 RAVNOPRAVNOST
 RAZLIČITOST
 UKLJUČIVOST
 PARTICIPACIJA
 DEMOKRACIJA
 INTERDISCIPLINARNOST
 MULTIDISCIPLINARNOST
 PERSONALIZIRANI PUTEVI UČENJA
 SOLIDARNOST
 AKADEMSKA SLOBODA
 KLIMATSKA NEUTRALNOST
 OTPORNOST
 KOMUNIKACIJA
 ANGAŽMAN U ZAJEDNICI
 SURADNJA
 DOPRINOS
 AKTIVNO GRAĐANSTVO

31	Laboratorij ideja
33	Prema europskom modelu —funkcionalna integracija
34	Od šuma modema do pametnog učenja
35	Sveučilište u ritmu globalnih promjena
37	<i>Do it your way</i> alt. na svoj način
39	Ruka u ruci—obrazovanje koje raste s društvom
41	Vizija koja povezuje
43	Iskustva donose bodove
45	Sutra počinje danas
47	Granice ne postoje, izmislili su ih ljudi
48	Kako je UNIRI kliknuo s e-učenjem
50	Kvaliteta obrazovanja bez granica
51	Izazov, ne problem!
53	Pamet i trud: recept za uspjeh? Ili jednostavno meritokracija
54	Možda nam uspije neki pravedniji svijet
55	Studenti su partneri
57	Nisu svi koji lutaju izgubljeni*

Svi smo se barem jednom u životu (privatnom ili poslovnom) poslužili dobro poznatom izjavom: *Kad se male ruke slože...* I doista, tko može reći da zajednički rad, razmjena znanja i udruživanje stručnosti ne donose najbolje rezultate? Jer kad se male ruke slože, nastaju velike promjene!

Sveučilište u Rijeci 2024. godine osnovalo je Sveučilišni institut za budućnost s ciljem stvaranja otvorenoga i fleksibilnoga institucionalnog prostora za inoviranje i testiranje novih istraživačkih tema, obrazovnih i studijskih programa te znanstvenih i umjetničkih inicijativa suradnje s dionicima izvan akademske zajednice. Kako izazovi u zajednici nikada nisu disciplinarni i teško ih je previđati, Institut je zamišljen kao živući laboratorij koji integrira multidisciplinarni i interdisciplinarni pristup u znanstveno-razvojnu djelatnost svih područja djelovanja Sveučilišta u Rijeci i njegovih sastavnica. Kao katalizator inovacija Institut potiče istraživački rad i implementaciju načela otvorene znanosti, stvarajući prostor za nove ideje i suradnju između znanstvenika, industrije i javnog sektora.

Postojanje Sveučilišnog instituta nije samo znanstveno-akademska inicijativa, već inovacija koja doprinosi otpornosti i dugoročnosti u održivom razvoju zajednice, potičući suradnju različitih područja i promišljanje globalnih promjena. Ona se nadovezuje na dugogodišnju praksu akreditiranja sveučilišnih centara kao mjesta kreiranja novih smjerova u istraživanju i edukaciji, koja su prepoznata u različitim inozemnim evaluacijama kao primjer dobre prakse i inovativnog promišljanja budućnosti.

Institut je tako u trenutku osnivanja postao integrirajuća jedinica za trinaest akreditiranih znanstveno-razvojnih centara, ali i platforma za akreditiranje novih. Sveučilišni institut za budućnost trenutačno okuplja Centar za industrijsku baštinu, Centar za istraživanje uma i ponašanja, Centar za logiku i teoriju odlučivanja, Centar za mikro- i nanoznanosti i tehnologije, Centar za napredne

studije jugoistočne Europe, Centar za napredno računanje i modeliranje, Centar za podršku pametnim i održivim gradovima, Centar za popularizaciju i promociju znanosti, Centar za studije mira i konflikata, Centar za umjetnu inteligenciju i kibernetičku sigurnost, Centar za urbanu tranziciju, arhitekturu i urbanizam (DeltaLab), Jean Monnet Međusveučilišni centar izvrsnosti Opatija te Centar za istraživanje djetinjstva.

PREMA EUROPSKOM MODELU —FUNKCIONALNA INTEGRACIJA

Institucijsko povezivanje kao ključ zajedničkog razvoja

Integracija sveučilišta postala je ključni trend u Europi i širom svijeta jer doprinosi učinkovitijem upravljanju, strateškom planiranju i većoj prepoznatljivosti. Nažalost, hrvatska sveučilišta još uvijek imaju nizak stupanj integracije, što otežava njihov razvoj.*

*Integracija – pretvaranje ili spajanje pojedinačnih dijelova u cjelinu; objedinjavanje

Sveučilište u Rijeci svjesno je tih izazova i aktivno radi na funkcionalnoj integraciji unutar zakonskih okvira. Po uzoru na europske prakse jača institucijsku povezanost kako bi stvorilo koherentniji sustav. Ključni je korak u tom smjeru šest fakulteta bez pravne osobnosti, što nadmašuje nacionalni prosjek i predstavlja iskorak prema europskom modelu sveučilišta. Ovaj model omogućuje Sveučilištu da zadrži hibridnu strukturu, koja ujedno predstavlja značajan iskorak ka budućoj integraciji prema modelu europskih sveučilišta.

Snaga naše funkcionalne integracije očituje se u stvaranju preduvjeta za povećanje znanstvene produktivnosti kroz jedinstveni sustav sveučilišnih projekata te osnivanje Centra za potporu prijavama kompetitivnih projekata. Osnivanje Instituta za budućnost, interdisciplinarnoga znanstveno-razvojnog centra, dodatno osnažuje suradnju među fakultetima.

Sveučilište razvija sustave za transfer znanja u gospodarstvo i zajednicu, uključujući platformu RIMAP, koja povezuje znanstvenike i poslovni sektor. Jača podršku studentima i akademskoj zajednici kroz Sveučilišni savjetovališni centar te razvija integrirane informacijske sustave povezane s nacionalnim mrežama i YUFE virtualnim kampusom.

Ključni infrastrukturni projekti uključuju Inovacijske arene, Paviljon studentskog smještaja, Centar za translacijska istraživanja i Riječki institut za tjelesnu aktivnost. Također, jačamo stratešku vidljivost Sveučilišta kroz objedinjeni vizualni identitet, mrežne resurse i medijsku platformu.

Uz potporu Studentskog zbora unapređujemo studentsko predstavništvo i potičemo studentski angažman, a kroz Centar za sport i Studentski kulturni centar podržavamo sportske i kulturne aktivnosti.

OD ŠUMA MODEMA DO PAMETNOG UČENJA

Digitalna integracija

Digitalna integracija predstavlja ključni korak u stvaranju modernog, koherentnog sustava koji omogućava brže, učinkovitije i fleksibilnije odgovaranje na izazove današnjega digitalnog svijeta.

Na Sveučilištu u Rijeci ovaj proces ne samo da pojednostavljuje svakodnevno poslovanje, već postavlja temelje za snažniju i bolju međusobnu povezanost svih sastavnica Sveučilišta. U posljednjih nekoliko godina Sveučilište u Rijeci postiglo je značajan iskorak: sve sastavnice sada koriste jedinstvenu domenu UNIRI.HR i svi su na istom klijentu platforme MS Azure, čime je stvorena stabilna i sigurna digitalna infrastruktura koja omogućava lakšu suradnju i bolju razmjenu podataka.

Iako se na prvi pogled može činiti da digitalna integracija samo povezuje sustave, u stvarnosti je riječ o procesu koji zahtijeva izuzetnu predanost, koordinaciju i dugoročno planiranje. Svaka od tih integracija mora biti pažljivo usklađena s potrebama svih sastavnica, uz maksimalnu zaštitu podataka i sigurnost infrastrukture. Sveučilište u Rijeci prepoznaje ove izazove i kontinuirano ulaže u podršku svim sastavnicama, omogućujući im da iskoriste prednosti digitalizacije na najbolji mogući način.

Kroz ovaj proces Sveučilište ne samo da unaprjeđuje svoje unutarnje poslovanje, već i stvara temelje za razvoj novih oblika učenja, suradnje i istraživanja, čime se približava najnovijim trendovima u digitalnoj transformaciji obrazovnog sektora. Sveučilište u Rijeci ostvarilo je strateško partnerstvo s Courserom, vodećom platformom za *online* učenje, i time postalo prvo sveučilište u Republici Hrvatskoj i u ovom dijelu Europe koje kroz ovu vrstu suradnje omogućava svojim studentima, nastavnicima te nenastavnom osoblju stjecanje vještina i kompetencija potrebnih za uspješnije uključivanje u brzo mijenjajuće i konkurentno tržište rada. Na taj način digitalna integracija na Sveučilištu u Rijeci postaje ne samo tehnički, već i strateški alat koji doprinosi uspješnijem i konkurentnijem funkcioniranju u globalnome obrazovnom okruženju.

34

SURADNJA

OTVORENOST

POVEZIVANJE

DOSTUPNOST OBRAZOVANJA

SVEUČILIŠTE U RITMU GLOBALNIH PROMJENA

Sveobuhvatna internacionalizacija

Internacionalizacija nije samo tehnički proces prilagodbe visokog obrazovanja suvremenim globalnim tokovima, već vizionarski projekt izgradnje sveučilišta budućnosti koja pulsiraju u ritmu zajedničkoga europskog prostora i univerzalnih vrijednosti. Otvorenost prema svijetu, razmjena znanja i stvaranje transnacionalnih zajednica u samom su središtu misije Sveučilišta u Rijeci, koje svoju ulogu vidi u aktivnom oblikovanju globalno povezane akademske i društvene stvarnosti.

Inicijativa europskih sveučilišta, prepoznata i podržana od Europske komisije, označava duboku transformaciju visokog obrazovanja kroz izgradnju integriranoga europskog akademskog prostora. Alijansa Mlada sveučilišta za budućnost Europe (*Young Universities for the Future of Europe* - YUFE), u kojoj je Sveučilište punopravni član, predstavlja jedan od vodećih konzorcija unutar ovog procesa, donoseći viziju sveučilišta budućnosti – otvorenog, uključivog, usmjerenog na studente i društveno odgovornog. Kao pionir ove transformacije YUFE ne samo da povezuje deset istraživačkih sveučilišta i dvije neakademske organizacije, već aktivno osnažuje europske građane da postanu globalno orijentirani intelektualci i nositelji pozitivnih društvenih promjena. Sveučilište u Rijeci, u suradnji s prestižnim partnerima iz Maastrichta, Madrida, Antwerpena, Bremena, Cipra, Istočne Finske, Essex, Toruna i Pariza, kao i uz podršku neakademske dionike poput Adecco Grupe i ETS Globala, razvija modele obrazovanja koji odgovaraju na izazove 21. stoljeća.

Sinergija akademske zajednice, javnog i privatnog sektora te građanstva ključna je za stvaranje sveučilišta koje nije izolirano od društvenih problema, već ih aktivno rješava. Upravo zato osnivanje Međunarodnoga neprofitnog udruženja YUFE (*Association Internationale Sans But Lucratif*) s pravnom osobnošću u 2024. godini označava prijelomni trenutak odmicanja od projektne kulture i uspostave dugoročne, održive inicijative koja

35

OTVORENOST

INTERNACIONALIZACIJA

PERSONALIZIRANI PUTEVI UČENJA

nadilazi kratkoročne ciljeve i osigurava trajnu prisutnost YUFE-a u europskome obrazovnom prostoru. Jedan je od najsnažnijih rezultata ovakve transformacije YUFE združeni prijediplomski studij *Urbana održivost*, inovativni transnacionalni program koji omogućuje studentima da kroz mobilnost unutar YUFE sveučilišta steknu znanja i vještine potrebne za oblikovanje održivih društava. Završetkom studija studenti stječu jedinstvenu diplomu koju zajednički izdaje sedam YUFE europskih sveučilišta, među kojima je i Sveučilište u Rijeci.

Latinska riječ *educare* znači *izvesti, usmjeriti*, ali kamo danas obrazovanje vodi studente? U današnjemu dinamičnom svijetu obrazovanje mora pratiti tempo. Tradicionalni pristupi učenju više nisu dovoljni...

Danas studenti sve više žele birati što, kako i gdje uče. Sveučilište u Rijeci prepoznalo je ovu potrebu i razvilo strategije koje studentima daju veću autonomiju u oblikovanju vlastita obrazovnog iskustva.

Već 2011. uvedeni su integrirani izborni kolegiji i proaktivne politike unutrašnje mobilnosti, koje su omogućile studentima širenje vidika izvan matičnih studija i disciplina. Danas popis *communis* kolegija broji više od 250 kolegija dostupnih svim studentima Sveučilišta!

Od 2021. godine podrška je proširena kroz projekte usmjerene na inovativne, prilagodljive obrazovne pristupe. Kroz programsku liniju *Otvoreno personalizirano obrazovanje* razvijeno je trinaest interdisciplinarnih programa za stjecanje mikrokvalifikacija. Te male, ali vrijedne kvalifikacije omogućuju studentima stjecanje specifičnih kompetencija koje se potom upisuju u dopunsku ispravu o studiju. Ovaj model fleksibilnog učenja, prilagođen interesima i potrebama studenata, osnažuje ih da aktivno planiraju svoju karijeru, usklađujući akademski put s vlastitim ambicijama i profesionalnim ciljevima.

Dodatnu dimenziju osobnog i akademskog razvoja studentima pruža sudjelovanje Sveučilišta u alijansi YUFE, kroz koju studenti mogu birati kolegije na deset europskih sveučilišta, razvijati jezične i međukulturne kompetencije te sudjelovati u *minor* programima, jednosemestralnim obrazovnim ciklusima. Time ne samo da proširuju znanje, već i stječu dragocjena međunarodna iskustva koja ih pripremaju za rad u globalnom okruženju.

Personalizirani obrazovni putevi nisu samo prilika za učenje – oni su poziv na istraživanje, eksperimentiranje i preuzimanje

odgovornosti za svoje izbore. Ovaj pristup ne priprema studente samo za specifična zanimanja, već ih osnažuje za cjeloživotno učenje, inovativno rješavanje problema i aktivno sudjelovanje u društvu. On je ključ za budućnost u kojoj se potencijal svakog pojedinca u potpunosti ostvaruje i u kojoj svatko bira svoj jedinstveni put.

39

RUKA U RUCI –OBRAZOVANJE KOJE RASTE S DRUŠTVOM

Novi edukativni programi za stvarne potrebe zajednice

Sveučilište u Rijeci više je od obrazovne institucije – to je inovativni laboratorij ideja koje odgovaraju na stvarne društvene i ekonomske potrebe. Povezujući akademsku zajednicu s tržištem rada, programi poput studija farmacije i logopedije nastali su kao odgovor na akutni deficit stručnjaka u tim strukama, kako u Hrvatskoj tako i šire.

Studij farmacije predstavlja partnerstvo s ključnim institucijama – Jadran-galenskim laboratorijem, HALMED-om i Hrvatskom ljekarničkom komorom – koje zajedno grade temelje za obrazovanje stručnjaka sposobnih oblikovati farmaceutsku industriju i nadzirati tržište lijekova. Naša konkurentnost raste, a zdravstvo i farmacija napreduju.

Logopedija, s druge strane, postaje odgovor na hitnu potrebu za specijalistima u obrazovnim, zdravstvenim i socijalnim ustanovama. Sveučilište u Rijeci odgovara na ovaj izazov stvaranjem studija koji ne samo da osposobljava stručnjake, već i povezuje različite sektore u društvu kroz suradnju s institucijama, udrugama i strukovnim društvima.

Urbani studiji? Tu se radi o nečemu potpuno drugačijem – sveučilišnome specijalističkom studiju koji kombinira arhitekturu, urbanizam, građevinarstvo, filozofiju, sociologiju i ekonomiju, ujediniujući stručnjake iz različitih disciplina u misiji razvoja održivih i inovativnih urbanih rješenja. Studentima omogućavamo da uče iz stvarnog života, s naglaskom na poboljšanje kvalitete života u gradovima.

A što je s tržištem rada? Tu na scenu stupaju strateške mikrokvalifikacije. Sveučilište uvodi fleksibilne kraće edukativne programe koji ne samo da omogućuju usavršavanje i prekvalifikaciju, već i personaliziraju obrazovne puteve za one koji žele iskoristiti svoje potencijale na tržištu rada. Programi odgovaraju na aktualne izazove i omogućuju veću zapošljivost i konkurentnost, razvijajući se u suradnji s ključnim poslovnim sektorima.

Ovi obrazovni programi nisu samo reakcija na potrebe zajednice i tržišta, već i ključni korak prema oblikovanju budućnosti. Sveučilište u Rijeci partner je u društvenom razvoju, stvarajući prostor za inovaciju, rast i promjenu.

U europskome visokom obrazovanju internacionalizacija i usklađivanje kvalifikacija više nisu samo poželjni – postaju nužnost. Cilj? Stvoriti zajednički obrazovni prostor u kojem će obrazovne kvalifikacije biti lako prepoznate i priznate, ne samo unutar Europe, već i šire. No, kako osigurati europsku dimenziju studiranja i omogućiti studentima stjecanje iskustva u različitim sredinama?

Jedan su od odgovora združeni studiji – studiji koje zajednički izvodi više sveučilišta, a studenti imaju priliku istovremeno studirati na različitim sveučilištima. Nakon završetka takvog studija studenti dobivaju i diplomu koju zajednički dodjeljuju partnerska sveučilišta.

Jedan od načina na koje se ovi studiji dodatno prepoznaju europska je diploma – svojevrsna oznaka kvalitete koja potvrđuje visoke europske obrazovne standarde i olakšava međunarodnu prepoznatljivost kvalifikacija. Naglašavajući znanja i vještine stečene kroz međunarodnu suradnju, posebice unutar alijansi europskih sveučilišta, europska diploma otvara vrata novom načinu studiranja u kojem studenti postaju europski akademski građani. Združeni studiji time postaju svjetski konkurentni i privlačni, a Europa ostvaruje prednost u globalnoj obrazovnoj areni, privlačeći studente, istraživače i investicije.

Sveučilište u Rijeci (UNIRI) prepoznalo je važnost ove inicijative te se aktivno uključilo u njezin razvoj kao koordinator jednog od šest pilot-projekata financiranih od Europske komisije – FOCl (*Future-proof Criteria for Innovative European Education*), u ime alijansi YUFE, ECIU i EPICUR. Kao i ostali eksperimentalni projekti, FOCl je istraživao ključne pravne, organizacijske i proceduralne aspekte uvođenja europske diplome te doprinio postavljanju smjernica za njezinu buduću primjenu.

No, UNIRI ne ostaje samo na strategijama – konkretni pomaci već su vidljivi. Akreditacija združenoga prijediplomskog studija *Urban Sustainability Studies*, razvijenog u okviru alijanse

YUFE, korak je bliže ostvarenju vizije europske diplome. Ovaj interdisciplinarni program ispunjava sve kriterije za dodjelu (oznake) europske diplome, pokazujući kako bi budući europski studiji mogli izgledati.

Sudjelovanjem u ovom procesu UNIRI oblikuje inovativne obrazovne prakse koje pružaju dugoročnu vrijednost za obrazovnu zajednicu, društvo i gospodarstvo, čineći visoko obrazovanje dostupnijim i relevantnijim za buduće generacije.

Znanje se ne stječe samo u učionicama. Vještine razvijene kroz rad, volontiranje, putovanja ili samostalno učenje često su jednako vrijedne kao i one stečene na fakultetu. No, mogu li se one pretvoriti u akademske bodove? Na Sveučilištu u Rijeci – apsolutno!

Već više od 15 godina ovo sveučilište aktivno prepoznaje vrijednost tih iskustava, stvarajući sustav koji studentima otvara nove prilike i prepoznaje njihovo stečeno znanje, bez obzira na to gdje su ga stekli. Svjesno potencijala ovakvog pristupa, koji vrednuje iskustva stečena kroz formalno, neformalno ili informalno obrazovanje, Sveučilište aktivno sudjeluje u brojnim nacionalnim i europskim projektima te time doprinosi oblikovanju zakonodavnih okvira i dijeljenju najboljih praksi u priznavanju prethodnog učenja.

Nakon što je na nacionalnoj razini postavljen formalno-pravni okvir za priznavanje prethodnog učenja, Sveučilište je 2019. godine donijelo svoj prvi Pravilnik, koji je 2023. godine usklađen i unaprijeđen temeljem povratnih informacija studenata i novih potreba obrazovnog tržišta.

Uspostavljeni sustav odlikuje se fleksibilnošću i širokom primjenjivošću metodologije. Poseban izazov predstavljalo je priznavanje kompetencija stečenih tijekom mobilnosti, a Sveučilište u Rijeci tu je postiglo zavidan uspjeh – studentima se u prosjeku priznanje 27 od mogućih 30 ECTS bodova za semestar proveden u inozemstvu. Ovim se rezultatom Sveučilište svrstava među europske predvodnike u tom području.

Sveučilište je aktivno sudjelovalo i u razvoju nacionalnih Smjernica za priznavanje kompetencija stečenih izvan formalnog sustava obrazovanja. Usvojene 2021. godine ove Smjernice postavljaju okvir za učinkovitije priznavanje kompetencija na svim visokoškolskim institucijama, omogućujući studentima i odraslim polaznicima pravo na priznavanje svojih stečenih znanja i vještina.

Valorizacija životnih iskustava i vještina stečenih izvan formalnog sustava obrazovanja ostaje temeljni princip Sveučilišta.

Ovaj pristup ne samo da potiče otvorenost prema novim perspektivama, već i izlazak iz ustaljenih okvira, širenje horizonta te razvoj potencijala na neočekivanim putevima. Tako se oblikuju pojedinci koji su fleksibilni, inovativni i spremni suočiti se s izazovima, postajući lideri promjena i pokretači novih mogućnosti.

Koje vještine tržište rada traži, a obrazovni sustav još uvijek nije u potpunosti obuhvatio? Postoje specijalizirana područja koja su ključna za budućnost, no često ostaju izvan fokusa tradicionalnih obrazovnih programa. Upravo tu leže prilike za razvoj karijere, jer u tom se prostoru kriju najatraktivniji i najperspektivniji izazovi za studente i profesionalce.

Sveučilište u Rijeci prepoznaje ove izazove i oblikuje obrazovanje koje ne samo da prati, već i anticipira potrebe modernog društva. Sve je jasnije da tržištu rada nije dovoljno samo akademsko znanje – u Europi se sve više govori o važnosti konkretnih vještina, prilagodljivosti i interdisciplinarnog pristupa. Zato Sveučilište razvija strateške mikrokvalifikacije – kratke, ali moćne edukativne module koji se bave temama prepoznatim kao deficitarnima, atraktivnima i ključnima za budućnost. Ovi programi omogućuju polaznicima da oblikuju vlastite karijere u skladu s osobnim interesima i potrebama tržišta rada. Mikrokvalifikacije su poput personaliziranog alata za razvoj karijere s certifikatom na kraju – i to onim koji zaista otvara vrata novim profesionalnim prilikama.

Kroz ove programe polaznici stječu specijalizirana znanja u područjima poput održivih energija, kulturnog menadžmenta, analize javnih politika i budućnosti rada i dobrobiti, a sve s ciljem odgovora na stvarne društvene izazove. Umjesto isključivo teorijskog pristupa, ovi programi nude priliku za praktično učenje i rješavanje konkretnih problema, čineći stečene kompetencije odmah primjenjivima na tržištu rada. Studenti i polaznici stječu znanja i vještine koje su danas deficitarne, a sutra će biti ključne za konkurentnost i uspjeh.

Međutim, ovo je samo početak. Ovi programi neće ostati na mikrorazini – oni nose potencijal da prerastu u nove studije, temeljene na aktualnim izazovima i problemskom pristupu. Tako će postati platforma za nova istraživanja, inovacije i akademske inicijative koje odgovaraju potrebama društva.

Više nije pitanje hoće li obrazovni sustav uhvatiti korak s tržištem – nego kako će predvoditi promjene. Strateške mikrokvalifikacije nisu samo investicija u pojedince, već i društvo koje postaje agilnije, konkurentnije i spremnije za izazove sutrašnjice.

GRANICE NE POSTOJE, IZMISLILI SU IH LJUDI

Mobilnost je ključ međukulturnih kompetencija u globaliziranom svijetu

Mobilnost omogućava uspješno snalaženje u različitim kulturnim, jezičnim i profesionalnim kontekstima, daje dodatna znanje kojima jedni druge bolje upoznajemo i razumijemo.

Programi međunarodne mobilnosti, kao što su Erasmus+, YUFE i YERUN, potiču razvoj vještina potrebnih za život i rad u globaliziranom svijetu. Kako bi se što bolje i brže prilagodili brzorastućim promjenama i izazovima, Sveučilište je svojim Pravilnikom o međunarodnoj razmjeni studenata, nastavnog i nenastavnog osoblja u okviru programa Erasmus reguliralo i olakšalo proces međunarodne mobilnosti. Sudjelovanje u različitim oblicima međunarodne suradnje doprinosi osobnom i profesionalnom razvoju, kao i unaprjeđenju međunarodnih akademskih veza.

U okviru programa Erasmus+ postoji posebna kvota koja omogućuje studentima i zaposlenicima sveučilišta članova saveza YUFE sudjelovanje u mobilnostima koje su specifično prilagođene njihovim potrebama. Ovakvom raspodjelom mobilnosti povećavaju se mogućnosti za studente i osoblje koje žele sudjelovati u međunarodnoj razmjeni. Kvota također omogućuje ravnomjerniji pristup mobilnosti i bolju koordinaciju između različitih sveučilišta unutar saveza. YUFE nudi i inovativne oblike mobilnosti kroz *online* kolegije, omogućujući studentima i osoblju sudjelovanje u obrazovnim aktivnostima bez fizičkog preseljenja. Posebna kvota za YUFE unutar programa Erasmus+ omogućuje veću povezanost sveučilišta i studenata, čime se potiče razmjena ideja i stvaranje globalnih mreža.

YERUN, mreža mladih europskih istraživačkih sveučilišta, svojim doktorandima, poslijedoktorandima i istraživačima na početku karijere dodjeljuje nagrade za istraživačku mobilnost – *Research Mobility Awards*. Program pruža potporu istraživačima za minimalno jednotjedni boravak na partnerskoj instituciji iz druge zemlje. Nagrade potiču suradnju među istraživačima te im nude priliku za rad s kolegama u drugim institucijama članicama YERUN-a. Tako se jačaju veze unutar mreže i poboljšava razmjena ideja izvan disciplina i granica.

KAKO JE UNIRI KLIKNUO S E-UČENJEM

Otvoreni obrazovni resursi

Jedan klik može promijeniti način na koji učimo. Nekada su skripte i bilježnice bile jedini alati studenata, a danas su pred njima interaktivne platforme, virtualne učionice i globalni tečajevi dostupni u svakom trenutku. Sveučilište u Rijeci prepoznalo je potencijal tehnologije u obrazovanju još 2006. godine kada je, kao prvo u Hrvatskoj, u svoju strategiju razvoja ugradilo Strategiju razvoja e-učenja.

Ovaj korak omogućio je studentima i nastavnicima pristup inovativnim obrazovnim resursima, postavljajući temelje za integraciju digitalnih materijala u svakodnevno učenje i poučavanje. Konkretno mjere uslijedile su već 2009. godine s Preporukama za izradu obrazovnih materijala za e-učenje. Jedanaest godina kasnije donesen je Okvir za razvoj i procjenu kvalitete e-kolegija, koji naglašava interaktivno učenje i podršku studentima te procjenu kvalitete e-kolegija u hibridnom i *online* modelu nastave.

Sveučilište 2009. pokreće MudRi, vlastitu platformu za e-učenje, a 2014. godine prelazi na Merlin. Od 2020. godine svi kolegiji akreditiranih studija automatski dobivaju prostor na platformi, čime online učenje na Sveučilištu u Rijeci postaje standard.

Taj standard tijekom pandemije nadograđuje se uvođenjem hibridnog modela nastave, koji omogućava studentima da teorijske koncepte usvoje *online*, dok se uživo fokusiraju na praktičnu primjenu i diskusiju. Ovaj koncept, poznat kao *flipped classroom*, ne samo da povećava angažman studenata, već i poboljšava njihovo razumijevanje gradiva. Hibridna nastava postaje sastavni dio Pravilnika o studijima i studiranju 2023. godine.

Sveučilište također prije četiri godine pokreće program *UNIRI CLASS* u okviru kojeg financijski podupire razvoj novih kolegija u virtualnom okruženju. Svake godine dodjeljuje nagradu za najbolji e-kolegij, potičući uporabu digitalne tehnologije u obrazovanju. U duhu otvorenog obrazovanja Sveučilište u Rijeci studentima omogućuje pristup globalnim tečajevima putem MOOC platforme

48

49

Coursera te velikom broju kolegija i tečajeva YUFE partnerskih sveučilišta. Kroz *online* programe, koje vode vrhunski stručnjaci, studenti razvijaju vještine i šire akademske horizonte. Ovaj fleksibilni model učenja potiče personalizaciju studija i stjecanje ključnih kompetencija za uspjeh u globalnom okruženju.

Sve te promjene redefiniraju način usvajanja znanja, pripremajući studente za budućnost u kojoj je digitalna pismenost jednako važna kao i akademska izvrsnost.

KVALITETA OBRAZOVANJA BEZ GRANICA

50

Osiguravanje kvalitete cjeloživotnog obrazovanja

Živi kao da ćeš sutra umrijeti. Uči kao da ćeš živjeti zauvijek.
—Mahatma Gandhi

Čak i kad cjeloživotno obrazovanje nije bilo utemeljen standard, već tek prepoznati smjer razvoja, Sveučilište u Rijeci nije čekalo – razvilo je sustav osiguravanja kvalitete i za najmanje obrazovne jedinice, osiguravajući njihovu dugoročnu relevantnost.

Više od desetljeća riječko sveučilište razvija sustav osiguravanja kvalitete u području cjeloživotnog obrazovanja. 2009. godine prvo je donijelo Pravilnik o cjeloživotnom obrazovanju, čime je započeo rad na uspostavi strukturiranog okvira koji jamči visok standard kvalitete. Najnovije usklađivanje Pravilnika iz 2024. godine rezultat je nužnosti usklađivanja s novim zakonodavstvom na nacionalnoj razini, ali i potrebama Sveučilišta – poput uvođenja programa za stjecanje mikrokvalifikacija.

Svaki program cjeloživotnog obrazovanja podliježe rigoroznom, neovisnom recenzentskom postupku koji osigurava visoke standarde i relevantnost obrazovnih sadržaja. Ovaj proces garantira da svi programi, od inicijalne akreditacije pa do naknadnih izmjena, ostanu u skladu s potrebama tržišta i društva. Studenti i polaznici mogu biti sigurni da stječu kompetencije koje nisu samo vrijedne, već i visoko tražene na tržištu.

Od 2009. na Sveučilištu je akreditirano preko 120 programa cjeloživotnog obrazovanja, a broj polaznika stalno raste. Programi obuhvaćaju širok raspon područja – od profesionalnih i osobnih vještina do akademskih i strukovnih znanja. Bilo da je cilj napredak u karijeri, usavršavanje ili istraživanje novih interesa, svaki polaznik ima priliku unaprijediti svoj profesionalni i osobni život te postati spremniji za izazove suvremenog društva.

Sustav temeljen na fleksibilnosti, kvaliteti i relevantnosti ne prestaje rasti. On se, kao i cjeloživotno obrazovanje, razvija ukorak s vremenom.

IZAZOV, NE PROBLEM!

51

Interdisciplinarnost i učenje utemeljeno na rješavanju problema

Jeste li znali da će se do 2030. godine promijeniti 39 % ključnih vještina potrebnih na tržištu rada? A tko može biti toliko siguran i reći kakvo će tržište rada biti za 5 ili 10 godina, kojim ćemo se to poslovima baviti u budućnosti?

Suočavanje s globalnim izazovima današnjeg svijeta zahtijeva sve veću suradnju stručnjaka iz različitih znanstvenih područja, fleksibilnost i stalno usvajanje novih vještina. Za visoko obrazovanje i sveučilišta to znači nužnost povezivanja različitih znanja i razvijanja inovativnih pristupa. Kako bi odgovorilo na te zahtjeve, Sveučilište u Rijeci osnovalo je niz znanstveno-razvojnih centara koji djeluju kao interdisciplinarni i međuinstitucijski klasteri.

Na Sveučilištu u Rijeci djeluje 13 znanstveno-razvojnih centara koji su sada okupljeni u sveučilišnom Institutu za budućnost, a čiji istraživači ne samo da rade na zajedničkim znanstvenim projektima, već aktivno sudjeluju u prijavi i realizaciji konkurentnih istraživačkih inicijativa, koriste najmoderniju znanstvenu infrastrukturu te doprinose internacionalizaciji i razvoju aktivnosti valorizacije znanja u zajednici.

Pored toga, fokus Sveučilišta u Rijeci je na društveno odgovornom poduzetništvu, koje stavlja naglasak na održivost i stvaranje pozitivnih društvenih promjena. U tom kontekstu, principi ESG-a (*Environmental, Social, and Governance*) postaju ključni za buduće poslovanje i inovacije. Stoga je od iznimne važnosti da se studenti i istraživači aktivno upućuju na primjenu tih principa u stvarnim poslovnim praksama. Sveučilište promiče ove vrijednosti kroz projekte i inicijative koje integriraju održivost i odgovornost u poduzetničke aktivnosti.

U obrazovanju, posebice u razvoju poduzetničkih kompetencija, veliku ulogu ima i STEP Ri, znanstveno-tehnološki park Sveučilišta, koji studentima omogućava stjecanje specifičnih poduzetničkih vještina, od izrade poslovnih planova do upravljanja inovacijama. Pored toga, studentski *hackatoni* pružaju priliku za

praktičnu primjenu tih vještina u radnim grupama koje rješavaju stvarne industrijske izazove, često s naglaskom na društvenu odgovornost i održivost.

Kao što je važno uvođenje promjena u znanstvenom radu, tako je u obrazovanju i studijskim programima nužno uvođenje novih metoda poučavanja koje povezuju studente različitih fakulteta, potiču suradnju i zajedničko djelovanje. Mikrokvalifikacije, koje omogućuju nadogradnju znanja i stjecanje specifičnih vještina, uključuju izazove u kojima studenti rade na stvarnim društvenim pitanjima, razvijajući inovativne pristupe učenju i rješanju problema.

Ovaj pristup integrira ključne elemente inovacija, održivosti i suradnje, osiguravajući da studenti Sveučilišta u Rijeci budu spremni odgovoriti na izazove budućnosti i aktivno doprinositi pozitivnim promjenama u društvu.

PAMET I TRUD: RECEPT ZA USPJEH? ILI JEDNOSTAVNO MERITOKRACIJA

Kultiviranje osjetljivosti na različite i stvarne zasluge

IQ + uloženi napor = vrijednost
—Michael Young

Na Sveučilištu u Rijeci izvrsnost nije definirana samo senioritetom, već konkretnim postignućima i doprinosima u akademskom, istraživačkom i društvenom okruženju. Inkluzivna meritokracija, kao temeljna vrijednost, osigurava da se izvrsnost prepoznaje temeljem stvarnih rezultata, potičući inovativnost, kvalitetu i pozitivne promjene u zajednici.

Svjesno važnosti dugoročnog doprinosa svojim članovima, Sveučilište u Rijeci osnovalo je Vijeće profesora *emeritusa*, koje okuplja profesore u mirovini, priznajući njihov izuzetan rad kroz počasno zvanje profesor *emeritus*. Ova inicijativa omogućuje da se njihova mudrost, iskustvo i ekspertiza i dalje koriste u oblikovanju budućnosti Sveučilišta, promičući njegove temeljne vrijednosti i dugoročnu viziju.

U sklopu ovog pristupa Sveučilište teži diversifikaciji i prepoznavanju različitih oblika izvrsnosti, stvarajući pravedno i inkluzivno okruženje koje vrednuje sve vrste akademskih doprinosa. Implementacija pristupa COARA (*Coherent Approach for Research Activities*) omogućuje jedinstven okvir za ocjenu i priznanje različitih oblika istraživačkog rada, s naglaskom na izvrsnost koja se ne mjeri samo tradicionalnim akademskim objavama, već i na primjeni znanstvenih spoznaja u društvu, industriji i stvaranju društvene vrijednosti.

Sveučilište u Rijeci jedino je sveučilište u Hrvatskoj koje dodatno potiče izvrsnost kroz sveučilišne istraživačke titule i financijsku potporu za nositelje kompetitivnih projekata. Taj pristup nagrađuje istraživače čiji rad ima globalni utjecaj, pružajući im resurse i poticaj za daljnje inovacije. Na taj način Sveučilište ne samo da prepoznaje izvanredne rezultate, već i stvara poticajno okruženje koje omogućava daljnji akademski, znanstveni i društveni napredak.

MOŽDA NAM USPIJE NEKI PRAVEDNIJI SVIJET

Socijalna dimenzija u visokom obrazovanju

U velikom dijelu studenti su uspjeli, a mi kao njihovi profesori ne smijemo ih iznevjeriti u njihovoj težnji da stvore pravedniji svijet.
—Snježana Prijić Samaržija

Visoko obrazovanje ne smije biti privilegija, već pravo dostupno svima, bez obzira na socioekonomski status ili druge specifične okolnosti. Socijalna dimenzija u obrazovanju nije fraza – ona je temelj jednakosti i pravičnosti, omogućujući svakom studentu da ostvari svoj puni potencijal. Sveučilište u Rijeci predano provodi inovativne socijalne politike koje osiguravaju ravnotežu u akademskom okruženju i potiču inkluziju.

Jedan je od ključnih stupova ove dimenzije financijska dostupnost obrazovanja. Od 2014. godine Sveučilište u Rijeci nije povećalo školarine, koje su među najnižima u Hrvatskoj. No, ne staje na tome – sredstva od upisnina transparentno usmjerava u projekte i aktivnosti koje poboljšavaju studentski standard. Ističe se program Solidarnost Fonda Aleksandar Abramov, koji dodjeljuje stipendije i jednokratne pomoći studentima slabijega socioekonomskog statusa i ranjivim skupinama.

Pravednost se ne svodi samo na financijsku pomoć – Sveučilište omogućuje fleksibilne uvjete studiranja za studente s invaliditetom, sportaše, roditelje-studente i one iz kriznih područja. Ova inkluzivna politika osigurava da nitko ne bude zakinut zbog osobnih izazova.

Ne zaboravimo ni Studentski zbor, koji je godinama subvencionirao smještaj za studente slabijega socioekonomskog statusa, čineći Sveučilište u Rijeci jedinstvenim u Hrvatskoj u pružanju ove dodatne pomoći. Ovom inicijativom studiranje je olakšano za više od 370 riječkih studenata i studentica godišnje.

Kroz sustavnu podršku i socijalno osjetljive politike Sveučilište u Rijeci ne samo da omogućuje jednak pristup obrazovanju, već i stvara okruženje u kojem svaki student ima priliku uspijeti.

54

STUDENTI SU PARTNERI

Demokratska kultura studentske participacije

55

1968.^{1?}, 1989.^{2?}, 2009.^{3?} Sve te godine imaju nešto zajedničko...

Studenti i studentice često su kroz povijest bili glavni pokretači promjena i onaj najglasniji dio društva. 1968., 1989., 2009., 2019. samo su neke godine obilježene brojnim studentskim inicijativama i aktivnostima, a sigurno se i sami možete sjetiti i nekih drugih perioda u kojima su studenti bili (ili jesu) demokratski glas svih nas.

Ni u današnje vrijeme studiranje nije samo puko pohađanje nastave i polaganje ispita, već ono čine i brojne druge jednako važne aktivnosti poznate kao studentski aktivizam. Upravo je studentski aktivizam glavno obilježje studentske populacije Sveučilišta u Rijeci u posljednjih desetak godina, a u njemu se posebno ističe Studentski zbor Sveučilišta u Rijeci sa svim studentskim zborovima fakulteta i studentskim udrugama. Studentski predstavnici sudjeluju u radu svih tijela Sveučilišta u Rijeci te sudjeluju u kreiranju svih strateških dokumenata, zastupajući studentske interese s glavnim ciljem unaprjeđenja studentskog standarda.

Na Sveučilištu u Rijeci postoji više od 140 registriranih studentskih udruga. Njihova raznolikost samo dokazuje koliko su studenti Sveučilišta u Rijeci proaktivni i angažirani u različitim područjima djelovanja, a mnoge od njih aktivno sudjeluju u životu lokalne zajednice. Zanimljiva je činjenica kako se na Sveučilištu u Rijeci od 2018. godine imenuje i student kao pomoćnik rektorice za studentska pitanja, a koji je član širega rektorskog kolegija.

Predanost Sveučilišta u Rijeci i aktivnost riječkih studenata prepoznata je i izvan Hrvatske – Europska studentska unija (ESU) dodijelila je Sveučilištu u Rijeci priznanje kao studentski orijentiranom sveučilištu u kojem su studenti ne samo sudionici, već i aktivni i kompetentni suradnici u obrazovnom procesu.

- 1 - Revolucionarne 1968. mladi diljem svijeta izlaze na ulice i izražavaju neslaganje s ratovima i krizom kapitalizma, ali i kako bi se borili za seksualne slobode, feminizam te, već tada, zaštitu okoliša.
- 2 - Studentski prosvjed u Čehoslovačkoj protiv komunističkog režima.
- 3 - Studentski prosvjedi u Hrvatskoj – zahtjevi za potpuno javno financirano obrazovanje na svim razinama i dostupno svima.

Kad sveučilište ima ovako angažirane studente, prepoznati njihov trud nije samo želja, već i obveza. Zato Sveučilište u Rijeci dodjeljuje Rektorove nagrade, koje ističu i nagrađuju one studente koji svojim radom ostavljaju trag. Uz, naravno, tradicionalnu rektorovu nagradu za izvrsnost, rektorove nagrade dodjeljuju se za volonterstvo, najbolji studentski projekt, studentski aktivizam i sport. Sve one dodjeljuju se na centralnoj svečanosti povodom proslave Dana sveučilišta – *DIES Academicus*.

NISU SVI KOJI LUTAJU IZGUBLJENI*

Briga za budućnost studenata

Što nakon diplome? Kako pronaći odgovarajući posao, steći konkurentnu prednost i graditi karijeru? Upravljanje karijerom nije samo odabir zanimanja – to je dinamičan, cjeloživotni proces koji obuhvaća stjecanje vještina, prepoznavanje prilika i prilagodbu tržišnim promjenama.

I dok neki studenti već sigurno koračaju svojim zacrtanim putem, mnogi još istražuju mogućnosti, traže smjernice i oblikuju vlastitu viziju budućnosti. Upravo njima namijenjeni su programi podrške, koje Sveučilište u Rijeci kontinuirano razvija, osnažujući ih za izazove koji ih očekuju nakon studija. Sveučilište kroz Savjetovalište za profesionalno usmjeravanje i razvoj karijere, nedavno – Ured za karijeru, pruža stručnu podršku u planiranju profesionalnog razvoja i povezivanju s poslodavcima.

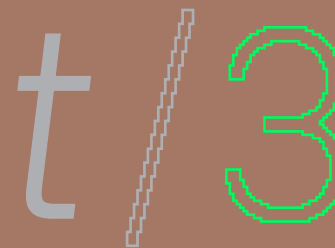
Karijerno savjetovanje studentima pomaže u procjeni vlastitih kompetencija, istraživanju tržišta rada i postavljanju jasnih ciljeva. Osim individualnih i grupnih savjetovanja organiziraju se radionice i edukacije koje ih osnažuju za konkurentan nastup na tržištu rada, razvoj poduzetničkih i prenosivih vještina te stjecanje samopouzdanja u donošenju odluka i sigurnosti u svoje izbore.

Sveučilište studentima pruža i prilike za umrežavanje te stjecanje praktičnog iskustva. Dani karijera, Sajam poslova i međunarodni sajmovi visokog obrazovanja povezuju ih s poslodavcima, omogućuju istraživanje prilika za zapošljavanje i profesionalno usavršavanje. Ovi događaji nisu samo prilika za pronalazak posla – oni su most između akademske zajednice i tržišta rada, doprinose prepoznatljivosti Sveučilišta i privlačenju novih studenata.

Podrška studentima ne prestaje završetkom studija. Kroz UNIRI Alumni mrežu Sveučilište održava trajnu vezu sa svojim bivšim studentima, omogućujući im profesionalno umrežavanje, sudjelovanje u projektima i povezivanje s gospodarstvom. Time se stvara održiva zajednica znanja i prilika.

*Poznata rečenica *Not all those who wander are lost* potječe iz knjige Gospodar prstenova (1954.) J. R. R. Tolkiena, gdje se pojavljuje u pjesmi posvećenoj Aragornu.

Sve te inicijative oblikuju okruženje u kojem studenti nisu prepušteni sami sebi u ključnim trenucima tranzicije – od prvog koraka u akademski svijet do ulaska na tržište rada. Na taj način Sveučilište u Rijeci ne samo da priprema studente za buduće profesionalne izazove, već i aktivno sudjeluje u kreiranju sustava podrške koji omogućuje njihov dugoročni uspjeh.

UTJECAJ — OTVORENO SVEUČILIŠTE

OTVORENOST
 DRUŠTVENA ODGOVORNOST
 INOVACIJA
 POVEZIVANJE
 INTERNACIONALIZACIJA
 DOBROBIT
 BUDUĆNOST
 SOCIJALNA PRAVEDNOST
 JEDNAKOST
 KREATIVNOST
 AKADEMSKA SLOBODA
 DOSTUPNOST OBRAZOVANJA
 INSTITUCIJSKA AUTONOMIJA
 IZVRSNOST
 ETIKA
 RAVNOPRAVNOST
 RAZLIČITOST
 UKLJUČIVOST
 PARTICIPACIJA
 DEMOKRACIJA
 INTERDISCIPLINARNOST
 MULTIDISCIPLINARNOST
 PERSONALIZIRANI PUTEVI UČENJA
 SOLIDARNOST
 AKADEMSKA SLOBODA
 KLIMATSKA NEUTRALNOST
 OTPORNOST
 KOMUNIKACIJA
 ANGAŽMAN U ZAJEDNICI
 SURADNJA
 DOPRINOS
 AKTIVNO GRAĐANSTVO

63 Složna braća kuću grade
 65 Ki o čemu, mi o svemu!
 66 Izvan kutija i preko granica
 67 Politička znanost ili znanstvena politika?
 69 Znanost na dlanu – svima i za sve
 71 Nismo sami: otvoreno i zajedno
 72 Digitalni mostovi
 73 Tako se pri nam dela!
 74 Filantropija na riječki način
 75 Obrazovanje je skupo,
 ali neznanje je još skuplje*
 76 Od Ljubljane do Tirane
 77 Znanje ne živi u zlatnom kavezu

Održivi inovacijski ekosustavi

U svijetu u kojem su izazovi isprepleteni, a budućnost oblikuju složene međuovisnosti, suradnja se nameće kao kreativna snaga sposobna preoblikovati društva. Otvoreni dijalog, razmjena ideja i zajedničko djelovanje postaju polazišta za izgradnju zajednica koje znanje i inovacije stavljaju u službu općeg dobra. Akademске institucije, kao dinamične intelektualne mreže, nalaze se u središtu tog procesa, povezujući znanstvenu izvrsnost s potrebama društva.

Nadilazeći okvire obrazovne i istraživačke institucije, Sveučilište u Rijeci preuzima ulogu pokretača promjena, središta inovacija i pouzdanog partnera u odgovoru na globalne i regionalne izazove. Ta se vizija ostvaruje kroz inovacijske ekosustave – centre izvrsnosti razvijene u partnerstvu s gospodarskim, javnim i civilnim sektorom.

U suradnji s Primorsko-goranskom županijom Sveučilište je prvo u Hrvatskoj razvilo strategiju pametne specijalizacije, s naglaskom na javno zdravstvo, održivu energiju, transport, bio-, nano-, info- tehnologije, inovativno društvo i turizam temeljen na prirodnim i kulturnim resursima.

Prepoznato od projekta *Global Entrepreneurship Monitor* (GEM) 2018. godine kao inovacijsko sveučilište, Sveučilište u Rijeci iniciralo je projekte koji su postali okosnicom održivih ekosustava. Među njima se ističe maritimni inovacijski klaster MarInn, razvijen u suradnji Sveučilišta s tvrtkom Lürssen Design Center Kvarner i Pomorskim centrom izvrsnosti, koji pozicionira regiju kao globalno središte pomorskih inovacija. Laboratorij za kemijsku analizu lijekova GMP, realiziran u suradnji s Jadran-galenskim laboratorijem, prepoznat je od Hrvatske agencije za lijekove kao jedan od najznačajnijih iskoraka u povezivanju akademske zajednice i gospodarstva. Studij Farmacije, pokrenut 2021. godine, oblikovan je kroz suradnju Sveučilišta u Rijeci, Jadran-galenskog laboratorija, Hrvatske liječničke komore i Agencije za lijekove i medicinske proizvode kao izravan rezultat suradnji unutar inovacijskih ekosustava. Inovacijski ekosustavi

Kontinuirano kreiranje rasprava nema alternativu

stvaraju se i umrežavanjem putem europskih projekata. Projekt Dolina vodika Sjeverni Jadran, u kojem je Sveučilište ključan akademski partner, razvija regionalni ekosustav za primjenu vodikovih tehnologija u industriji i mobilnosti, čime doprinosi održivoj budućnosti. INNO2MARE je, pak, projekt jačanja kapaciteta ekosustava Zapadne Slovenije i Jadranske Hrvatske za izvrsnost u istraživanjima i inovacijama u područjima digitalne i zelene tranzicije maritimnih industrija. Platforma RIMAP, razvijena u suradnji s Regionalnom razvojnom agencijom *Prigoda*, povezuje istraživačke resurse s potrebama gospodarstva i javnog sektora. Usto, Europski centar za digitalne inovacije EDIH Adria podiže razinu digitalne spremnosti cijele Jadranske Hrvatske i dodatno učvršćuje ulogu Sveučilišta kao poveznice između znanosti, gospodarstva i zajednice.

Suradnja utemeljena na povjerenju, znanju i zajedničkoj viziji osnažuje zajednice, potiče društvenu otpornost i otvara nove horizonte razvoja. Sveučilište u Rijeci, kao središnja točka tih procesa, pokazuje kako se kroz inovacije, interdisciplinarnost i hrabrost u promišljanju oblikuju održivi ekosustavi budućnosti.

Sveučilište je živi organizam koji diše zajedno s društvom, gospodarstvom i tehnološkim napretkom. A da bi to bilo moguće, potrebni su razgovori – otvoreni, kritični, ponekad i neugodni, ali uvijek usmjereni prema rješenjima. Kroz društveno angažirane inicijative, međunarodne konferencije i dijaloške platforme okuplja stručnjake, znanstvenike, studente i širu zajednicu, potičući kritičko razmišljanje i inovativna rješenja.

Jedan od ključnih mehanizama koji Sveučilište u Rijeci koristi kako bi osiguralo vitalnost akademskog dijaloga tematski su forumi, koji se održavaju na različitim sastavnicama. Gospodarski, medicinski, doktorski i inovacijski forumi okupljaju stručnjake iz različitih disciplina i sektora, premošćujući jaz između akademskog i realnog svijeta. Godišnji Europski forum, koji Sveučilište organizira u suradnji s tvrtkom Lürssen Design Center Kvarner i Pomorskim centrom izvrsnosti, još je jedan primjer kako se dijalog pretvara u konkretne inicijative. Rasprave o budućnosti sveučilišta i gradova, inovacijama, održivosti maritimnih gradova i regija te društveno odgovornom poslovanju okupljaju ključne aktere i otvaraju prostor za nova rješenja.

Usto, Sveučilište postavlja Rijeku na kartu važnih znanstvenih središta u Europi organizacijom međunarodnih konferencija, poput CEEISA-ISA 2024, s 800 stručnjaka iz politologije i međunarodnih odnosa, te CROSCIENCE 2024, inovativnoga znanstvenog skupa u organizaciji uglednih znanstvenika i članova Međunarodnoga znanstvenog savjeta Sveučilišta u Rijeci.

Sveučilište u Rijeci ustrajno gradi prostor u kojem se znanost širi bez granica, a znanje doseže svoj puni potencijal kroz susret različitih perspektiva.

IZVAN KUTIJA I PREKO GRANICA

Međunarodno savjetovanje

66

Kažu da je ponekad dovoljno samo promijeniti perspektivu da bi se pronašlo pravo rješenje. No, što kada ni optimalna perspektiva iz vlastite kutije nije dovoljna? Tada je ključno konzultirati one koji imaju širu sliku, one koji su već prošli put kojim tek planiramo koračati. U znanosti, kao i u životu, pravo pitanje često otvara više vrata nego što ih zatvara, a najbolji odgovori dolaze kada se ideje sudaraju iz različitih kutaka svijeta.

Upravo s takvom vizijom Sveučilište u Rijeci gradi svoj identitet kao moderno i inovativno europsko sveučilište, usmjereno na znanstvenu izvrsnost i globalnu povezanost. Jedan od ključnih koraka u tom smjeru bilo je osnivanje Međunarodnoga znanstvenog savjeta – prvog i zasad jedinog takvog tijela u Hrvatskoj. Ovaj savjetodavni odbor, osnovan 2018. godine, okuplja deset uglednih znanstvenika i znanstvenica s prestižnih europskih i američkih institucija. Njihov zadatak? Kritički promišljati, usmjeravati i predlagati strateške korake za unaprjeđenje znanstvene djelatnosti Sveučilišta, istovremeno jačajući njegovu prepoznatljivost na međunarodnoj akademskoj sceni. Na inicijativu Savjeta pokrenuta je i međunarodna konferencija CROSCIENCE, koja okuplja vodeće svjetske znanstvenike s ciljem isticanja važnosti znanosti u globalnoj konkurentnosti te promocije izvrsnosti hrvatske akademske zajednice.

Uz Međunarodni znanstveni savjet pri Sveučilištu djeluje i Sveučilišno vijeće, tijelo koje nadzire zakonitost rada, racionalno upravljanje resursima i strateški razvoj Sveučilišta. Njegovi članovi, istaknuti znanstvenici, gospodarstvenici i predstavnici državnog sektora, dodatno osnažuju viziju Sveučilišta u Rijeci kao pokretača inovacija u obrazovanju i društvu.

Jer ponekad, da bismo istinski napredovali, nije dovoljno razmišljati samo izvan kutije, već i izvan granica.

POLITIČKA ZNANOST ILI ZNANSTVENA POLITIKA?

Znanstvena diplomacija

67

Znanost i tehnologija sve se više smatraju geopolitičkom valutom, a znanstvena diplomacija nameće se kao ključan element u iskorištavanju naše moći i partnerstva za stvaranje globalne Europe. Kroz univerzalni jezik znanosti možemo graditi i održavati mostove čak i u vrijeme napetih formalnih odnosa među nacijama. Znanstvena diplomacija okuplja znanstvenike i diplomate diljem svijeta u duhu međusobnog razumijevanja, braneći svoje interese i istodobno promičući vrijednosti i načela na korist globalnome javnom dobru. (A European Framework for Science Diplomacy: Recommendations of the EU Science Diplomacy Working Groups, prosinac 2024.)

Iako diplomacija postoji otkad je svijeta i vijeka, od svojih je početaka znatno napredovala – od one klasične, koja je uglavnom bila obavijena velom tajne, do one otvorene i moderne koja nastoji poboljšati životne uvjete i podići standard svih građana svijeta. Diplomatsko-konzularne misije, a posebno veleposlanstva diljem svijeta, i dalje imaju ključnu ulogu u ostvarenju vanjskopolitičkih ciljeva i inicijativa koje pokreću nacionalne vlade i institucije. No danas je pregovaranje, nekad temeljna odlika diplomacije, nešto drukčije. Dok je nekadašnja diplomacija uglavnom služila za sprječavanje nastanka ratova, današnja, znanstvena diplomacija nastoji odgovoriti na nove političke, socijalne i međunarodne izazove.

Diplomatski kor sve više komunicira s drugim dionicima društva – u gospodarstvu, obrazovanju, kulturi i znanosti – a zahvaljujući masovnim medijima, komunikacija je sve transparentnija i otvorenija. Uzevši u obzir da znanost i politika, dva različita sustava djelovanja, imaju ključnu ulogu u (pre)oblikovanju društva i rješavanju izazova modernog doba, Sveučilište u Rijeci prihvaća i promiče znanstvenu diplomaciju kao jedan od strateški važnih dijelova svoga redovitog poslovanja. Od 2017. do 2025. na Sveučilištu je realizirano gotovo 40 posjeta visokih dužnosnika iz čak 18 svjetskih zemalja. Razgovorima s veleposlanicima i konzulima u

Otvorena znanost

Republici Hrvatskoj, predavanjima veleposlanika u akademskoj i široj zajednici, okruglim stolovima te raznim tematskim skupovima Sveučilište u Rijeci gradi mostove suradnje koji nadmašuju nacionalne i političke granice te poziva na učinkovitiju upotrebu znanosti i znanja u oblikovanju naše zajedničke, krhke budućnosti. Dok se zajedničkim snagama suočavamo s modernim izazovima, vraćamo se svojim korijenima i učimo da je pri donošenju određenih odluka znanost nezamjenjiva te da je znanost oduvijek bila – i može biti – ključni instrument globalne diplomacije.

Zbog ljudske sklonosti potvrđivanju danas smo, više nego ikada prije, suočeni s mnoštvom dezinformacija i iskrivljenom stvarnošću, što je često rezultat nedovoljne informiranosti ili nepoznavanja znanstvenog procesa.

Globalizacija je naš svijet zaista učinila velikim selom, u kojem smo svi – u svakom trenutku i bilo gdje – međusobno ovisni i povezani. Kao konzumenti i potrošači preplavljeni smo informacijama, koje rekordnom brzinom dolaze do nas, a svatko tko želi privući našu pozornost, može nam brzo ispričati svoju priču i potaknuti nas na djelovanje. Zahvaljujući društvenim mrežama, svi korisnici mogu sudjelovati u javnoj raspravi o bilo kojoj temi, bez obzira na to imaju li dovoljno (pred)znanja za kvalitetnu raspravu o toj temi – znanstvenoj ili popularnoj.

Kako bi se promijenilo javno mnijenje o znanosti kao elitišćkoj, Sveučilište u Rijeci pridružilo se globalnom pokretu u kojem otvorena znanost postaje dominantna vrijednost koja zamjenjuje dotadašnji sustav vrijednosti u kojem prevladava tajnost znanstvenih istraživanja. Zastupajući tezu da je otvorena znanost ona koja je jednako dostupna svima koji tragaju za istinom, Sveučilište u Rijeci prvo je hrvatsko sveučilište koje je potpisalo Deklaraciju iz San Francisca o vrednovanju znanstvenog rada (DORA) te jedino hrvatsko sveučilište koje u suradnji sa Sveučilišnim računskim centrom snažno potiče, razvija i koristi elemente otvorene znanosti. Sveučilište u Rijeci također je prvo hrvatsko sveučilište koje je donijelo Politiku korištenja alata umjetne inteligencije. Podržavajući napredak znanosti i širenja znanja usvajanjem inovativnih tehnologija i modela njihove odgovorne primjene, Sveučilište u Rijeci zalaže se za odgovorni, etički, otvoreni, transparentni i inovativni pristup upotrebi alata UI-a i drugih naprednih digitalnih tehnologija.

Svjesno činjenice da inicijativa otvorene znanosti nije pojedinačni događaj ili sporadična aktivnost, već kontinuirani proces temeljen na predanom usvajanju znanosti i vještina, Sveučilište

Transnacionalni savezi i mreže

u Rijeci donijelo je Deklaraciju, a zatim i svoju Politiku otvorene znanosti te osnovalo Centar za otvorenu znanost i upravljanje znanstvenim informacijama pri Sveučilišnoj knjižnici, shvaćajući svoju ulogu u službi ukupnoga društvenog razvoja. Uključivanje u projekte iz Okvirnog programa EU-a (projekt DIOSI iz programa Obzor 2020 te projekt OPUS iz programa Obzor Europa) omogućilo je da se znanja u području otvorene znanosti prošire i kroz suradnju s institucijama iz inozemstva, ali i da se mladi istraživači praktično upoznaju s praksama otvorene znanosti (pa i otvorenih inovacija) i da ih primjene u svakodnevnom radu.

Otvorenost – prema novom i različitom, europskom i globalnom, digitalnom i zelenom – postaje imperativ na svim razinama.

Visokoobrazovne institucije sve više postaju središta intenzivne i strukturalne internacionalizacije, a sveučilišni savezi, mreže i alijanse ključni su faktori u oblikovanju budućnosti obrazovnog sustava. Te transformacije ne odnose se samo na brisanje geografskih i tematskih granica, već uključuju i promjene u identitetskim obilježjima sveučilišta, koja se razvijaju u dinamične i fleksibilne entitete. Kampusi, tradicionalni simboli sveučilišta, sve se više zamjenjuju virtualnim prostorima, koji omogućuju studiranje i istraživanje bez geografskih ograničenja. Studenti i profesori mogu sudjelovati u obrazovnim i znanstvenim aktivnostima u bilo kojem trenutku i s bilo kojeg mjesta, stvarajući nove mogućnosti za mobilnost, razmjenu ideja i globalnu suradnju.

Sveučilište u Rijeci aktivno sudjeluje u ovom procesu, integrirajući se u međunarodne inicijative i mreže koje omogućuju umrežavanje i suradnju na europskoj i globalnoj razini. Članstvo Sveučilišta u europskoj alijansi Mlada sveučilišta za budućnost Europe (YUFE) te mreži Mladih europskih istraživačkih sveučilišta (YERUN) predstavlja strateški korak u jačanju međunarodne vidljivosti i razvijanju novih oblika obrazovanja koji omogućuju veću fleksibilnost i personalizaciju akademskog iskustva. Kao član alijanse YUFE, Sveučilište u Rijeci studentima nudi priliku da oblikuju vlastiti obrazovni put odabirom kolegija i aktivnosti s devet drugih sveučilišta unutar Alijanse. Kroz YUFE virtualni kampus studenti mogu pristupiti širokoj ponudi akademskih kolegija, angažmanima u građanskim inicijativama, prilikama za učenje jezika te profesionalni razvoj. Sveučilište u Rijeci pruža podršku svim oblicima mobilnosti, omogućujući studentima, znanstvenicima i istraživačima te nastavnom i nenastavnom osoblju da steknu globalno iskustvo, proširujući svoje horizonte i stvarajući međunarodne veze ključne za svoj akademski, profesionalni i osobni razvoj.

DIGITALNI MOSTOVI

Digitalna platforma za povezivanje istraživača i poslovnog sektora

72

Kad se znanstvena otkrića, inovativne misli i poduzetnički pothvati isprepletu, znanje postaje pokretač razvoja i temelj održivog društva. Suradnja među disciplinama, institucijama i sektorima otvara prostor za stvaranje rješenja koja nadilaze pojedinačne vizije i pretaču se u konkretne promjene. Upravo tim putem kroči Sveučilište u Rijeci, gradeći mostove između znanja i djelovanja, teorije i primjene, ideja i njihove sposobnosti da oblikuju svijet.

Jedan od ključnih koraka u tom smjeru projekt je RIMAP – regionalna digitalna inovacijska platforma razvijena u suradnji s Regionalnom razvojnom agencijom Primorsko-goranske županije *Prigoda*. RIMAP predstavlja digitalni most koji omogućava dijalog i suradnju među gospodarstvenicima, istraživačima, znanstvenicima te javnim i nevladinim sektorom. Više od tehnološkog alata, RIMAP je živi most između gospodarstva, znanosti, javnog i nevladinog sektora. On usklađuje razvojne projekte s potrebama tržišta i institucija, ubrzava prijenos znanja u praksu te omogućava da znanstvena otkrića postanu temelji novih tehnologija, proizvoda i usluga visoke dodane vrijednosti. Digitalno okupljajući resurse, intelektualni kapital i infrastrukturu regije, RIMAP otvara prostor inovacijama koje oblikuju budućnost.

Njegov značaj prepoznat je i na europskoj razini, nadahnjujući stvaranje *YUFE Innovation Platform* – međunarodne verzije koja dodatno učvršćuje povezanost sveučilišta, institucija i organizacija diljem Europe. Inovacije dosežu svoju punu snagu onda kada nadilaze granice i postaju stvarnost, a RIMAP je upravo manifestacija te vizije: otvorene, povezane i odvažne Europe znanja.

TAKO SE PRI NAM DELA!

Projektna kultura i kompetitivnost

73

Društvene, gospodarske i geopolitičke promjene posljednjih godina potvrdile su da transformacija Europe u čisto i konkurentno gospodarstvo temeljeno na resursima nije samo neizbježna, nego i nužna.

Pojava čistih energija i novih tehnologija ponukala je sve uključene, a ponajviše znanstvenike i istraživače, na daljnje traganje za novim rješenjima. Imajući u vidu očitu potrebu za većom kompetitivnošću, razvojem novih vještina i izgradnjom kapaciteta, kako na državnoj tako i europskoj razini, Sveučilište u Rijeci kontinuirano njeguje projektnu kulturu i omogućava svakom pojedincu da pokaže svoje talente, znanje i poduzetničke potencijale, pružajući infrastrukturu potporu i stimulaciju za istraživačke projekte.

Kako bi povećalo projektnu aktivnost i poboljšalo kvalitetu znanstvene komunikacije, Sveučilište neprestano traži inovativne mjere za unaprjeđenje znanstvenoga rada. UNIRI istraživačke titule predstavljaju jednu od novih mjera kojima Sveučilište nastoji unaprijediti znanstveni rad u riječkoj akademskoj zajednici, ali i stimulirati voditelje kompetitivnih znanstvenih projekata na Sveučilištu. U tome veliku ulogu igra i znanstveni menadžment, odnosno stručnjaci koji znanstvenicima pružaju aktivnu podršku pri prijavi i provedbi međunarodnih kompetitivnih znanstvenih i inovacijskih projekata. Uz centre na sastavnicama sveučilišni Centar za potporu pripremi kompetitivnih znanstvenih projekata (CPP) redovito organizira rasprave i radionice o mogućnostima financiranja u okviru programa Obzor Europa i Hrvatske zaklade za znanost te nudi individualno savjetovanje znanstvenika u cijelom procesu pripreme projektne dokumentacije. Takvim pristupom povećava se i unaprjeđuje sudjelovanje riječkih znanstvenika u kompetitivnim znanstvenim projektima, a Sveučilište u Rijeci postaje vidljivije u europskoj znanstvenoj areni.

FILANTROPIJA NA RIJEČKI NAČIN

Zaklada Sveučilišta u Rijeci

Najsretniji su oni koji najviše rade za druge.
—Booker T. Washington

Zaklada Sveučilišta u Rijeci, prva i danas vodeća sveučilišna zaklada u Hrvatskoj, kroz dva desetljeća svoga djelovanja etablirala se kao uspješan model umrežavanja i povezivanja akademske, poduzetničke, lokalne i civilne zajednice u nacionalnom, regionalnom, pa čak i međunarodnom kontekstu. Zaklada svojim fondovima – *Prometej* i *Sizif* – podupire tri temeljna oblika sveučilišne djelatnosti: edukaciju, istraživanje i širi društveni doprinos zajednici u kojoj djeluje. Počiva na načelima odgovornosti, transparentnosti, autonomije, dobrog upravljanja, izvrsnosti i ravnopravnosti, a zalaže se za razvoj društva znanja i sinergijski razvoj akademske i lokalne zajednice u europskom kontekstu.

Od svojih skromnih početaka 2003. godine do danas Zaklada je provela brojne projekte, forume, radionice, kampanje, javne i volonterske akcije te postala članom prestižnih nacionalnih i međunarodnih udruženja posvećenih promociji društvene odgovornosti sveučilišta i dijaloga među kulturama, unaprjeđenju kvalitete života u zajednicama i obrazovanju društveno odgovornih građana. Kako bi odala počast svima zaslužnima za uspješan rad i ostvarene rezultate, Zaklada svake godine tradicionalno dodjeljuje nagrade mladim iiskusnim pojedincima koji su svojim javnim i sveukupnim djelovanjem pridonijeli razvoju znanosti i umjetnosti na Sveučilištu u Rijeci te akademskoj i široj zajednici. U svom radu Zaklada se zalaže i za otvoreni dijalog, međusektorsku suradnju i kulturu partnerstva i povjerenja, a njezin rad prepoznat je kao inovativan i održiv model filantropskog djelovanja, nerijetko nagrađen i izvan granica Lijepe Naše.

74

OBRAZOVANJE JE SKUPO, 75 ALI NEZNANJE JE JOŠ SKUPLJE*

Doktorska škola

Kao prva doktorska škola u Hrvatskoj, riječka Doktorska škola potiče primjenu holističkog pristupa doktorandima, što podrazumijeva sagledavanje individualnih potreba doktoranada za razumijevanje socioekonomskih i drugih odrednica koje utječu na stopu završetka studija.

*Inspirirano
Clausom Moserom

U skladu sa smjernicama Udruženja europskih sveučilišta (EUA) Sveučilište u Rijeci 2016. godine osniva Doktorsku školu, preuzimajući tako institucionalnu odgovornost za doktorske studije u programima svih znanstvenih disciplina koje se obrađuju na Sveučilištu. Kako bi se studenti poslijediplomskih sveučilišnih (doktorskih) studija svih sastavnica riječkog sveučilišta upoznali s različitim mogućnostima vezanim uz razvoj karijere u akademskom i neakademskom okruženju, Doktorska škola u suradnji sa Savjetovalištem za profesionalno usmjeravanje i razvoj karijere nekoliko puta godišnje organizira tzv. *PhD Career Café*, namijenjen razmjeni iskustava i očekivanja od dokorskog obrazovanja.

Uz organizaciju konferencija, ljetnih škola i radionica o akademskom pisanju, znanosti i komunikaciji te uspješnom komuniciranju znanosti cilj je Škole pomoći studentima u stjecanju kompetencija iskusnog, samostalnog istraživača i osnažiti ulogu poslijedoktoranada i drugih mladih istraživača u razvoju znanosti i visokog obrazovanja. Doktorska škola Sveučilišta u Rijeci potiče razmjenu nastavnika i studenata i povezuje se sa sličnim školama iz države i inozemstva, a redovito sudjeluje u aktivnostima EUA-CDE-a, najveće europske mreže u doktorskom obrazovanju. Kao odgovor na nove potrebe tržišta rada i gospodarskog sektora Škola kontinuirano unaprjeđuje svoj program u suradnji sa studentima, a cilj joj je sustavno usavršavati doktorsku edukaciju te tako doprinijeti internacionalizaciji, povezivanju i prepoznatljivosti znanosti u zajednici.

OD LJUBLJANE DO TIRANE

Centar za napredne studije jugoistočne Europe (CAS-SEE)

Centar za napredne studije jugoistočne Europe (CAS-SEE), osnovan 2013. pri Sveučilištu u Rijeci kao prvi takav centar u Hrvatskoj i široj regiji, s godinama se profilirao kao mjesto za promišljanje, rasprave i okupljanja znanstvenika iz regije i svijeta.

Centar potiče rasprave o gorućim pitanjima relevantnim za humanističke, društvene znanosti i umjetnost, a posebnu pozornost pridaje mladim talentima, pružajući im potporu i infrastrukturu za provođenje istraživačkih projekata. Više od 130 poslijedoktorskih istraživača dosad je u Centru provelo gotovo 700 mjeseci istražujući povijest, sadašnjost i budućnost regije, Europe i svijeta. Suradnja CAS-a i prestižnih svjetskih znanstvenika Sveučilištu je donijela i prvi ERC *Consolidator Grant*, prvi istraživački ERC projekt koji ispituje suvremena kolektivna sjećanja i naslijeđe iz interdisciplinarne perspektive.

Centar svoje aktivnosti djelomično provodi i u prostori-
ma palače Moise u Cresu, humanističkom istraživačkom i kongresnom centru Sveučilišta u Rijeci u kojem se redovito organiziraju znanstveni skupovi, predstavljanja, radionice, ali i obrazovni programi za zainteresirane građane. Od 2022. godine Centar, u suradnji sa Zakladom Erste, dodjeljuje Nagradu Erhard Busek za angažirane umjetnike, nazvanu po pokojnom članu Vijeća pokrovitelja palače Moise, Erhardu Buseku. O važnosti Centra svjedoči i njegov kontinuirani razvoj te uspostavljanje Regionalne mreže centara za napredne studije (RECAS) koja, osim riječkoga CAS-a, okuplja istoimene centre na sveučilištima u Beogradu, Ljubljani, Podgorici, Prištini, Sarajevu, Skoplju i Tirani. U narednim godinama RECAS će kroz svoje matične centre poticati poslijedoktorska istraživanja, umrežavati mlade istraživače i jačati suradnju u područjima obrazovanja, istraživanja i inovacija – sve to pod vodstvom Sveučilišta u Rijeci.

76

ZNANJE NE ŽIVI U ZLATNOM KAVEZU

Otvoreno se društvo štiti osnaživanjem akademske autonomije i kritičkog mišljenja

Ideje ne dobivaju na snazi kada su zatvorene u uske krugove istomišljenika. Društva koja ograničavaju protok znanja ne stagniraju, nego nazaduju. Povijest pokazuje da svako zatvaranje intelektualnih prostora vodi u dogmu, a svaka izolacija znanosti u osrednjost. Otvoreno društvo ne počiva na konsenzusu, već na neprekidnoj dinamici kritičkog mišljenja, slobodnog istraživanja i akademske autonomije.

Sveučilište u Rijeci ne pristaje na ograničenja intelektualnog horizonta. Kroz raznolike inicijative, od međunarodnih suradnji do otvorenih znanstveno-popularnih tribina, ono sustavno širi prostor u kojem se znanje ne čuva iza zatvorenih vrata, već koristi kao sredstvo društvene transformacije. Akademska zajednica nije i ne smije biti izdvojena elita; ona mora biti aktivnim sudionikom oblikovanja budućnosti.

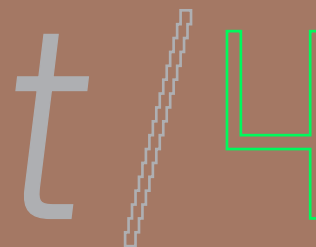
U tom duhu Sveučilište kontinuirano kreira i objavljuje *Vox Academiae*, mjesečni sveučilišni prilog dnevnih novina, koji predstavlja glasnik akademske misli u javnom prostoru. *Vox Academiae* nije tek informativni instrument. Transparentnost i javna prisutnost Sveučilišta kao predstavnika znanosti i akademskih vrlina nužnost su u vremenu u kojem se istina često relativizira, a znanost suočava s pokušajima instrumentalizacije.

Kontinuirana zaštita akademskih prava i dostojanstvenih uvjeta rada pitanje je socijalne pravde, ali je ujedno i pitanje opstanka akademske neovisnosti. Sveučilište u Rijeci, u suradnji s Nezavisnim sindikatом znanosti i visokog obrazovanja, aktivno radi na očuvanju prostora u kojem znanstvenici mogu misliti slobodno, istraživati neometano i prenositi znanje bez pritiska kratkovidnih ekonomskih ili političkih interesa.

Izolacija akademske zajednice od globalnih tokova vodi u intelektualnu sterilnost. Sveučilište u Rijeci zato snažno gradi međunarodne veze, sudjelujući u europskim sveučilišnim mrežama koje omogućuju nesmetan protok ideja, resursa i istraživačkih uvida.

77

Prava akademska izvrsnost ne poznaje granice – ona ne pripada jednom sveučilištu, jednom narodu ili jednom vremenu. Ona je otvoren proces, stalna razmjena i hrabrost da se misli izvan poznatog.

IZVRSNOST —UTEMELJENA NA SNAZI POVEZIVANJA I SURADNJE

OTVORENOST
 DRUŠTVENA ODGOVORNOST
 INOVACIJA
 POVEZIVANJE
 INTERNACIONALIZACIJA
 DOBROBIT
 BUDUĆNOST
 SOCIJALNA PRAVEDNOST
 JEDNAKOST
 KREATIVNOST
 AKADEMSKA SLOBODA
 DOSTUPNOST OBRAZOVANJA
 INSTITUCIJSKA AUTONOMIJA
 IZVRSNOST
 ETIKA
 RAVNOPRAVNOST
 RAZLIČITOST
 UKLJUČIVOST
 PARTICIPACIJA
 DEMOKRACIJA
 INTERDISCIPLINARNOST
 MULTIDISCIPLINARNOST
 PERSONALIZIRANI PUTEVI UČENJA
 SOLIDARNOST
 AKADEMSKA SLOBODA
 KLIMATSKA NEUTRALNOST
 OTPORNOST
 KOMUNIKACIJA
 ANGAŽMAN U ZAJEDNICI
 SURADNJA
 DOPRINOS
 AKTIVNO GRAĐANSTVO

- 83 Nužnost bez alternative
- 85 Srcem Riječani, duhom Europljani
- 86 Kuća povezanosti
- 87 Lako se osloboditi, teško je biti slobodan
- 88 #UniRiThePlaceToBe
- 89 Ako sam i vidio dalje od drugih, to je zato
što sam stajao na ramenima divova*
- 90 Na svjetskim ljestvicama
—nije Eurosong, ali bodovi stižu!
- 92 X-icom po svijetu...
- 93 안녕하세요 Annyonghaseyo!
- 94 Lideri kao generatori promjena
- 96 Dobar susjed zlata vrijedi
- 97 Dora istražuje*
- 99 Pametni znaju čemu služi kartica
- 100 Povezujemo 651 km inspiracije:
Moise Cres x IUC Dubrovnik

NUŽNOST BEZ ALTERNATIVE

83

Sveučilište kao graditelj mostova i kreator novih puteva znanja

Internacionalizacija omogućuje novi pogled na svijet, a povezanost otvara vrata globalnoj suradnji i utječe na oblikovanje europskih obrazovnih politika. Suradnja s različitim europskim platformama pomaže Sveučilištu u misiji stvaranja mostova u obrazovanju i istraživačkoj zajednici.

Kao punopravni član alijanse YUFE (*Young Universities for the Future of Europe*) UNIRI doprinosi jednoj od najambicioznijih inicijativa Europske unije za stvaranje sveobuhvatne, inkluzivne i održive europske obrazovne zajednice. Postavljanjem temelja za trajnu, strukturalnu suradnju između sveučilišta, lokalnih zajednica i gospodarstva diljem Europe nadilaze se okviri klasičnih projekata.

UNIRI je također jedno od prvih sveučilišta koja su se 2020. pridružila Mreži mladih istraživačkih sveučilišta (YERUN), inicijativi usmjerenoj na jačanje i razvijanje suradnje u području istraživanja, akademskog obrazovanja i suradnje s društvom. Kroz ovu je suradnju Sveučilište u Rijeci značajno doprinijelo širenju mreže prema središnjoj i istočnoj Europi, što je dodatno ojačalo regionalnu i međunarodnu povezanost. Strateške aktivnosti YERUN-a usmjerene su na suradnju u području obrazovanja i istraživanja, oblikovanje budućih obrazovnih europskih politika, zapošljivost diplomiranih studenata i otvorenu znanost.

Kroz promicanje mobilnosti studenata, istraživača i nastavnog osoblja UNIRI neprestano stvara nove mogućnosti za globalno povezivanje. Kreiranjem inovativnih internacionalnih digitalnih okruženja te razvojem strateških internacionalnih partnerstava s akademskim i neakademskim institucijama Sveučilište aktivno radi na osiguravanju uvjeta za pozicioniranje u svjetskim sustavima rangiranja, čime doprinosi prepoznatljivosti unutar europskih i svjetskih sustava kvalitete.

Posebno priznanje za izniman doprinos u širenju suradnje i jačanju međunarodne suradnje dobila je rektorica prof.dr.sc. Snježana Prijić-Samaržija. Njezin angažman na unapređenju akademske

suradnje i inovacija prepoznat je dodjelom prestižnog ordena Viteza Nacionalnog reda za zasluge Francuske Republike. To priznanje simbolizira njezin dugogodišnji rad u stvaranju globalne akademske mreže koja povezuje sveučilišta i zajednice na svjetskoj razini.

Kada je u svojem govoru 2017. godine francuski predsjednik Emmanuel Macron predložio stvaranje europskih mreža sveučilišta koje će biti pokretači obrazovnih inovacija i potrage za izvrsnošću, u europskom sektoru visokog obrazovanja započele su dugo očekivane, nužne promjene.

Oslanjajući se na ideju transformacije misije sveučilišta, kojom sveučilišta – u složenim društvenim okolnostima poput današnjih – postaju nezaobilazni neovisni akteri koji surađuju sa svim društvenim dionicima neovisno o granicama, Sveučilište u Rijeci započelo je svoju transformaciju u inovativno i moderno europsko sveučilište budućnosti otvoreno svima.

Za svaku je promjenu potrebno odlučno vodstvo, a potencijal i mogućnosti Sveučilišta u Rijeci prepoznali su partneri u regiji i šire, pa je Sveučilištu u nekoliko navrata povjereno predsjedanje velikim europskim mrežama i organizacijama (AARC, YERUN, SEE-WB). Punopravno članstvo u YUFE-u, najbolje ocijenjenoj europskoj mreži sveučilišta, a potom i iznimno značajno pridruživanje Mreži mladih europskih istraživačkih sveučilišta (YERUN), kao jedino sveučilište iz ovog dijela Europe, postavili su Sveučilište u Rijeci rame uz rame s najprestižnijim europskim visokoškolskim institucijama. Predstavnici Sveučilišta redovito sudjeluju i u radu Vijeća Europe, Europskog centra Wergeland (EWC) i Udruženja europskih sveučilišta (EUA), raspravljajući o strateški važnim obrazovnim politikama i budućnosti obrazovanja, a nerijetko kao pozvani članovi sudjeluju u radu savjetodavnih odbora Europske komisije te raznih organizacija usredotočenih na istraživanje i inovacije te visoko obrazovanje (npr. *Steering Committee for Education* – CDEDU, *Global University Network for Innovation* – GUNi). Riječko je sveučilište izvan nacionalnih granica tako prepoznato kao društveno odgovorno i angažirano sveučilište koje želi i zaslužuje svoje mjesto u najvažnijim tijelima EU-a.

KUĆA POVEZANOSTI

Palača Moise – mjesto susreta koje promiče demokratičnost

86

U srcu Cresa stoji palača Moise, nekadašnje plemićko zdanje, danas mjesto susreta znanja i kulture. Kroz kamene hodnike odzvanja prošlost, dok novi glasovi ispisuju budućnost. Od trgovaca do studenata, svaka generacija ostavlja trag, a palača ostaje vječni čuvar priča i ideja.

Palača Moise, 500-godišnja patricijska palača Sveučilišta u Rijeci na otoku Cresu, postala je znanstveno-edukacijski centar, prostor ispunjen sadržajem i programima. Ugošćavanjem domaćih i međunarodnih partnera te njihovim povezivanjem s lokalnom zajednicom, Moise je otvoreno mjesto susreta koje donosi revitalizaciju, oporavak i otpornost, nudeći mir i posvećenost vrhunskom i inovativnom radu. Palača također predstavlja prostor posvećen izgradnji novih modela solidarnosti i dubokog angažmana kroz lokalna i globalna umrežavanja, na radikalno otvoren, inkluzivan i osviješten način.

Internacionalizacija znanosti kakvoj teži Sveučilište u Rijeci zahtijeva sudjelovanje i aktivni angažman uglednih pojedinaца koji svojim utjecajem na međunarodnoj sceni povećavaju vidljivost kako Sveučilišta tako i njegovih znanstvenih i istraživačkih aktivnosti. S tom namjerom te u svrhu mapiranja i artikulacije adekvatnih tematskih trendova u europskim i svjetskim kontekstima, koji se uklapaju u razvojne smjernice visokog obrazovanja te znanstvenog i umjetničkog istraživanja, u veljači 2020. osnovano je Vijeće pokrovitelja palače Moise. Ugledni znanstvenici i stručnjaci spremni na inovativnost, rizik i eksperiment pristali su ulagati svoje znanje u palaču Moise. U prethodnim godinama, uz stručnu podršku, realizirani su brojni seminari gostujućih poslijedoktoranada, radionice, izložbe, performansi, predavanja, konferencije i festivali.

LAKO SE OSLOBODITI, TEŠKO JE BITI SLOBODAN

87

Privlačenje mladih talenata iz Europe i svijeta

150 poslijedoktoranada u Rijeci, preko 700 mjeseci istraživanja na Sveučilištu u Rijeci, novi model poslijedoktorske edukacije.

Sveučilište u Rijeci kontinuirano širi granice i otvara nove prilike. Centar za napredne studije jugoistočne Europe (CAS SEE) prvi je znanstveno-razvojni centar u Hrvatskoj i regiji, koji od 2013. godine kreira prostor transnacionalnoj suradnji i istraživanjima ključnih društvenih tema, promičući slobodu istraživanja i intelektualni razvoj. Nastao je iz međunarodne suradnje i uspješnih konferencija, uz podršku brojnih akademskih i društvenih institucija. CAS SEE specijalizirao se za društvene i humanističke znanosti te umjetnost, promičući slobodu istraživanja i intelektualni razvoj. Cilj mu je jačanje transnacionalne suradnje i istraživanja ključnih društvenih tema. Kroz strategiju *brain gain* Centar povezuje mlade istraživače s globalnim akademskim trendovima, pružajući im potrebnu infrastrukturu i podršku.

Njegov jedinstveni program *Stipendije za poslijedoktorande* čini ga jedinom institucijom u Hrvatskoj s ovakvim modelom privlačenja mladih znanstvenika. Program mobilnosti omogućuje šestomjesečne boravke u Rijeci i zemljama regije, potičući istraživanja i javne rasprave o ključnim društvenim pitanjima poput ljudskih prava, pravde, demokracije i javnih politika.

Stipendisti rade u interdisciplinarnom okruženju s međunarodnim znanstvenicima, razvijaju suradnje i imaju optimalne uvjete za znanstveni rad. U 15 godina djelovanja kroz CAS SEE je prošlo više od 150 mladih istraživača – poslijedoktoranada, što je rezultiralo s više od 700 mjeseci istraživanja na Sveučilištu u Rijeci.

Znanstvenici povratnici kao model *brain-gaina*

...gdje se stvaraju prilike za napredak, potiče izvrsnost i inovacije, otvaraju vrata povratku hrvatskih znanstvenika na Sveučilište u Rijeci, ali i globalnoj akademskoj zajednici.

Zadnjih se godina Sveučilište u Rijeci istaklo kao mjesto na kojemu treba biti, odredište za akademski razvoj, inovacije i suradnju. Priliku za uključivanje u rad riječkog sveučilišta dobilo je preko 40 znanstvenika putem projekta povratka hrvatskih znanstvenika u domovinu, koji je pokrenulo Ministarstvo znanosti, obrazovanja i mladih. Radi se o vrhunskim znanstvenicima koji zadovoljavaju visoke kriterije izvrsnosti, a svoju su karijeru gradili na sveučilištima Cambridge, King's College London, Stanford, Tehničko sveučilište u Dresdenu itd.

Sa sobom su donijeli nov pogled na znanstvenu izvrsnost te doprinijeli podizanju vidljivosti i ugleda Sveučilišta u Rijeci na globalnoj akademskoj sceni. Zanimljivo je što mnogi od njih nisu studirali ili radili u Rijeci, a odluka da izaberu baš riječko sveučilište rezultat je suradnje s našim znanstvenicima kroz rad na projektima, međunarodne konferencije i zajedničke objave.

Dolazak u naš grad nerijetko povratnicima predstavlja dodatni izazov u smislu prilagodbe, uključujući pronalazak posla za člana obitelji, integraciju djece u obrazovni sustav i/ili savladavanje jezika. Želja nam je osigurati im povoljne uvjete na nastavak znanstveno-istraživačke karijere.

Sveučilište u Rijeci jedino je hrvatsko sveučilište koje je u potpunosti iskoristilo mogućnost zapošljavanja povratnika, što po visokim kriterijima iznosi do 1 % ukupnog broja znanstveno-nastavnih zaposlenika na sveučilištu, a u najnovije vrijeme i zapošljavanjem unutar znanstveno-razvojnih centara.

Počasni profesori Sveučilišta u Rijeci

Svjetski, a naši – znanstvenici čija je izvrsnost prepoznata na globalnoj razini.

Počasni profesor (*honoris professor*) počasna je titula koju Sveučilište u Rijeci dodjeljuje nastavnicima i znanstvenicima iznimnoga međunarodnog ugleda koji aktivno sudjeluju ili su spremni sudjelovati u aktivnostima Sveučilišta. Počasni profesori koriste afilijaciju Sveučilišta u Rijeci, iako nisu njegovi zaposlenici. Postupak dodjele počasnog priznanja uključuje evaluaciju neovisnih stručnjaka s osvrtnom na međunarodno relevantnu znanstvenu i nastavnu izvrsnost, doprinos zajednici te aktivnosti koje promiču razvoj strateških ciljeva Sveučilišta u Rijeci.

*Inspirirano
Isaacom Newtonom

Nositelji ove počasne titule prepoznati su kroz izuzetan doprinos u istraživanjima, a svojim postignućima i pomicanjem granica u znanosti stekli su izniman međunarodni ugled i zadužili buduće naraštaje znanstvenika. Riječki *honorisi*, od područja neurobiologije, nanotehnologije i neuroinženjerstva, pa do računarstva i filozofije, uz dodjelu priznanja imaju priliku popularnim predavanjem predstaviti se široj javnosti.

Popularizacija titule *honoris professor* započela je 2019. godine kada su prvi *honorisi* u susretu sa studentima, dobitnicima stipendije za izvrsnost, motivacijskom pričom predstavili svoj znanstveni put ka izvrsnosti, sve dileme ali i izazove s kojima su se susretali u karijeri. Na taj su način izvrsne studente motivirali da na izabranom putu ustraju i ostanu zalag naše budućnosti. Susret i razgovor izvrsnih pokazao je kako uvijek treba težiti ka boljem, uvijek se truditi dati makar malo više.

NA SVJETSKIM LJESTVICAMA —NIJE EUROSONG, ALI BODOVI STIŽU!

90

Sudjelovanje, ali i kritički odnos prema ljestvicama rangiranja

Kako mjeriti uspjeh jednog sveučilišta? Po broju diplomiranih studenata, kvaliteti istraživanja ili možda prema utjecaju na društvo? Svjetske ljestvice rangiranja nude odgovore, ali jesu li one uvijek pravi putokaz – do sreće?

Svjetske ljestvice rangiranja sveučilišta koristan su instrument koji rangiranim sveučilištima podiže međunarodnu vidljivost te koristi studentima i kreatorima politika, no ne bi trebale biti jedini temelj za odlučivanje u politikama visokog obrazovanja.

Sveučilište u Rijeci od 2017. godine kontinuirano se nalazi na rang-ljestvici *SCImago*, a od 2021. do 2019. pozicionirano je na ljestvici *QS Emerging Europe & Central Asia*. Na dvije prestižne svjetske ljestvice rangiranja akademskih institucija, *Round University Rankings* (Clarivate Analytics) i *QS World University Rankings*, upisalo se 2021. godine. Tom je popisu 2022. godine pridružen položaj na ljestvicama *Times Higher Education (THE) World University Rankings* i *THE Impact Ranking*, *QS Sustainability Ranking*, a iste godine pozicioniralo se na ljestvicama *THE Young* i *THE Emerging Economies*. Sveučilište se također pozicioniralo unutar europskog sustava rangiranja *U-Multirank*. Zanimljivo je istaknuti da *THE Impact Ranking* stavlja fokus na mjerenje utjecaja (umjesto reputacije) i time se značajno razlikuje od mnogih drugih ljestvica rangiranja. Mjerenje koliko sveučilište koristi svoje intelektualne i istraživačke resurse za poboljšanje života ljudi u zajednici daje širi uvid u kvalitete sveučilišta od pukog broja na popisu.

Kao dio mreže YERUN podržavamo inicijativu koja se zalaže za odgovorniji i cjelovitiji pristup vrednovanju sveučilišta te potiče postignuća mladih sveučilišta i raznolikost institucionalne izvrsnosti. Ovakvo promišljanje u skladu je s europskim inicijativama za reformu sustava vrednovanja znanstvene te, šire, akademske djelatnosti. Tako je Sveučilište u Rijeci bilo jedno od prvih potpisnika Sporazuma o reformi ocjenjivanja istraživanja (ARRA) 2022. godine, čime je i službeno pristupilo Koaliciji za unapređenje

vrednovanja znanstvene djelatnosti (CoARA). Članovi CoARA-e surađuju s ciljem zamjene tradicionalne metode ocjenjivanja, temeljene na kvantitativnim pokazateljima, kvalitativnom analizom te poticanja inovacije u području vrednovanja.

91

X-ICOM PO SVIJETU...

Izvršnost kroz širenje mreže suradnje globalno i regionalno

Erazmo Rotterdamski nizozemski je humanist, književnik i filozof. Svoj je život posvetio učenju i otkrivanju novih metoda poučavanja. Putovao je po Europi i učio o različitim kulturama. Upravo je njegov način života bio temelj ideji o mobilnosti studenata.

Potpisivanjem više od 800 međuinstitucijskih bilateralnih ugovora u okviru programa Erasmus, Sveučilište u Rijeci razvilo je izvrsnu suradnju sa sveučilištima iz većine zemalja sudionica programa Erasmus, a nakon toga i zemljama partnerima izvan Europske unije, čime je osigurano više od 1700 mjesta za odlazne/dolazne studente te više od 1800 mjesta za mobilnost osoblja iz partnerskih institucija u Austriji, Belgiji, Bugarskoj, Cipru, Češkoj, Danskoj, Estoniji, Finskoj, Francuskoj, Grčkoj, Italiji itd.

Potvrdu iznimnog rada Centar za međunarodnu mobilnost Sveučilišta u Rijeci dobio je od Europske komisije izborom djelatnice Centra i samog Centra kao primjera dobre prakse u korištenju alata *Erasmus Without Paper*, prije svega sustava *Erasmus Dashboard* putem kojeg Sveučilište obnavlja svojih 750 međuinstitucijskih sporazuma u okviru programa Erasmus s partnerskim ustanovama.

Savjeti i iskustvo Centra pomagat će Europskoj komisiji u daljnjem razvijanju alata EWP i pružanju podrške u radu ostalim europskim sveučilištima koja sudjeluju u programu Erasmus. Izvršnost Centra potvrđena je i izborom rukovoditeljice Centra hrvatskom Erasmus ambasadoricom, koja sudjeluje u svim promotivnim aktivnostima nacionalne agencije s ciljem promoviranja Sveučilišta u Rijeci kao uzora za upravljanje individualnim mobilnostima unutar programa Erasmus.

Prepoznavši iznimne rezultate u području mobilnosti osoblja unutar programa ERASMUS+, 2024. godine dodijeljene su zahvalnice djelatnicama Filozofskog fakulteta za doprinos instituciji kroz diseminaciju i primjenu stečenih znanja te promociju mobilnosti osoblja.

92

안녕하세요 ANNYEONGHASEYO!

Institut za učenje korejskog jezika i kulture

Ili za one koji nisu krenuli na tečaj – *dobar dan!*

Kada se krajem 2022. na Sveučilištu u Rijeci otvorio King Sejong Institute, vodeći brend Instituta za učenje korejskog jezika i kulture pod okriljem korejskog Ministarstva kulture, turizma i sporta, Rijeka se pridružila popisu gradova na kojem se nalazi više od 250 podružnica instituta u 80-ak zemalja diljem svijeta, s više od 80 tisuća polaznika. Institut pruža standardizirano obrazovanje i nudi pravi doživljaj raznolikosti korejske kulture, a Kampusom, gdje se za sve polaznike tečaja održava nastava, često odzvanja egzotični zvuk tradicionalnih korejskih instrumenata. Uz osnovni tečaj jezika i nastavu organiziranu semestralno polaznici dobivaju širu sliku o povijesti i kulturi Južne Koreje, i to zahvaljujući brojnim radionicama (*K-beauty*, *K-pop*, tečaj kuhanja korejske hrane, plesne radionice, korejska filmografija), natjecanjima (govorenje, kaligrafija), predavanjima korejskih stručnjaka te posjetima raznim manifestacijama koje promiču korejski jezik i kulturu.

Suradnja riječkog sveučilišta s južnokorejskim sveučilištima, kao tradicionalnim azijskim partnerima, rezultirala je *korejskim valom*, koji je tako zahvatio i Rijeku, a iz godine u godinu sve je veći broj Riječana zainteresiran za učenje korejskog jezika i kulture. Stratešku važnost riječke podružnice Instituta u poboljšanju nacionalnog imidža i širenju prekomorske baze Koreje i korejske kulture prepoznalo je i Veleposlanstvo Republike Koreje u Hrvatskoj, koje je krajem 2023. u Rijeci otvorilo svoj počasni konzulat, tada tek drugi korejski konzulat u Hrvatskoj. Živi je to dokaz da korejski, nekad vrlo dalek i izoliran jezik, postaje sve popularniji i traženiji, a Sveučilište u Rijeci spremno odgovara na sve veću potražnju za korejskim jezikom u europskom prostoru.

93

LIDERI KAO GENERATORI PROMJENA

94

Snažno liderstvo za budućnost visokog obrazovanja
u jugoistočnoj Europi

U današnjem svijetu snažno liderstvo ključno je za uspjeh bilo koje organizacije, a visoko obrazovanje nije iznimka. Kreatori obrazovnih politika i čelni ljudi u visokom obrazovanju u Hrvatskoj snažno se zalažu za institucionalnu autonomiju, čime se stavlja odgovornost na same institucije da osiguraju kvalitetno upravljanje i odgovore na potrebe društva i gospodarstva.

Iako su hrvatska sveučilišta postigla značajnu izvrsnost u obrazovanju i znanstvenim istraživanjima, upravljanje i strateško planiranje i dalje predstavljaju područja u kojima nedostaje sustavne podrške i stručnosti. Strateški menadžment u modernom sveučilištu podrazumijeva širok spektar znanja – od financijskog planiranja, preko upravljanja ljudskim resursima, do analize institucijskih podataka – kako bi se sveučilišta mogla učinkovito razvijati i donositi kvalitetne odluke.

Na tom tragu inicijativa HEISEE (*Higher Education Initiative for Southeastern Europe*) predstavlja ambiciozan korak u razvoju akademskog vodstva u jugoistočnoj Europi. Ova inicijativa, pokrenuta 2012. godine kroz partnerstvo Sveučilišta u Rijeci, Agencije za znanost i visoko obrazovanje, Instituta za društvena istraživanja, Instituta za razvoj obrazovanja i Sveučilišta u Georgiji, SAD, okupila je ključne aktere iz Hrvatske i svijeta s ciljem jačanja strateškog upravljanja i liderstva u visokom obrazovanju.

Kroz niz radionica i programa HEISEE je pružio alate i metode za strateško upravljanje, osnažujući akademske lidere u donošenju odluka. Radionice poput *Institutional Governance and Strategic Management* (2015.) i *Institutional Research and Effectiveness* (2016.) okupile su hrvatske rektore, prorektore i administrativne lidere, potičući razmjenu iskustava i razvoj ključnih kompetencija.

Kako bi osiguralo sustavnu i strukturiranu podršku čelnicima visokoobrazovnih ustanova, Sveučilište u Rijeci, u suradnji s partnerima, osmislilo je program cjeloživotnog obrazovanja za

95

strateško upravljanje, koji omogućuje kontinuirani razvoj vodstva u akademskoj zajednici. Ovaj pristup ključan je za osiguranje dugoročne učinkovitosti i inovativnosti u visokom obrazovanju te osnažuje akademske lidere, omogućujući im da budu sposobni odgovoriti na izazove koji dolaze s brzim promjenama u društvu i gospodarstvu.

Kao vodeći partner u toj inicijativi, Sveučilište u Rijeci aktivno doprinosi razvoju novih modela upravljanja koji omogućuju stvaranje odgovornih, učinkovitih i inovativnih obrazovnih institucija spremnih za budućnost.

DOBAR SUSJED ZLATA VRIJEDI

Suradnja sa zemljama JI Europe i Zapadnog Balkana

96

Prepoznato kao sveučilište koje ide ukorak s najutjecajnijim europskim sveučilištima i prati suvremene trendove u visokom školstvu, Sveučilište u Rijeci nameće se kao regionalni lider u naglašavanju vrijednosti participacije, uključenosti i otvorenosti.

Ističući povezanost unutar zemlje i izvan nacionalnih granica kao svoju temeljnu vrijednost, Sveučilište je uključeno u rad sveučilišnih mreža važnih za jačanje međusveučilišne suradnje u regiji. Kao član AARC-a i UniAdriona, mreža čija je misija doprinijeti napretku kulture, znanosti, obrazovanja i istraživanja u regiji, Sveučilište u Rijeci aktivno surađuje s važnim partnerima u Njemačkoj, Austriji, Italiji i Sloveniji, a ponajviše s tradicionalnim partnerima na području Zapadnog Balkana.

Višegodišnja suradnja u okviru Rektorskoga foruma JI Europe i Zapadnog Balkana rezultirala je potpisivanjem Akademskoga međuinstitucionalnog sporazuma o suradnji, čime se Sveučilište u Rijeci uključilo u proces unaprjeđenja međusobne suradnje više od 30 sveučilišta u regiji u području znanstveno-istraživačkog rada te zajedničkog djelovanja na što učinkovitijoj usklađenosti visokog obrazovanja i tržišta rada. Ponukano kvalitetnom višegodišnjom suradnjom između javnih sveučilišta u Hrvatskoj i Bosni i Hercegovini, Sveučilište u Rijeci pridružilo se potpisnicima Sporazuma o suradnji i razumijevanju, koji naglašava međusobnu suradnju u otklanjanju prepreka u pristupu visokom obrazovanju. Sporazum je potpisan 2019. za vrijeme zajedničke, povijesne sjednice Rektorskog zbora Republike Hrvatske i Rektorske konferencije Bosne i Hercegovine, kada je hrvatskim Rektorskim zborom predsjedalo upravo Sveučilište u Rijeci. Kao autor prvog Plana rodne ravnopravnosti na nekom sveučilištu u regiji, Sveučilište u Rijeci uključilo se kao podržavajući partner u regionalni projekt UNIGEM te svoja znanja i iskustva prenijelo na usporediva okruženja partnerskih institucija koje se nalaze u različitim fazama integracije rodno osviještenih politika u visokom obrazovanju.

DORA ISTRAŽUJE*

Europski kodeks i Povelja za zapošljavanje istraživača

97

Povelja HRS4R postavlja smjernice za bolje upravljanje ljudskim resursima u istraživačkom sektoru, promovirajući izvrsnost u zapošljavanju, podršci, razvoju karijera i radnim uvjetima istraživača.

*Edukativni animirani serijal o znatiželjnoj djevojčici Dori, koja istražuje

Sveučilište u Rijeci prvo je sveučilište u Hrvatskoj i među prvih deset u Europi koje je u okviru aktivnosti Strategije ljudskih resursa istraživača (*Human Resources Strategy for Researchers* – HRS4R) potpisalo Europsku povelju za istraživače i Europski kodeks za zapošljavanje istraživača. U srpnju 2010. zaprimilo je i službeno priznanje Europske komisije i logotip Izvrsnost u upravljanju ljudskim resursima u istraživanju (*HR Excellence in Research*).

Oznaka *HR Excellence in Research* simbolizira predanost Sveučilišta u Rijeci najboljoj praksi u upravljanju najvrjednijem što sveučilište ima – svojim ljudskim potencijalima, posebno kada je riječ o zapošljavanju, podršci i razvoju karijera istraživača. Ovo priznanje znači da Sveučilište aktivno primjenjuje visoke standarde koji istraživačima omogućuju napredovanje u karijeri, kao i da pruža jasnu i transparentnu podršku kroz njihov cijeli profesionalni put.

Dobivanje oznake *HR Excellence in Research* postavlja Sveučilište u Rijeci u red institucija koje slijede međunarodne smjernice i standarde kako bi stvorile radno okruženje u kojem su istraživači cijenjeni, potiču se na osobni i profesionalni razvoj, transparentno se zapošljavaju na temelju svojih zasluga te se u radu rukovode visokim etičkim i profesionalnim načelima. Ova oznaka znači da Sveučilište ne samo da prati najbolje europske prakse, nego se i obvezuje na kontinuirano poboljšanje.

Sveučilište u Rijeci nije samo usmjereno na izvrsnost u istraživačkom radu, nego i na stvaranje najboljih uvjeta za istraživače. Ovaj priznati standard uključuje pravičan postupak zapošljavanja, visok standard radnih uvjeta i socijalne sigurnosti, mogućnosti za napredovanje, edukaciju i razvoj te okruženje

SmartX kartice za zaposlenike Sveučilišta u Rijeci

u kojem se istraživači osjećaju podržano i motivirano da daju svoj maksimum.

Navedeno je priznanje obnovljeno 2019. godine. Tijekom zadnjeg ciklusa obnove, provedenog 2023. i 2024. godine, Sveučilište u Rijeci provelo je sveobuhvatnu analizu mišljenja svojih zaposlenika na svim stupnjevima razvoja karijere o elementima Strategije ljudskih resursa istraživača, koja je jasno pokazala izrazito velike pozitivne pomake u odnosu na inicijalnu analizu provedenu 2010. godine. Sveučilište je time potvrdilo europski status izvrsnosti u upravljanju ljudskim potencijalima i svoj položaj poželjnog mjesta za rad i razvoj istraživačkih karijera.

SmartX kartica nastala je temeljem pilot-projekta tzv. pametnih iskaznica na visokim učilištima u organizaciji Ministarstva znanosti, obrazovanja i mladih s ciljem unaprjeđenja mobilnoga globalnog obrazovanja. Pokrenuta kako bi podigla kvalitetu rada Sveučilišta u Rijeci, ova kartica koristi moderne tehnologije i unaprjeđuje standarde kako za studente tako i za zaposlenike.

Iako su prvotno bile namijenjene samo studentima, Sveučilište u Rijeci je zbog brojnih tehnoloških i organizacijskih prednosti odlučilo uvesti pametne SmartX kartice i za svoje zaposlenike. Zaposlenička SmartX kartica namijenjena je identifikaciji djelatnika, ulasku u prostore i evidenciji radnog vremena, a kao prva u Hrvatskoj i regiji, i među prvima u Europi, uz funkcionalnost pametnih sveučilišnih kartica pružala je i mogućnost aktiviranja platne aplikacije, odnosno imala i opciju plaćanja. Za izradu kartica Sveučilište je razvilo vlastitu SmartX aplikaciju, a suradnja s relevantnim partnerima omogućila je besprijekornu implementaciju.

U prvim danima korištenja SmartX zaposlenička kartica bila je svojevrsna atrakcija i izazivala zbunjenost kad bi je prislonili na uređaje za naplatu. S vremenom su se na prodajnim mjestima naučili na tu *čudnu*, posebnu karticu koja na sebi ima fotografiju i oznaku pripadnosti instituciji, a može se prisloniti na uređaj i platiti račun. Sljedeći korak u kojem je SmartX zaposlenička kartica dobila dodanu vrijednost ostvarivanje je povlastica u vidu popusta kod pojedinih trgovačkih društava i institucija predloženjem te iste kartice.

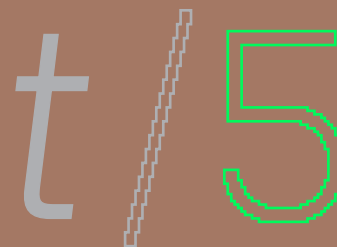
Danas zaposlenička kartica izgleda modernije, odlučila se i ona za digitalno i zeleno, te prati vizualni identitet Sveučilišta. Postojani je simbol pripadnosti i vrijednosti koje promiče Sveučilište.

POVEZUJEMO 651 KM 100 INSPIRACIJE: MOISE CRES X IUC DUBROVNIK

Međusveučilišni centar Dubrovnik (IUC) i Sveučilište u Rijeci.

U Republici Hrvatskoj postoje dva jedinstvena centra koja promiču razvoj istraživanja, znanosti i međunarodne suradnje. Riječ je o palači Moise i Međusveučilišnom centru Dubrovnik (IUC). Suradnja, iskustvo IUC-a i inovacije Sveučilišta u Rijeci omogućili su razvoj palače Moise, ali ujedno i osnaživanje djelovanja Međusveučilišnog centra Dubrovnik.

Međusveučilišni centar Dubrovnik neovisno je središte za napredna istraživanja, utemeljeno i održavano kroz međunarodnu mrežu partnerskih sveučilišta. Kroz svoj rad njeguje visoke znanstvene standarde te pruža otvoren prostor za kritičko promišljanje i inovacije. Smješten na povijesno i geografski značajnoj lokaciji, IUC Dubrovnik djeluje kao most između europskih regija i svijeta, povezujući znanstvene zajednice i promičući povezivanje kroz znanost. IUC s ponosom okuplja znanstvenike i studente iz različitih zemalja, kultura i akademskih disciplina u sklopu istraživačkih i obrazovnih programa. Poseban naglasak stavlja na interdisciplinarnu i međunarodnu suradnju u rješavanju globalnih izazova, poput ljudskih prava, zdravlja, obrazovanja, siromaštva i klimatskih promjena, potičući ne samo istočno-zapadne, već i sjeverno-južne inicijative. Sveučilište u Rijeci prepoznalo je vrijednosti Međusveučilišnog centra Dubrovnik te 2017. godine podržalo razvoj Međunarodnih programa Međusveučilišnog centra Dubrovnik i kroz zajedničku suradnju uložilo (120.000,00 eura) u njihov razvoj. Na taj način osnažila se zajednička suradnja Sveučilišta u Rijeci, palače Moise i Međusveučilišnog centra Dubrovnik. Savjetodavnim radom Sveučilište u Rijeci pomaže radu i razvoju Međusveučilišnog centra Dubrovnik.

INSTITUCIJA NIJE HLADNA SILA NAD DRUŠTVOM —AKADEMSKA DEMOKRATIČNOST

OTVORENOST
 DRUŠTVENA ODGOVORNOST
 INOVACIJA
 POVEZIVANJE
 INTERNACIONALIZACIJA
 DOBROBIT
 BUDUĆNOST
 SOCIJALNA PRAVEDNOST
 JEDNAKOST
 KREATIVNOST
 AKADEMSKA SLOBODA
 DOSTUPNOST OBRAZOVANJA
 INSTITUCIJSKA AUTONOMIJA
 IZVRSNOST
 ETIKA
 RAVNOPRAVNOST
 RAZLIČITOST
 UKLJUČIVOST
 PARTICIPACIJA
 DEMOKRACIJA
 INTERDISCIPLINARNOST
 MULTIDISCIPLINARNOST
 PERSONALIZIRANI PUTEVI UČENJA
 SOLIDARNOST
 AKADEMSKA SLOBODA
 KLIMATSKA NEUTRALNOST
 OTPORNOST
 KOMUNIKACIJA
 ANGAŽMAN U ZAJEDNICI
 SURADNJA
 DOPRINOS
 AKTIVNO GRAĐANSTVO

- 105 Glas oblikuje budućnost
 107 Arete institucije: vrlina kao put razvoja
 109 Kvaliteta je neprekidna težnja za boljim
 111 Od jedan do pet
 113 *And admit that the waters around
you have grown**
 115 *AI is OP*, but so is human creativity*
 116 Opstanak bez temeljnih vrijednosti
 –i za koga?
 117 Nismo ti razmaženi(?)
 119 *More than ticking the boxes**
 121 Naprosto učinite pravu stvar,
 ostalo nije važno*
 123 Sveučilište u Rijeci (...)
 za institucije kakve želimo*
 125 Sloboda je odgovornost

Sveučilište u Rijeci – model transparentnog i participativnog upravljanja

Uloga sveučilišta u suvremenom društvu nadilazi okvir obrazovne institucije – ono postaje aktivni pokretač promjena, ne samo u akademskoj zajednici, već i u širem društvenom kontekstu. Sveučilište u Rijeci od 2017. godine prepoznaje potrebu funkcioniranja sveučilišta kao demokratskog centra u zajednici te na taj izazov odgovara inovativnim pristupom upravljanju, temeljenom na otvorenosti, participaciji i transparentnosti.

Kao institucija koja promiče izvrsnost u obrazovanju, istraživanju i umjetnosti, Sveučilište u Rijeci neprestano potiče suradnju i partnerski odnos među studentima, nastavnicima, istraživačima, umjetnicima i nenastavnim osobljem. Ključ uspjeha leži u strateškom upravljanju, koje omogućava prilagodbu promjenama i donošenje informiranih odluka, te participativnom modelu, koji uključuje sve dionike u oblikovanje politika i smjerova razvoja.

Taj inovativni pristup Sveučilištu omogućuje aktivno doprinošenje razvoju lokalne, nacionalne i europske zajednice, unaprjeđenje javnog dobra i poboljšanje kvalitete života svih građana. Njegovanje akademskih vrijednosti, poput otvorenosti, integriteta, etičnosti, uključivosti, različitosti i uzajamnog uvažavanja osnažilo, je poziciju Sveučilišta u Rijeci kao lidera u inovativnom sveučilišnom upravljanju.

Jedan od ključnih koraka u razvoju nove upravljačke strukture bilo je uvođenje stručnih vijeća, savjeta, odbora i povjerenstava. Ova tijela, sastavljena od prodekana i znanstvenika svih sastavnica Sveučilišta u Rijeci, pokrivaju širok spektar područja – od studija i studentskog života, kvalitete studiranja, financija, digitalizacije, znanosti i istraživanja – te služe kao platforme za savjetovanje, pripremanje odluka za rektoricu/a Sveučilišta u Rijeci i najviše upravljačko tijelo – Senat Sveučilišta u Rijeci.

Taj reprezentacijski i integracijski model upravljanja omogućava široku raspravu o ključnim temama te osigurava da se odluke donose na temelju stručnosti, analize i dijaloga.

Institucijske vrline – potreba za doprinosom i stalnim usavršavanjem

Kroz deliberativno i participativno upravljanje Sveučilište u Rijeci postalo je primjer dobre prakse u transparentnom odlučivanju i strateškom razvoju akademske zajednice.

Kao institucija koja se vodi demokratskim principima, Sveučilište u Rijeci otklanja demokratske deficite i potiče razvoj kroz suradnju, participaciju i konsenzus. Ovim inovativnim modelom upravljanja osigurano je odgovorno i transparentno ulaganje i poslovanje, čime se Sveučilište pozicioniralo kao društveno odgovorna i održiva institucija.

Institucije su kolektivni epistemički akteri, poput pojedinaca, imaju odgovornost pridržavati se epistemičke pravednosti kao vrline. Međutim, s obzirom na uočene manjkavosti kada je riječ o institucijskoj razini te vrline, postaje jasno da je potrebno dodatno zalaganje institucija u smjeru donošenja informiranih odluka i oblikovanja vjerovanja koja se temelje na sustavnom i odgovornom institucijskom istraživanju.

Razvoj Sveučilišta ne ogleda se samo u brojkama. Akademska izvrsnost ne mjeri se isključivo kvantitativnim pokazateljima, već i doprinosima koji nadilaze statistiku. Strategija *Europsko sveučilište budućnosti (2021. – 2025.)* odražava tu filozofiju, prepoznajući vrijednost koja se ne može svesti na puki zbroj rezultata.

U oblikovanju strateških smjernica sudjelovali su svi članovi Sveučilišta, uključujući studente, te Savjet Sveučilišta. Posebnost Strategije leži u njezinu holističkom pristupu vrednovanju uspjeha. Dok su mnoge institucije podložne jednostavnom prebrojavanju rezultata, ova strategija jasno poručuje: sveučilišta su više od brojeva. Njihova snaga leži u ljudima – u znanstvenicima, nastavnicima, umjetnicima i studentima – i upravo se zato Sveučilište u Rijeci odredilo prema sustavu u kojem je kontinuirano usavršavanje, a ne međusobna kompeticija, temeljna vrijednost razvoja.

Napredak Sveučilišta ne mjeri se samo prema rang-listama i kvantitativnim pokazateljima, već i kroz projekte, suradnje i inicijative koje nadilaze jednostavne statističke pokazatelje. Ono što jedno sveučilište čini izvrsnim nije samo njegov položaj na svjetskim ljestvicama, već njegov utjecaj na zajednicu, inovativnost u obrazovanju i znanstvenom radu te sposobnost da bude relevantno u europskim i globalnim politikama visokog obrazovanja i znanosti.

Praćenje provedbe Strategije temelji se na načelu intrinzično motiviranog napretka, a ne natjecanja između sastavnica Sveučilišta. Umjesto da se pojedine jedinice uspoređuju međusobno, svaka se promatra u kontekstu vlastita razvoja kroz godine.

Institucijska istraživanja, kultura utemeljena na činjenicama

Takav pristup omogućava prilagođene strategije rasta, gdje svaka sastavnica usmjerava svoju snagu u područja u kojima je najbolja, bez potrebe da se uspoređuje s drugima.

Ono što Sveučilište u Rijeci ovim modelom želi postići nije puko ispunjavanje KPI pokazatelja. Cilj je potaknuti instituciju na rast, osnažiti njezine ljude i omogućiti im prostor za akademsko, znanstveno i umjetničko cvjetanje. Jer pravo mjerilo uspjeha sveučilišta nije u ispunjenju unaprijed definiranih kvota, već u stvaranju prostora u kojem znanje, kreativnost i inovacija mogu slobodno rasti.

Bez slobode mišljenja nema napretka, bez slobode istraživanja nema istine.

—Karl Popper

Sveučilišta nisu samo obrazovne institucije – ona su centri znanja, istraživanja i društvene odgovornosti. Sveučilište u Rijeci postavilo je novi standard u akademskom upravljanju, temeljen na empirijskim podacima, sustavnoj evaluaciji i kontinuiranom unaprjeđenju kvalitete.

Kultura odlučivanja temeljenog na podacima nije samo tehnički proces – ona je odraz odgovornosti i transparentnosti. Odluke se ne donose na temelju intuicije ili nasumičnih procjena, već kroz analizu konkretnih podataka i evaluaciju svih segmenata akademskog života. Sveučilište u Rijeci jedino je sveučilište u Hrvatskoj koje sustavno provodi institucijska istraživanja zadovoljstva studenata, nastavnog i nenastavnog osoblja, čime osigurava realne pokazatelje kvalitete i smjernice za daljnji razvoj.

Sustav osiguravanja kvalitete temelji se na proceduri unutarnje prosudbe u kojoj nastavnici i studenti provode procjenu svake sastavnice Sveučilišta, predlažući potencijalna poboljšanja u njihovom djelovanju. Taj proces provodi se u trogodišnjim ciklusima, omogućujući stalan dijalog i prilagodbu potrebama akademske zajednice.

Poseban naglasak stavljen je na evaluaciju obrazovnog iskustva studenata. Redovito se provode studentske evaluacije nastave (nastavnika i kolegija), a na razini Sveučilišta postoji i evaluacija cjelokupnog studija, koja je temelj za izračun indeksa zadovoljstva studenata. Rezultati ovih analiza nisu samo statistika – oni su alat za poboljšanje kvalitete obrazovanja i prilagodbu studija potrebama studenata i tržišta rada.

Međutim, unatoč jasnom fokusu na kvalitetu, često se događa da su naše inicijative bolje prepoznate u Europi nego kod

kuće. Europske politike sve više ohrabruju razvoj sveučilišta treće generacije, onih koja ne samo da pružaju obrazovanje, već i djeluju kao aktivni društveni akteri, povezujući se s gospodarstvom i zajednicom. Sveučilište u Rijeci čvrsto stoji iza ovog koncepta, svjesno da se doprinos društvu ne može uvijek izmjeriti u globalnim rang-listama, ali je od neprocjenjive važnosti za lokalni i međunarodni razvoj.

Institucijska istraživanja nisu samo metoda unaprjeđenja kvalitete – ona su alat za oblikovanje budućnosti. Transparentno upravljanje, sustavna evaluacija rada svih radnih tijela, odbora, povjerenstava i centara te odlučivanje temeljeno na stvarnim podacima Sveučilištu omogućuju da ostane vjerodostojna, odgovorna i progresivna akademska institucija. Kvaliteta nije statičan pojam – ona je proces, dijalog i neprekidna težnja za boljim.

Kvaliteta obrazovanja ne događa se sama od sebe! Zato već godinama slušamo studente i analiziramo njihovo zadovoljstvo – od kolegija i profesora do prilika za praksu. Je li studij ispunio očekivanja? Biste li ga preporučili? Rezultati nisu samo brojke – oni oblikuju promjene!

Kvaliteta obrazovanja, istraživanja i akademskog života nije nešto što se događa samo od sebe – potrebno je stalno oslušivati studente, nastavnike i stručno osoblje. Bez njihove povratne informacije kako bismo znali što funkcionira, a što treba doraditi? Zato Sveučilište u Rijeci koristi sustavni pristup koji nije samo birokratska formalnost, već ključan alat za poboljšanje politika, razvoj ljudskih potencijala i podizanje kvalitete akademskog života.

No, priča ne staje samo na predavanjima i istraživačkim projektima. Akademsko iskustvo treba biti cjelovito – uključivati i osobno zadovoljstvo svih članova sveučilišne zajednice. Zato Sveučilište potiče aktivnosti koje olakšavaju ravnotežu između posla i privatnog života, od rekreativnih i sportskih sadržaja do kulturnih događanja i društvenih inicijativa. Jer, tko kaže da sveučilište treba biti samo mjesto učenja – zašto ne bi bilo i mjesto na kojem se ljudi osjećaju dobro? Još od akademske godine 2014./15. Centar za osiguravanje i unaprjeđivanje kvalitete provodi istraživanje zadovoljstva završenih studenata – prvi takav projekt u Hrvatskoj! Cilj? Prikupiti konkretne, pouzdane podatke koji će pomoći u stvaranju još boljeg akademskog iskustva za buduće generacije. Ovo nije neko slučajno uzorkovanje – ispituje se cijela populacija završenih studenata! Tako dobivamo realnu sliku, a ne nagađanja. Upitnik obuhvaća sve bitne aspekte studiranja: od izbora kolegija i nastavnih metoda, preko odnosa s profesorima i dostupnosti materijala, pa sve do prilika za praksu i izvannastavne aktivnosti. Ukratko – sve ono što čini studentski život. Rezultati istraživanja nisu samo hrpa brojeva – oni su alat za stvarne promjene. Analiza odgovora generira dva indeksa: indeks zadovoljstva studiranjem i opće

Stakleni strop: probijen, ali ne i nestao

zadovoljstvo studijem. No, što te brojke zapravo znače? Indeks zadovoljstva studiranjem otkriva koliko su studenti zadovoljni samim programom, nastavnim metodama, dostupnim resursima i mogućnostima za razvoj. S druge strane, opće zadovoljstvo studijem daje odgovor na ključna pitanja: je li studij ispunio očekivanja, je li pomogao u osobnom razvoju i osposobio studente za ulazak na tržište rada? I, ono najvažnije, bi li ga preporučili drugima?

Sveučilište u Rijeci jedino je u Hrvatskoj koje sustavno prati zadovoljstvo studenata i koristi te informacije za strateške odluke. Transparentnost, odgovornost i stalno unaprjeđenje ključni su principi koji ga guraju naprijed. Ponosni smo na to što studenti visoko ocjenjuju rad svojih nastavnika i njihov pristup studentima – jer to pokazuje koliko su naši profesori posvećeni radu s mladim ljudima. Studenti ne samo da prepoznaju vrijednost svog studija, već ih on motivira za daljnje učenje i usavršavanje, što je najbolja potvrda da cjeloživotno obrazovanje nije samo fraza, nego realna potreba. Sveučilište u Rijeci tu je da osigura da to učenje bude kvalitetno, korisno i – zašto ne – zabavno!

Stakleni strop označava nevidljive, ali sustavne prepreke koje ograničavaju napredovanje na najviše pozicije, ne samo unatoč sposobnostima i kvalifikacijama, već i zbog nejednakih prilika za profesionalni razvoj, pristup resursima i mogućnosti napredovanja.

Na Sveučilištu je probijen još prije osam godina, što nas je tada učinilo jedinstvenima, ne samo u Hrvatskoj, već i u europskome akademskom prostoru. Kvantitativni podaci mogu sugerirati optimizam, ali kvalitativna istraživanja pokazuju da prepreke poprimaju nove oblike. Primjerice, žene na Sveučilištu u Rijeci manje su zadovoljne poslovima koje obavljaju, osobito repetitivnim zadacima u administraciji, dok muškarci češće izražavaju veće zadovoljstvo ravnotežom privatnog i poslovnog života te profesionalnim ispunjenjem.

*I priznaj da su vode oko tebe porasle. Stih iz pjesme Boba Dylana *The Times They Are A-Changin'* (1964.).

Taj fenomen odražava širi globalni obrazac staklenog labirinta – umjesto jedne vidljive barijere, postoji niz prikrivenih mehanizama koji održavaju neravnopravne uvjete i uključuju pristranosti umjetne inteligencije na zapošljavanje i napredovanje, povećani stres i mentalni pritisak, teži pristup profesionalnim mrežama i mentorima, sporost institucionalnih promjena, dodatne izazove za žene iz manjinskih zajednica te sve veću nesigurnost zaposlenja. Pri tome poseban izazov predstavlja tzv. trostruko opterećenje budući da žene, uz profesionalne te kućanske i obiteljske obveze, često nose veći teret emocionalne brige o obitelji i zajednici.

Ravnopravnost nije samo pitanje statistike, već i kvalitete profesionalnih iskustava, organizacijske kulture i strukturalnih mogućnosti napredovanja. Na Sveučilištu u Rijeci prepoznata je potreba za strateškim djelovanjem – ne samo u pogledu ravnopravnije participacije žena i muškaraca, već i kroz osnaživanje različitih ranjivih i podzastupljenih skupina unutar akademske zajednice. Inicijative za bolje usklađivanje poslovnih i obiteljskih obveza,

Umjetna inteligencija, digitalno građanstvo i ono ljudsko što ostaje

stvaranje ravnopravnijih uvjeta rada i sustavna podrška ključni su koraci prema stvarnoj, a ne samo formalnoj jednakosti.

Neki su stakleni stropovi probijeni. Drugi su se prilagodili i postali suptilniji. Nastavljamo ih prepoznavati i uklanjati.

Što znači obrazovati se u svijetu u kojem umjetna inteligencija može pisati eseje, ocjenjivati ispite i predviđati akademske uspjehe? Što ljudsko ostaje dok algoritmi preuzimaju sve više poslova, uključujući one u obrazovanju i znatnosti? Ovo su pitanja koja su još jučer bila rezervirana za distopijske filmove.

U siječnju 2024. godine postali smo prvo sveučilište u Hrvatskoj koje je usvojilo *Politiku korištenja alata umjetne inteligencije*. Ne zato što pretjerano volimo pisati politike, već zato što vjerujemo da UI treba biti alat, a ne zamjena za kritičko mišljenje. Umjesto zabrana potičemo educirano, odgovorno, etično i transparentno korištenje novih tehnologija, istovremeno štiteći akademski integritet studenata i nastavnika.

Posebnost sveučilišnog Centra za umjetnu inteligenciju i kibernetičku sigurnost (AIRI) multidisciplinarna je i interdisciplinarna suradnja različitih istraživačkih timova iz tehničkih, prirodnih, ali i društvenih i humanističkih znanosti. U suradnji s industrijskim partnerima u Centru se razvijaju konkretna rješenja: od inovativnih primjena u različitim područjima života do alata koji nas štite od kibernetičkih prijetnji.

Digitalizacija obrazovanja nadilazi pitanja softvera i alata. Riječ je o ljudima – o tome kako ćemo oblikovati sustav u kojem tehnologija podržava kreativnost, kritičko mišljenje i zajedničko stvaranje znanja. Na Sveučilištu u Rijeci ne učimo studente kako se prilagoditi svijetu algoritama, već kako ga oblikovati. Jer umjetna inteligencija može generirati informacije, ali odgovornost, znatiželja i etika ostaju isključivo humani posao.

*AI je moćan, ali ljudska kreativnost ostaje nenadmašna. OP je skraćenica za *overpowered*, što znači previše moćno ili *superiorno*. U tom kontekstu izraz se koristi za označavanje tehnologija, kao što je umjetna inteligencija, koje mogu premašiti ljudske sposobnosti u određenim zadacima. U popularnoj kulturi ovaj se pojam često koristi u videoigrama i diskusijama o tehnologiji, a u širem kontekstu može označavati trenutne pomake u tehnologiji koji izazivaju duboke promjene u društvenim i kulturnim okvirima.

OPSTANAK BEZ TEMELJNIH VRIJEDNOSTI —I ZA KOGA?

Fundamentalne akademske vrijednosti i etika – *conditio sine qua non*

Etičke vrijednosti nalaze se pred ozbiljnim izazovima u suvremenom obrazovanju i znanosti. Digitalizacija, globalizacija, pritisci na istraživače i rastuća komercijalizacija znanja transformirali su način na koji se znanje stvara i dijeli te otvorili niz etičkih pitanja.

Napredak digitalnih tehnologija proširio je pristup znanju, ali i otvorio nova pitanja u području akademskog poštenja. Razvojem međunarodnih akademskih suradnji do izražaja dolaze i kulturne razlike u akademskim normama. Dodajući tome pojačane pritiske prema kvantiteti znanstvenih radova bez kompromitiranja kvalitete istraživanja, fenomen komodifikacije znanja te izazove transparentnosti institucijskih praksi, jasno je da etičke vrijednosti ne smiju biti na marginama institucionalnog i individualnog djelovanja.

Sveučilište u Rijeci još je 2003. godine postalo prvo hrvatsko sveučilište koje je usvojilo cjeloviti *Etički kodeks*. Uz etička povjerenstva na sastavnicama ključno je tijelo koje brine o dosljednoj provedbi Etičkog kodeksa Vijeće časti Sveučilišta u Rijeci, redovito izdajući etička priopćenja i načelna mišljenja, poput odgovorne uporabe alata umjetne inteligencije, prevencije spolnog uznemiravanja ili sprječavanja pristranosti u postupanju.

Predanost Sveučilišta u Rijeci etičkim standardima potvrđuje se i kroz međunarodne inicijative. Potpisnici smo *Europske povelje za istraživače* i *Kodeksa o zapošljavanju istraživača*, a europske standarde akademske izvrsnosti aktivno implementiramo i kroz Strategiju ljudskih resursa za istraživače (HRS4R). Kao potpisnici međunarodnog dokumenta *Magna Charta Universitatum* naglašavamo svoju posvećenost očuvanju akademske autonomije i slobode kao temeljnih vrijednosti.

U nekim obrazovnim sustavima izazovi vezani uz transparentnost, uključujući nepravilnosti u upravljanju resursima i uporabi položaja, nisu izolirani incidenti. Na Sveučilištu u Rijeci ostajemo usmjereni na osiguravanje transparentnosti i odgovornosti te izgradnji poštene i odgovorne akademske zajednice kojoj vjerujemo.

116

NISMO LI RAZMAŽENI(?)

Usklađenost poslovnog i privatnog i izazovi modernog rada i studiranja

117

Kada ste posljednji put sudjelovali u razgovoru o radu u kojem nisu spomenuti *burnout*, kultura stalne dostupnosti i očekivanja novih generacija koje traže fleksibilnost i smislen rad? Tradicionalnoj paradigmi uspjeha temeljenog na statusu i prihodima pridružuju se kvaliteta života, autonomija i usklađenost poslovnog i privatnog.

Na Sveučilištu se pritom suočavamo s dodatnim specifičnostima – od znanstveno-nastavno osoblja zahtjeva se kontinuirana i višestruka produktivnost, dok se administrativno suočava s izazovima repetitivnog rada u kojem je mnogima teže napredovati i pronaći zadovoljstvo.

U skladu s Planom rodne ravnopravnosti za razdoblje 2021. – 2025. posvećeni smo harmonizaciji osobnog života i poslovnih, ali i studentskih obveza. S ciljem prepoznavanja i uvažavanja individualnih potreba te doprinosa zadovoljstvu i produktivnosti djelatnika i djelatnica donijeli smo i provodimo *Smjernice za usklađivanje poslovnog i privatnog života zaposlenih roditelja/skrbnika*. Naše sastavnice rade na omogućavanju individualne prilagodbe nastave te uvažavanju posebnih okolnosti, npr. samohranih roditelja, roditelja posvojitelja, roditelja s invaliditetom ili roditelja djece s teškoćama u razvoju.

U jačanju organizacijske kulture i zdravih međuljudskih odnosa ključno je osnaživati upravljačke kapacitete, komunikaciju, informiranje i transparentnost te participativno donošenje odluka. Senat Sveučilišta stoga je u svibnju 2024. godine prihvatio *Smjernice za unaprjeđenje organizacijske kulture i upravljanja ljudskim potencijalima*, pružajući dodatni okvir za stvaranje pozitivnoga radnog okruženja koje podržava inovacije, profesionalni razvoj i individualnu dobrobit.

Jedna je od globalno prihvaćenih ključnih mjera u postizanju ravnoteže fleksibilizacija radnog vremena. Akademsko osoblje tradicionalno ima veću slobodu u odabiru rasporeda svojeg

rada, ali ova fleksibilnost nema značenje odgovornosti bez granica. Ona nosi izazove upravljanja vremenom i stalne dostupnosti, pri čemu i fleksibilnost može postati izvor stresa. S ovim i drugim suvremenim izazovima rada bavit će se od 2025. godine i novi sveučilišni program cjeloživotnog učenja *Rad i dobrobit*.

Visoko obrazovanje puno je više od akreditacija – riječ je o stalnom unaprjeđenju iskustva studenata, nastavnika i istraživača. Kako? Kroz kontinuiranu analizu, inovacije i uključivanje svih dionika. U Rijeci kvaliteta nije cilj, već put prema izvrsnosti!

*Više od pukog zadovoljavanja kriterija

Kvaliteta visokog obrazovanja ne može se svesti samo na akreditacije i reakreditacije. Potrebno je usmjeriti svoje strateške ciljeve na promicanje kulture kvalitete, integrirajući je u sve sfere akademskog života, uključujući nastavu, istraživanje, studentski standard i administrativne procese. Za razliku od tradicionalnih pristupa koji se fokusiraju na periodične evaluacije, sustav osiguravanja kvalitete Sveučilišta u Rijeci temelji se na neprekidnom ciklusu unaprjeđenja. Ovaj pristup nadilazi sam čin vrednovanja studijskih programa – on uključuje stvaranje okruženja u kojem studenti, nastavnici, istraživači i stručno osoblje aktivno sudjeluju u definiranju i unaprjeđenju kvalitete. Od studentskih evaluacija do višerazinskog vrednovanja, evaluacije nastave redovito se provode, a rezultati se koriste za unaprjeđenje obrazovnog iskustva. No, kultura kvalitete ne završava na studentskim anketama – Sveučilište u Rijeci razvilo je višerazinski sustav vrednovanja, koji uključuje unutarnje i vanjske procjene, povratne informacije studenata i nastavnika te interne cikluse revizije. Jedan je od ključnih mehanizama osiguravanja kvalitete unutarnja prosudba sustava osiguravanja kvalitete visokog učilišta. To je sustavni, periodični postupak koji procjenjuje učinkovitost akademskih i administrativnih aktivnosti u skladu s nacionalnim i europskim standardima. Sveučilište u Rijeci kontinuirano prilagođava svoje metode praćenja kvalitete Standardima i smjernicama za osiguravanje kvalitete u Europskom prostoru visokog obrazovanja (ESG). Kvaliteta kao put, a ne cilj, premda se u akademskom svijetu često naglasak stavlja na kvantificiranje uspjeha kroz evaluacije i ocjene. Sveučilište u Rijeci vjeruje da je prava kultura kvalitete proces kontinuiranog poboljšanja.

Demokratizacija procesa izbora rektora

Rezultati evaluacija nisu samo statistika – oni su temelj za stvarne promjene, koje donose bolje obrazovno iskustvo, kvalitetniju znanstvenu produkciju i veći doprinos zajednici.

Kroz transparentnost, inovacije i kontinuiranu prilagodbu Sveučilište osigurava da kultura kvalitete postane dio njegove akademske DNK.

Svaka institucija gradi svoju budućnost kroz izbor svojih lidera, a proces izbora rektora na Sveučilištu u Rijeci prošao je značajnu transformaciju u smjeru demokratizacije i osiguranja stručnosti.

Ovaj jedinstveni model izbora, koji spaja širu participaciju akademske zajednice i ekspertni odabir, postavio je nove standarde legitimnosti i transparentnosti upravljanja sveučilištem. Sveučilište u Rijeci napravilo je iskorak u odlučivanju. *Svaki izbori, pa i izbori za rektoricu ili rektora, imaju smisla samo ako su uređeni na način da jamče donošenje najbolje moguće odluke, koja potom jamči i najbolje moguće institucijske prakse.*

*Inspirirano
Markom Aurelijem

Novi Zakon o visokom obrazovanju i znanstvenoj djelatnosti, kao i onaj raniji, propisuje da rektora ili rektoricu bira Senat. U Hrvatskoj se mnogo raspravljalo o ovom načinu izbora zbog mogućnosti manipulacije rezultatom, s obzirom na relativno malobrojno izborno tijelo. Zbog toga, ali i zbog želje da se osigura da rektor ili rektorica posjeduju odgovarajuće kompetencije, nacrt Zakona, uključivao je mogućnost raspisivanja javnih natječaja za mjesto rektora. Na natječaj bi se mogli prijaviti i stručnjaci s relevantnim iskustvom koji nisu nužno zaposleni na sveučilištu koje bira rektora ili rektoricu. Sustavi izbora rektora ili rektore u europskim zemljama, tada i sada, različiti su i variraju – od javnih natječaja, preko izbora ekspertnih tijela kakav propisuje naš Zakon, do sustava u kojima šira akademska zajednica bira svog čelnika.

U raspravama koje su tada vođene na Sveučilištu u Rijeci jasno je iskristaliziran stav da uloga čelnika ne bi trebala biti ni počasna, ni protokolarna i da zahtijeva najviše kompetencije u svjetlu novih izazova u društvu, novih uloga sveučilišta i njegova funkcioniranja u europskom i globalnom okruženju. Sveučilište u Rijeci odlučilo se za demokratizaciju izbora, umjesto odabira putem javnih natječaja. Uključivanje šire akademske zajednice ne samo da povećava pravednost kroz participativnost izbora, već i osigurava kvalitetu kroz širi akademski fokus na programe.

Odbor za pravna i statutarne pitanja razvio je model koji je omogućio značajnu demokratizaciju izbora rektora. Senat je 2019. godine jednoglasno usvojio institut predizbora, koji omogućava svim članovima fakultetskih vijeća da sudjeluju u izboru, selektirajući dvoje kandidata, među kojima Senat bira rektora ili rektorice. Taj model objedinjuje demokratski pristup s ekspertizom, a Senat prilikom izbora raspolaže i informacijom o preferenciji cijele akademske zajednice. Iako su pojedini čelnici hrvatskih sveučilišta bili skeptični prema novom modelu, Sveučilište u Rijeci postavilo je viši standard legitimiziranja upravljanja.

SVEUČILIŠTE U RIJECI (...) ZA INSTITUCIJE KAKVE ŽELIMO*

Rodna ravnopravnost i sigurno mjesto

Prostor strateškog dokumenta može se ispuniti sadržajem koji neće biti prepoznat od svakog od nas. Takav dokument možemo pročitati, prihvatiti, spremati u favorite ili potpuno ignorirati. Rodna ravnopravnost nije formalno ispunjavanje zahtjeva, niti jedina, apstraktna ili izolirana vrijednost.

Prvo smo hrvatsko sveučilište s *Planom rodne ravnopravnosti* kojim je uspostavljen institucijski okvir za prepoznavanje i uklanjanje neravnopravnosti kroz politike, edukaciju i druge konkretne mjere.

Vijeće za rodnu ravnopravnost aktivno radi na provedbi Plana, institucijskim istraživanjima, analizama i unaprjeđenju istraživačkih, nastavnih i drugih akademskih praksi. U sklopu Rektorata osnovan je odsjek i uvedena funkcija povjerenice za različitost, čija je uloga razvoj i provedba politika jednakih mogućnosti. Od samih početaka sudjelovanja u mrežama YUFE i YERUN, aktivno sukreiramo i europski prostor u ovom području.

Ne podcjenjujući moć jezika, koji može biti (nesvjesno) isključujući ili diskriminirajući, izradili smo i primjenjujemo *Smjernice za rodno uključivu komunikaciju* na Sveučilištu u Rijeci.

Prepoznajemo strukturne prepreke s kojima se primjerice suočavaju naši zaposleni roditelji i skrbnici te usmjeravamo usklađivanje poslovnog i privatnog života i omogućavanje pravednijih radnih uvjeta.

Radi prevencije svakog oblika seksualnog uznemiravanja donijeli smo Smjernice koje pružaju pregled postupanja i djelovanja u slučajevima neželjenih ponašanja. Putem anonimnog virtualnog prostora podrške slušamo glasove iz zajednice.

Godišnje nagrađujemo naše ljude i sastavnice koji se posebno ističu u radu i promicanju rodne ravnopravnosti.

Organizacije civilnog društva, koje često podnose teret najtežih individualnih iskustava, naši su partneri i kritički prijatelji. Pravobraniteljica za ravnopravnost spolova ističe UNIRI kao primjer

*Tihana Bertek. Sveučilište u Rijeci u borbi za institucije kakve želimo. *VoxFeminae*, 29. prosinca 2022, <https://voxfeminae.net/pravednost/sveuciliste-u-rijeci-u-borbi-za-institucije-kakve-zelimo/>.

dobre prakse, dok geografski i na druge načine bliske institucije zahvaljuju na inspiraciji za rješavanje izazova povezanih s uzrocima nejednakosti.

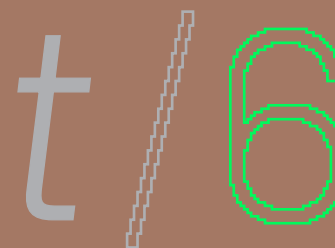
Ovi koraci ne bi imali smisla bez angažmana svih onih na sastavnicama, čiji svakodnevni rad čini temelj sveučilišnih iskoraka. *Hvala svima!*

Za napredak je potrebna promjena. Osim AHA trenutka za razvoj svake ideje potrebna je i financijska potpora koja podržava njezin razvoj. Kako meritokracija ne bi ostala samo lijepa riječ na papiru, programskim financiranjem Sveučilište podržava provođenje svake ideje u djelo. Time otvaramo prostor za slobodno donošenje odluka koje ide ruku pod ruku s odgovornošću.

Potpisivanje Ugovora o programskom financiranju predstavlja iskorak u financiranju znanosti i obrazovanja koji se temelje na modelima dobre prakse razvijenih EU zemalja. Sveučilište u Rijeci jedino je prepoznalo i kontinuirano podržalo transparentno financiranje javnih visokih učilišta, koje ujedno omogućava dodatno financiranje temeljeno na rezultatima, odnosno postizanju dogovorenih ciljeva. Na taj način aktivno promičemo sustav u kojem se vrednuje i nagrađuje na temelju zasluga, sposobnosti i postignuća, a istovremeno se daje visoka sloboda i neovisnost u ostvarivanju tih postignuća. Programskim ugovorom ugovara se višegodišnje financiranje osnovne, razvojne i izvedbene proračunske komponente sredstvima državnog proračuna Republike Hrvatske.

Uvođenjem programskog financiranja postiže se ravnoteža između fleksibilnosti i odgovornosti, jer se institucijama pruža prilika da samostalno upravljaju resursima, dok istovremeno preuzimaju odgovornost za ispunjenje postavljenih ciljeva. Ovaj pristup omogućuje jasnu povezanost između financijskih sredstava i ostvarivanja specifičnih, mjerljivih rezultata. Kroz provođenje programskih ugovora razvija se sustav autonomne meritokracije, u kojem sveučilišta imaju slobodu u određivanju vlastitih sinergija i prioriteta, dok se njihova uspješnost mjeri kroz transparentne i objektivne kriterije uspjeha. Sveučilišta su tako motivirana da unaprijede svoje djelatnosti, inoviraju u nastavi i istraživanjima te se usmjere na postizanje izuzetnih rezultata koji direktno utječu na kvalitetu obrazovanja i znanstvenog rada.

OTVORENOST
 DRUŠTVENA ODGOVORNOST
 INOVACIJA
 POVEZIVANJE
 INTERNACIONALIZACIJA
 DOBROBIT
 BUDUĆNOST
 SOCIJALNA PRAVEDNOST
 JEDNAKOST
 KREATIVNOST
 AKADEMSKA SLOBODA
 DOSTUPNOST OBRAZOVANJA
 INSTITUCIJSKA AUTONOMIJA
 IZVRSNOST
 ETIKA
 RAVNOPRAVNOST
 RAZLIČITOST
 UKLJUČIVOST
 PARTICIPACIJA
 DEMOKRACIJA
 INTERDISCIPLINARNOST
 MULTIDISCIPLINARNOST
 PERSONALIZIRANI PUTEVI UČENJA
 SOLIDARNOST
 AKADEMSKA SLOBODA
 KLIMATSKA NEUTRALNOST
 OTPORNOST
 KOMUNIKACIJA
 ANGAŽMAN U ZAJEDNICI
 SURADNJA
 DOPRINOS
 AKTIVNO GRAĐANSTVO

PRIPADNOST – KULTURA I KREATIVNOST

129	Mladi su svi oni koji ne mare za zone komfora
131	Budućnost u režiji studenata
133	Kreativni otpor
135	50 je pola od 100
137	Tko se boji <i>MAME ŠČ?</i> !
138	Drugačiji javni glas akademske zajednice
139	Kako je Potjeh tražio istinu*
140	Fenomeni grada
141	Sveučilište je naša kuća
143	<i>Fiume Fantastica</i> ili (ne)uhvatljivi riječki identitet
144	Svi su umjetnici jednom bili amateri
146	Naši i vaši – Šta da?
147	Mali krug velikih ljudi
149	Kampus za sve: i o tebi se radi kada gori susjedova kuća!
150	Kapljica, val, more

MLADI SU SVI ONI KOJI NE MARE ZA ZONE KOMFORA

129

Snaga kreativnog angažmana studenata

Biti mlad znači vjerovati da je svijet uvijek na pragu promjene. To je vrijeme kada se granice ne prihvaćaju kao zadane, već kao izazov. Mladi su oni koji ne pristaju na kompromise, koji u zoni komfora vide tek privremeno utočište, a ne životnu odrednicu. Njihova kreativnost, radoznalost i hrabrost čine ih pokretačima novih ideja i suštinskim protagonistima svakoga društvenog napretka.

Kreativni potencijal studenata ključan je za oblikovanje dinamične, otvorene i inkluzivne sveučilišne zajednice te za obogaćivanje kulturnog i društvenog prostora grada. Sveučilište u Rijeci prepoznaje tu energiju i sustavno potiče inovativnost, kritičko mišljenje i aktivno građansko sudjelovanje kroz različite platforme i inicijative. Svjesno da kroz slobodu izražavanja i stvaralaštva studenti postaju nositelji promjena i graditelji budućnosti.

Posebnu ulogu u tom procesu imaju studentski mediji – platforme koje omogućuju artikulaciju ideja i stavova, otvarajući prostor za rasprave o relevantnim društvenim i kulturnim temama. Platforma KIŠOBRAN i Radio Sova, u suradnji s Radijem Rijeka, osiguravaju medijski prostor studentima i doprinose razvoju društvene odgovornosti, argumentirane javne rasprave i participativne kulture. Kroz ove inicijative studenti postaju akteri promjena, glas nove generacije koja promišlja i oblikuje suvremeni društveni kontekst. Studentski kulturni centar (SKC) djeluje kao središnja institucija za razvoj umjetničkog i interdisciplinarnog stvaralaštva studenata, povezujući akademski i kreativni rad. Kroz natječaje za umjetničke projekte SKC osigurava prostor za eksperimentiranje, inovaciju i izražavanje, pri čemu se poseban naglasak stavlja na istraživanje suvremenih društvenih fenomena. Galerija SKC dodatno osnažuje ovu misiju, pružajući studentima priliku za prezentaciju vlastitih radova i osiguravajući njihovu vidljivost u široj društvenoj zajednici. Izložbeni programi i kulturni događaji promoviraju mlade umjetnike te jačaju ulogu Sveučilišta kao centra kulturne produkcije i razmjene. Kroz sudjelovanje u kulturnim manifestacijama i

Prvi festival studentskoga kratkog filma

pokretanje vlastitih umjetničkih inicijativa studenti aktivno pridonose razvoju sveučilišne i šire društvene zajednice.

Kreativnost se pritom afirmira ne samo kao osobna vještina, već i kao društvena vrijednost koja doprinosi održivom razvoju kulturnog sektora te jačanju demokratskih i participativnih procesa unutar akademske zajednice.

Kultura je jedan od najvitalnijih izraza ljudskog stvaralaštva, prostor gdje se susreću ideje, identiteti i zajednice. U pluralističkim društvima upravo su kulturne prakse te koje premošćuju razlike, njeguju kritičku refleksiju i otvaraju put novim oblicima solidarnosti. Sveučilište u Rijeci, kao središte znanstvene i umjetničke izvrsnosti, razvija inovativne platforme koje potiču kreativni izraz i oblikuju suvremeni kulturni identitet.

Među tim platformama ističe se Međunarodni studentski filmski festival (STIFF), jedini festival u Hrvatskoj posvećen isključivo studentskoj filmskoj produkciji. Pokrenut kroz partnerstvo Studentskoga kulturnog centra Sveučilišta u Rijeci i udruge Filmaktiv, STIFF je tijekom jedanaest izdanja izrastao u ključnu referentnu točku za mlade filmske autore. S više od 450 prikazanih igranih, dokumentarnih, animiranih i eksperimentalnih filmova festival promiče visoke estetske i produkcijske standarde te aktivno gradi mostove između novih autorskih glasova, etabliranih filmskih profesionalaca i međunarodnih festivalskih mreža.

U području glazbene i urbane kulture festival *Impulse*, još jedna kulturna perlanica Sveučilišta u Rijeci, istražuje i slavi nezavisnu glazbenu scenu kroz koncerte, izložbe, tribine i filmske projekcije. Njegova je misija prezentacija suvremene umjetničke produkcije te pokretanje dijaloga između akademske zajednice, umjetnika i publike kroz eksperimentalne i inovativne formate.

Poticanje kulturne decentralizacije i interdisciplinarnog povezivanja dodatno se očituje u suradnji Sveučilišta s festivalom *Cinehill*, koji nastavlja tradiciju kulturnog Motovunskoga filmskog festivala. Smješten u jedinstvenom ambijentu Gorskog kotara, *Cinehill* širi okvire filmske umjetnosti integrirajući književnost, ekološku edukaciju i održivi razvoj u inkluzivnu platformu koja povezuje akademsko istraživanje, umjetničku praksu i suvremenu kulturnu produkciju. Kao dio svoga inovativnog pristupa Sveučilište u suradnji s festivalom *Cinehill* razvija kombinirani intenzivni

program koji studentima pruža praktično iskustvo u organiziranju kulturnih događanja, razvoj produkcijskih i logističkih vještina te usvajanje ključnih znanja za buduće profesionalno djelovanje u kulturnom sektoru.

Kroz sinergiju obrazovanja, umjetnosti i zajednice Sveučilište u Rijeci dokazuje kako je kultura neizostavni dio održivog i pravednijeg društva te prostor u kojem se oblikuju scenariji budućnosti.

Umjetnost otvara prostor za introspektivne uvide i kolektivne refleksije, propitujući stvarnost u kojoj živimo i načine na koje je moguće preoblikovati društvene odnose. Ona ne nudi gotove odgovore, već postavlja pitanja, oslobađa maštu i gradi imaginarije drugačijih, pravednijih svjetova. Upravo u toj moći umjetnosti da destabilizira, provocira i inspirira krije se njezin emancipatorski potencijal.

Sveučilište u Rijeci prepoznaje ovu snagu i preuzima odgovornost za stvaranje prostora u kojem se umjetnost susreće s društvenim angažmanom. Kroz suradnju s umjetnicima i kulturnim institucijama Sveučilište otvara dijalog o ključnim pitanjima našeg vremena te njeguje vrline intelektualne radoznalosti, hrabrosti i solidarnosti.

Sveučilište organizacijom majstorskih radionica (*Masterclass*) s uvažanim književnicima, dramaturzima, scenarijima i producentima, poput Srđana Anđelića, Igora Mirkovića te Ivane Bodrožić, kreira laboratorije demokratskog eksperimentiranja, gdje se umjetnost ne tretira kao privilegirana sfera izdvojena iz svakodnevnog života, već kao prostor kritičke artikulacije društvenih netrpeljivosti, sukoba i alternativa. Upravo u tom duhu u palači Moise na Cresu održala se intenzivna petodnevna majstorska radionica pod vodstvom Rajka Grlića i u suradnji s Nenadom Puhovskim. Fokus radionice bio je na istraživanju i artikuliranju iznimnih povijesnih i suvremenih priča koje tematiziraju ključne aspekte demokratskog života, uz poseban naglasak na proces detaljnog strukturiranja narativa iz snimljenog materijala. Kroz manifestaciju *UNIRI_Concluding* Sveučilište u Rijeci u suradnji s Odsjekom za izvedbene umjetnosti Akademije primijenjenih umjetnosti u Rijeci i HNK Ivana pl. Zajca organizirat će sedmodnevnu radionicu s kolegama s novosadske Akademije umjetnosti, Jasnom Đuričić i Borisom Isakovićem, uspješnim i cijenjenim umjetnicima i hvaljenim pedagozima. *Masterclass* će pohađati

studentice i studenti 2. i 3. godine studija Gluma i mediji te mlađe generacije glumica i glumaca HNK Ivana pl. Zajca. Nakon završetka *Masterclassa* održat će se prezentacija materijala nastalog prema tekstu Danila Kiša, *Rani jadi*. Ove radionice ne ograničavaju se na tehničku obuku, već uspostavljaju polje u kojem se istražuju odnosi moći, granice reprezentacije i potencijal umjetnosti za subverziju hegemonijskih struktura.

Suradnja s Art-kinom Rijeka otvara dodatni prostor za artikulaciju društvenih dilema, gdje filmske projekcije služe kao katalizatori dijaloga o kolektivnom sjećanju, nevidljivim (osobnim i kolektivnim) povijestima i zaboravljenim glasovima. Tijekom manifestacije Dani Rajka Grlića Sveučilište je organiziralo filmske projekcije i okrugle stolove na kojima se pitanje tko oblikuje kolektivno sjećanje, a tko ostaje izbrisan, ne postavlja kao retorička igra, već kao intervencija u politiku pamćenja.

Organizacijom festivala ROAR, s društveno angažiranim studentskim filmovima, Sveučilište je kreiralo platformu za propitivanje rodničkih politika, društvene isključenosti i nepravde. Tijekom trajanja festivala prikazan je performans *Sram te i stid bilo* umjetnice Nives Žarković, koji kroz natpise na tepihu artikulira svakodnevicu digitalnog nasilja i kolektivne osude, pozivajući na dekonstrukciju normativnih režima moći u virtualnom prostoru.

Ove inicijative ne svode se na puku afirmaciju umjetničke autonomije, već postavljaju zahtjev za obnovom društveno odgovorne i kritičke umjetnosti. U vremenu kada demokratske institucije sve češće ignoriraju svoje temeljne vrijednosti, Sveučilište u Rijeci preuzima odgovornost za njegovanje prostora u kojem kritičko mišljenje, intelektualna hrabrost i solidarnost oblikuju viziju pravednijeg i demokratskijeg društva.

Godina je 2023. Pedeseti je rođendan velik događaj za svakoga, a Sveučilište u Rijeci svoj rođendan odlučilo je slaviti 336 od 365 dana u godini, trudeći se nadići granice disciplina, institucija i prostora.

Kroz pola stoljeća proslavilo je vrijednosti kao što su:

Hrabrost
Ravnopravnost
Obrazovanje
Budućnost
Suradnja
Demokracija
Kreativnost
Baština
Tradicija

... ali i ponovilo mudrosti poput:

Neznanje nije nedostatak znanja, već odbijanje da ga se stekne.

—Inspirirano Karlom Popperom

Vrijednosti i mudrosti ujedinjene u jedinstvenu misiju i viziju:

Otvorenost.

Otvorenost kao kvalitetu primanja novog i inovativnog, kao kvalitete shvaćanja različitog. Otvorenost kao DNK svakodnevnog života i rada Sveučilišta. Otvorenost kao internacionalizacija u svim segmentima obrazovanja, istraživanja i politika. Otvorenost kao polazišni koncept cjelogodišnjeg programa u kojem je u 170 događanja sudjelovalo oko 50.000 ljudi – posađeno je 700 stabala, uručeno je 467 nagrada te popijeno 1500 litara studentske Beere.

Kroz slavljeničku 2023. godinu izproducirano je 16 scenografski osmišljenih promotivnih videozapisa koji na jedan posve drugačiji način pričaju o sastavnicama. Predstavljen je i novi glavni videozapis Sveučilišta pod zajedničkim nazivom *Studiraj na Sveučilištu u Rijeci*.

Komunikacija koja razvija pripadnost

U slavljeničkoj su godini, uz postojeće umjetničke instalacije na Kampusu, suhozid *I'm not a robot* i instalaciju *Jednakost nije privilegija*, predstavljene još dvije instalacije: senzorna instalacija *Sense of play*, Bunker i svjetlosna projekcija *Svjetla Kampusa*. *Sense of play*, nastala u suradnji studija *Snøhetta* i centra DeltaLab, svojevrsan je odgovor na dinamične, apstraktne i maštovite dječje crteže te svojim šarenim prstenovima poziva najmlađe sugrađane na istraživanje. Svjetlosna izložba *Svjetla Kampusa* projicirana je na pročelju zgrade (ex) Sveučilišnih odjela te kroz spektar svjetlosti priča o Sveučilištu u Rijeci, krenuvši od davne 1633. godine, a stoljetni Bunker*, dio paviljona *Togethernss/Togetherless* 17. Venecijanskog bijenala arhitekture 2024., postaje dio arhitekture novoga Žilavog parka na Kampusu.

O svečanoj sjednici, proslavi godišnjice i *Mami ŠČ* –u tekstu do ovoga.

*Značenje Bunkera u postavu Bijenala: *Betonska stražarska kućica u obliku stogodišnjeg starog bunkera služi kao nosivi stup i soba za jednoga. To je prostorija za pojedinca, svojevrsna minimalna prostorna cjelina koja posjetitelju daje osjećaj potpune izoliranosti. To je element koji strukturno povezuje temelj i krov, probijajući strukturu krova i nadvijajući se nad njim.*

Rijeka, *Fiume, Rika, Rekà, Sankt Veit am Flaum, Reka* (bez apostrofa) – grad u čijem imenu čitamo vrcavost, dinamiku, energičnost, nikad ponovno ponovljeno. Baš u takvom, živom gradskom i županijskom okruženju djeluje Sveučilište u Rijeci. U doba kada se zidovi brže grade nego ruše i kada granice postaju trnovitije, njegovanje autentičnosti i slobode postaje svojevrsni manifest. Sve veće otuđenje budi sve veću želju za (zdravom) pripadnošću nečemu i/ili nekome. Poštujući slobodan izbor, ali njegujući i pripadanje, Sveučilište probija granice uvriježenog i podrazumijevanog, a zajedno s akademskom i lokalnom zajednicom stvara neke nove, hrabre priske.

U potrebi za uniformiranim jezikom i namjeri za konzistentnom komunikacijom prema članovima (studentima, profesorima, akademskoj zajednici), ali i javnosti, 2020. godine Sveučilište sistematizira i jasno određuje ton i smjer komunikacije. Uz postojeći UNIRI logotip, *More ideja – More ideas* postaje glavnim sloganom, element kapljice i vala vizualni kôd (simbol snage, prilagodljivosti, promjena, zdravlja), dok svi članovi dobivaju unificiranu adresu e-pošte (npr. imeprezime@uniri.hr). Dosljedno korištenje vizualnog identiteta istaknulo je kvalitetu Sveučilišta kao brenda, naglašavajući njegov potencijal. Stalna želja za pomicanjem granica i obostranim dijalogom otvara prostor za različite komunikacijske kanale (TikTok, BlueSky, Ambassador – platforma na kojoj međunarodni studenti iz prve ruke, studenata Sveučilišta, mogu saznati sve o studiranju u Rijeci). Na svečanim sjednicama Senata svirali su (i glumili) različiti riječki umjetnici, poput Damira Urbana, Tanje Smoje, Ivana Pešuta, grupe Trio Veljak, Klape Luka, Zorana Majstorovića, Vedrana i Zvezdana Ružića, Marka Tolje, dok je 50. svečanu sjednicu rasplesao apsolutni hit Eurovizije, Let 3 s...

*Mama kupila traktora,
ŠČ!*

DRUGAČIJI JAVNI GLAS AKADEMSKE ZAJEDNICE

Vox Academiae

Akadska zajednica nije zatvoren sustav. Ona je dinamičan prostor u kojem se rađaju vizije boljih društava, propituju postojeće paradigme i artikuliraju smjeli odgovori na izazove vremena. Glas akademske zajednice ima moć oplemenjivanja javnih rasprava, nudeći kritičke uvide i promičući vrijednosti otvorenosti, inkluzivnosti i odgovornosti. A svaki treći petak u mjesecu, kada izlazi *Vox*, prilika je da se te ideje i izazovi predstave široj javnosti, otvore nova pitanja i potaknu promjene.

U tom duhu, Sveučilište u Rijeci je 2018. godine pokrenulo mjesečni prilog u Novom listu pod nazivom *Vox Academiae* – platformu koja nadilazi uobičajene oblike akademskog izdavaštva. *Vox Academiae* ne predstavlja tek puko izvještavanje o aktivnostima unutar Sveučilišta, već je prostor za promišljanje i raspravu o ključnim pitanjima našeg vremena. Ovaj prilog otvara polje dijaloga između znanosti, umjetnosti i društva, pozivajući akademsku zajednicu da svoje spoznaje, istraživanja i dileme dijeli sa širom javnošću.

Svaki broj priloga *Vox Academiae* oblikuje se u suradnji međunarodno priznatih znanstvenika, stručnjaka i novinarsko-uredničkog tima, pri čemu se posebna pažnja posvećuje aktualnosti, interdisciplinarnosti i društvenoj relevantnosti tema. Središnji naglasak stavljen je na akademsku izvrsnost, odgovornost i promicanje kritičkog mišljenja, čime *Vox Academiae* doprinosi demokratizaciji znanja i širenju znanstvene kulture.

Suradnja Sveučilišta u Rijeci i Novog lista primjer je sinergije između akademske i medijske sfere, koja popularizira znanost, potiče raspravu o društvenim izazovima i afirmira ulogu sveučilišta kao motora društvenih promjena. *Vox Academiae* predstavlja platformu između akademske zajednice i društva, gradeći prostor u kojem se znanje dijeli, ideje razmjenjuju i kolektivno traže odgovori na kompleksna pitanja suvremenog svijeta.

138

OTVORENOST

DRUŠTVENA ODGOVORNOST

PARTICIPACIJA

KAKO JE POTJEH TRAŽIO ISTINU*

Znanstvena komunikacija i borba protiv dezinformacija

139

Zahvaljujući naprednim tehnologijama i sve većem utjecaju (društvenih) medija, naš svijet svakim je danom sve manji – jer nema osobe ni mjesta kojemu ne možemo pristupiti, odmah i ovdje.

Svjedočimo revolucionarnim otkrićima i naprednim alatima koji našu komunikaciju čine lakšom i jednostavnijom nego ikada prije, no mnoge demokratske zemlje ipak i dalje tragaju za učinkovitim mehanizmima za zaštitu svojih društava od pogubnog učinka dezinformacija. Kao društveno odgovorno i angažirano sveučilište, Sveučilište u Rijeci prvo je hrvatsko sveučilište koje je dalo veću važnost toj problematici, zastupajući znanstvenu komunikaciju kao jedno od sredstava popularizacije znanosti i edukacije javnosti na razumljiv i prihvatljiv način.

Kako bi dalo svoj obol u stvaranju znanstveno pismene zajednice i doprinijelo većem povjerenju javnosti u rezultate znanstvenih istraživanja, Sveučilište u Rijeci 2023. objavljuje priručnik *Znanost i mediji*, koji pruža savjete za nastupe znanstvenika u medijima i prenošenje stručnih sadržaja široj javnosti. Priručnik, dostupan svima na mrežnim stranicama Sveučilišta, osmišljen je kao prva pomoć znanstvenicima prilikom komunikacije i suradnje s medijima kako bi ostvarili kvalitetnu komunikaciju s novinarima, na funkcionalan način široj javnosti predstavili znanstveni sadržaj te u konačnici spriječili potencijalne pogrešne interpretacije u medijima. Riječko sveučilište ističe da su kritička analiza, razumijevanje psihologije i povjerenje u znanost i stručnost ključni načini zaštite od dezinformacija, pa sveučilišna zajednica i Centar za popularizaciju i promociju znanosti kroz godinu organiziraju brojne aktivnosti namijenjene široj javnosti, kao što su Europska noć istraživača, Festival znanosti, Rijeka tehnologije i brojna druga događanja. S ciljem podizanja svijesti, poboljšanja transparentnosti i poticanja veće medijske pismenosti, Sveučilište u svoje aktivnosti uključuje novinare, kolumniste i moderatore koji premošćuju jaz između znanstvene elite i običnog puka, čineći znanost otvorenom i dostupnom svima.

**Kako je Potjeh tražio istinu, jedna od 8 maštovitih Priča iz davnina slavne autorice Ivane Brlić-Mažuranić, simbolizira želju za pronalaskom objektivne stvarnosti i suštine ljudskog postojanja. Svi mi, kao i Potjeh, kroz svoje životne avanture susrećemo različite ljudske prirode i aspekte društva i postavljamo im pitanja kako bismo otkrili istinu.*

DRUŠTVENA ODGOVORNOST

ETIKA

KOMUNIKACIJA

SURADNJA

FENOMENI GRADA

Programiranje prostora i urbanih reinencija

140

Prostor, moćan, nevidljiv alat u programiranju socijalnih odnosa i interakcija, (de)motivator produktivnosti i kreativnosti, pomagač u sakrivanju ili otkrivanju emocija. Promišljenim projektiranjem x, y i z komponenti te dizajniranjem *eterije* unutar matematičkih koordinata Sveučilište u Rijeci sistematično kreira interijer i eksterijer zajedništva. 2020. godine u vrijeme pandemije, u suradnji s Art-kinom Croatia na lokaciji *exTenka* (Kampus), organizira autokino nazvano *Kinotenk*, gdje su se odvile projekcije: *Veliki diktator* Charlieja Chaplina, *M*A*S*H* Roberta Altmanna i *Cabaret* Boba Fosseja.

Kroz osnivanje platforme DeltaLab, centra za urbanu tranziciju, arhitekturu i urbanizam, Sveučilište stvara multidisciplinarni istraživački, obrazovni i produkcijski centar koji okuplja arhitekte, dizajnere, inženjere, poduzetnike, sociologe, kulturologe, filozofe, umjetnike, aktiviste za rad na projektima u domeni prostora, kulture i umjetnosti, novih tehnologija i trendova, politika. Jedan je od producenata programskog pravca *Slatko i slano* (Rijeka 2020 – *Europska prijestolnica kulture*), a posebno istaknuti u projektu su velika multimedijalna izložba *Fiume Fantastika: Fenomeni grada* (kasnije i predstavljena istoimena knjiga) te osmišljavanje koncepta zgrade Exportdrvo. 2021. godine autori su hrvatskog paviljona *Togetherness/Togetherless* na Venecijanskom bijenalu – 17. međunarodnoj izložbi arhitekture. 2022. godine upisuje se prva generacija poslijediplomskoga specijalističkog studija Urbani studiji te se kreće s provođenjem projekta *Žilavi Kampus*. *Žilavi park* jedan je od segmenata projekta, a sastoji se od velikog igrališta (za košarku, odbojku i tenis), manjeg igrališta za *cageball* te amfiteatra, koji ima ulogu učionice na otvorenom. U svojoj izvedbi i oblikovanju prostor *Žilavog parka* vodi se načelima prostorne otpornosti, hibridnog korištenja i reuporabe, a namijenjen je široj zajednici po principu: *Prostor je namijenjen svima i svi zajedno o njemu moramo brinuti – on je naša odgovornost*.

SVEUČILIŠTE JE NAŠA KUĆA

Sveučilište kao mjesto zajedništva i zabave

141

Sveučilište nije i ne treba biti samo prostor učenja i tradicionalnih okvira – ono je prostor zajedništva, inovacija i zabave. Kroz razne projekte i aktivnosti, osim što se podiže studentski standard, stvara se okruženje u kojem studenti i građani Rijeke zajedno uživaju u bogatome društvenom i kulturnom životu.

Jedan je od najočekivanijih događaja godine *Student Day Festival* (SDF) – najveće studentsko događanje u regiji, koje organizira Studentski zbor Sveučilišta u Rijeci, a koje od 2010. ne prestano raste u kvaliteti, programu i broju posjetitelja. Festival nudi raznovrstan sadržaj – od kulturnih, edukativnih i znanstvenih programa do sportskih i zabavnih aktivnosti – a njegov je zaštitni znak spektakularni koncertni dio s besplatnim nastupima vodećih imena hrvatske i regionalne glazbene scene. U dosadašnjih trinaest izdanja nastupilo je više od 140 izvođača, među kojima su Hladno pivo, Bajaga, Dubioza Kolektiv, Let 3, Konstrakta, Jura Stublić i Film, Psihomodo Pop, Grše, TBF, Denis & Denis, Brkovi, SARS i mnogi drugi. S prosječno 10.000 posjetitelja godišnje SDF nije samo studentska proslava – to je festival koji spaja akademsku i lokalnu zajednicu.

Rektorat Sveučilišta također otvara svoja vrata svim zainteresiranima, nudeći priliku za upoznavanje s bogatom poviješću same zgrade. Tijekom Dana otvorenih vrata posjetitelji su imali priliku razgledati stalni postav umjetnina u hodnicima Rektorata, sudjelovati u videoprojekcijama o povijesti Sveučilišta te pratiti predavanja o arhitektonskoj i kulturnoj povijesti zgrade.

Uz umjetnost i zabavu inovativni studentski projekti ne prestano doprinose stvaranju autentičnoga studentskog iskustva. Tako je nastala *Studoš Beera* – studentsko pivo Sveučilišta u Rijeci, osmišljeno u sklopu projekta Studentskog zbora. Cilj je bio približiti studentima proces proizvodnje ovoga popularnog napitka, a sve je započelo radionicom *Sve što student mora znati o biri*, gdje su studenti učili o teoriji proizvodnje i degustirali različite arome piva.

Bilo kroz glazbu, umjetnost, edukaciju ili inovacije, Sveučilište u Rijeci nudi prostor za razvoj i druženje akademske, ali i lokalne zajednice.

FIUME FANTASTICA ILITI (NE)UHVATLJIVI RIJEČKI IDENTITET

Industrijska baština kao autentični lokalni kulturni i turistički potencijal

Svi mi, koji i dalje znatiželjno zavirujemo u riječku povijest, uvijek ćemo biti najdraži učenici Radmile Matejčić, naše tete *Rade*, koja je generacije Riječana naučila kako čitati grad – jučer, danas, ali i sutra.

Rijeka, nekoć jedna od najvećih europskih luka i moćno industrijsko središte, krije raznoliku lučku, brodograđevnu, željezničku i cestograđevnu baštinu, ali i brojne spomenike proizvodnje papira, tekstilne industrije, ribarstva i tvornica. Jedinstveni plavo-zeleni geografski položaj i ostatci dinamične povijesti učinili su Rijeku pravim primjerom industrijske arhitekture. Iako je riječki Stari grad tijekom vremena izgubio mnoge povijesne znamenitosti, još uvijek predstavlja živo srce grada, a ispod njegovih ulica nalaze se vrijedne arheološke iskopine i splet starih tunela, koji su danas prava turistička atrakcija i mjesto susreta umjetnosti, zabave i čarolije. Rijeka se, kao srce Kvarnerskog zaljeva i regionalni centar, nameće kao idealno mjesto za bogatu turističku i autohtonu gastronomsku ponudu, a filmičnost grada i Kvarnera prepoznali su i mnogi domaći i svjetski filmaši.

Godine sustavnog očuvanja i projekti revitalizacije riječke industrijske baštine kulminirali su za vrijeme projekta *Rijeka 2020 – Europska prijestolnica kulture*, kada je brojnim, tada napuštenim zgradama udahnut nov život. Muzej grada Rijeke, Muzej moderne i suvremene umjetnosti, Dječja kuća i Gradska knjižnica Rijeka – četiri ustanove koje njeguju i promiču kulturu, umjetnost i obrazovanje – dobile su svoj novi dom u bivšem industrijskom kompleksu Rikard Benčić. U promociju, proučavanje i zaštitu industrijske i druge baštine Rijeke uključilo se i Sveučilište u Rijeci, koje kroz svoj Centar za industrijsku baštinu predstavlja kulturnu baštinu na interaktivan, inovativan i multimedijalan način. U suradnji s gospodarskim i upravnim tijelima Centar promiče kulturni turizam i zagovara svrhovito iskorištavanje kulturnog naslijeđa, i to kroz znanstvenoistraživački, edukacijski i turistički rad.

SVI SU UMJETNICI JEDNOM BILI AMATERI

144

Umjetnički fundus Sveučilišta u Rijeci

Samo umjetnost može svijetu snova udahnuti privid stvarnog života, a stvarni život maštovito preobraziti u čudesan oblik snova.

—Jonathan Richardson

S ciljem daljnjeg razvoja kulture i umjetnosti, poticanja likovnog stvaralaštva te doprinosa institucijskoj vidljivosti i ugledu akademske zajednice u cjelini, Sveučilište u Rijeci 2020. godine pokreće prvi ciklus Natječaja za dodjelu potpora umjetničkim projektima. U prvom ciklusu, u kojem su sredstva dodijeljena u dvama pravcima, posebno je mjesto zauzeo projekt kojim se kroz otkup likovnih djela potaknulo formiranje institucijskoga umjetničkog portfelja – umjetničkog fundusa Sveučilišta u Rijeci. Brojni tadašnji i bivši studenti i studentice, nastavnici i nastavnice Akademije primijenjenih umjetnosti i drugih sastavnica prijavili su se na natječaj, želeći ponuditi Sveučilištu otkup bilo kojega svojeg autorskog, likovnog ili drugoga umjetničkog djela.

Uz portrete svih rektora i rektorica riječkoga sveučilišta, UNIRI umjetnički fundus danas uključuje brojne slike, kamene i brončane skulpture, objekte i umjetničke instalacije od raznih materijala, koje su svoj trajni dom našle na zidovima i hodnicima Rektorata Sveučilišta. Zgrada Rektorata, izgrađena davne 1928., a danas jedan od lokaliteta riječke industrijske baštine, oplemenjena je jedinstvenim djelima umjetnika čiji je rad poznat i izvan regionalnih granica. Josip Butković, Ljubo de Karina, Emilija Duparova, Oton Gliha, Antun Haller, Vera-Kos Paliska, Siniša Majkus, Mauro Stipanov, Jasna Šikanja, Mirko Zrinščak i brojni drugi zauvijek su obogatili prostor kojim svakodnevno koračaju ljudi Sveučilišta. Godine 2023., kada je riječko sveučilište cijelu godinu obilježavalo svoj 50. rođendan, zgrada Rektorata otvorila je svoja vrata svim susjedima i zainteresiranim posjetiteljima. Dan otvorenih vrata organiziran je kao završno događanje slavljeničke godine, a svi posjetitelji i posjetiteljice mogli su slobodno zaviriti u sve prostorije i

uz stručno vodstvo razgledati mnoštvo umjetnina koje su Rektorat pretvorile u nesvakidašnju, uvijek otvorenu galeriju, čiji je cilj osvijestiti vrijednost umjetnosti i kontinuirano educirati javnost.

145

NAŠI I VAŠI —ŠTA DA?

Riječka kroatistička škola

146

Koliko jezika znaš, toliko ljudi vrijediš.
—latinska izreka

Osnovana kao centar za učenje hrvatskoga kao drugoga, stranog i nasljednog jezika pri Odsjeku za kroatistiku na Filozofskome fakultetu, Riječka kroatistička škola promiče poznavanje hrvatskoga jezika, književnosti i kulture u međunarodnom okviru, razvija suvremene metode poučavanja hrvatskoga kao drugoga ili stranoga jezika, promiče mobilnost te organizira ispite za provjeru znanja hrvatskoga jezika kao drugoga ili stranoga. Polaznici programa Škole studenti su dolazne mobilnosti na Sveučilištu, stipendisti Ministarstva znanosti, obrazovanja i mladih, stipendisti Središnjega državnog ureda za Hrvate izvan Republike Hrvatske, polaznici privatno ili poslovno vezani za Hrvatsku te mnogi drugi zaljubljenici u hrvatski jezik. Riječka kroatistička škola izvodi i nastavu hrvatskoga kao stranoga jezika na početnoj razini učenja za azilante i strance pod supsidijarnom zaštitom te za izbjeglice iz Ukrajine.

Promicanje hrvatskog jezika, književnosti i kulture u međunarodnom okviru povezuje Riječku kroatističku školu s nizom institucija i pojedinaca u zemlji i inozemstvu, a posebno sa sveučilištima u susjednim zemljama s kojima surađuje u pripremi i izvođenju raznih jezičnih programa, tečajeva i skupova. Škola održava i nastavu hrvatskoga kao stranoga jezika u okviru YUFE-a te predstavlja Sveučilište u Rijeci na tom području kao jedan od centara za učenje jezika (*YUFE Language Centres*). Budući da se komunikacijska kompetencija na hrvatskom jeziku razvija u neformalnim situacijama i druženjima, za svoje polaznike Škola često organizira i brojne izvannastavne aktivnosti – književne večeri, posjete kazalištu i kinu, gostujuća predavanja, izlete i radionice – jer najbolje se uči kada se ne uči. Za Riječku kroatističku školu najvažnije je zadovoljstvo polaznika, a dosadašnja pozitivna iskustva poticaj su za daljnji rad, razvijanje sadržaja i programa te stvaralački entuzijazam.

MALI KRUG VELIKIH LJUDI

Ljudi Sveučilišta

147

Svaka (ne)obična situacija od nas zahtijeva djelovanje – altruistično, hrabro, proaktivno – bez obzira na svjetonazore ili životne ciljeve. Djelovanje ne donosi zanos i zadovoljstvo samo po sebi, već samo ako ga dijelimo s drugima, odnosno na dobrobit drugih. U tome veliku ulogu igraju sveučilišne zajednice koje, osim stjecanja i prenošenja znanja, cijene odvažnost, odgovornost, solidarnost, angažman i doprinos zajednici.

Sveučilište u Rijeci kontinuirano se profilira kao više od mjesta na kojem se uči, poučava i istražuje, jer ono bez svojih ljudi i ne bi postojalo. Ne želeći da zalaganje i trud pojedinaca prođu ispod radara, Sveučilište u Rijeci bez iznimke nagrađuje sve pojedince čiji je rad bitan za rast i razvoj, sigurnost, opstanak i funkcioniranje naše (zdrave) zajednice.

Znanstvenici i nastavnici iz godine u godinu pokazuju iznimne rezultate, a njihovu uspješnost potkrepljuju i Sveučilišne nagrade za znanstvenu i nastavnu izvrsnost. Bez studenata ne bi bilo ni sveučilišta, a riječki studenti itekako pokazuju da studirati ne znači samo učiti. Oni su i dobitnici brojnih Rektorovih nagrada za volontiranje, studentski aktivizam, sport, projekte te razne stručne, znanstvene i umjetničke radove. Krajem svake godine Sveučilište u Rijeci tradicionalno dodjeljuje zahvalnice svim svojim ljudima – najuspješnijim studentima, umjetnicima i (ne)nastavnom osoblju – čiji je rad tijekom godine doprinio promicanju ugleda matične institucije i Sveučilišta u cjelini.

Najgore situacije izvlače najbolje iz ljudi, a povijest katastrofa govori nam da su ljudi u svojoj srži društvena bića, željna međuljudskih odnosa, svrhe i smisla. U svakom trenutku tame postoji tračak svjetla – mali čin ljudskosti kojim pokazujemo tko smo, kako želimo živjeti i što nam je važno. Pandemija i prirodne katastrofe potaknule su i pokretanje rubrike *Naši ljudi* na sveučilišnim mrežnim stranicama. Tada pokrenuta s ciljem predstavljanja *malih, a velikih ljudi* Sveučilišta, rubrika je prodisala punim plućima

i nastavila predstavljati najbolje od najboljih. Malo koje sveučilište može se pohvaliti imunolozima svjetskog glasa, autorima bestsela, vozačima formule, proizvođačima piva, filmašima, osvajačima europskih i svjetskih medalja, ženom godine, pa čak i viteškinjom.

KAMPUS ZA SVE: I O TEBI SE RADI KADA GORI SUSJEDOVA KUĆA!

Projekt Europske prijestolnice kulture: 27 susjedstava

Nitko sâm ne može činiti velike stvari, ali svatko može činiti male stvari s velikom ljubavlju. Tek zajednički možemo činiti velike stvari.
—Majka Tereza

Godine 2020., kada je Rijeka s ponosom nosila titulu Europske prijestolnice kulture, a Trst titulu Europske prijestolnice znanosti, višegodišnja tradicionalna suradnja dvaju lučkih gradova iznjedrila je nove prilike za suradnju. Pod geslom *Dva grada, dva događanja, more mogućnosti* dva su pobratimljena grada kroz godinu spajala i širila važnost znanosti i kulture. Dok je Trst svojim festivalom znanosti promicao održivost i poticao rasprave o pametnim gradovima, Rijeka je svoje aktivnosti podijelila na 27 (kulturnih) susjedstava, a sveučilišni Kampus postao je jedno od bitnijih susjedstava, odigravši bitnu ulogu u promjeni lica grada i stvaranju kulture sjećanja i ostavštine.

S porukom *Kampus za sve (CAMPwithUS)* svi građani i građanke Rijeke posjećivali su to vrelo znanosti i umjetnosti, kreativnosti i napretka te sudjelovali u brojnim projektnim aktivnostima, potvrđujući misao vodilju da su ljudi, njihovo znanje i iskustva važniji od samih građevina i objekata. Riječani i Riječanke, mali i veliki, tako su imali priliku upoznati Kampus kroz razne vođene ture, STEM-radionice, radionice za roditelje, lutkarske predstave, izložbe, javne rasprave i brojna predavanja otvorena svima – sve to pod vodstvom znanstvenika, istraživača, kulturnjaka i studenata Sveučilišta u Rijeci. Kreativni tim Kampus kontinuirano je upoznao (su)građane s prostorom i radom sveučilišnog Kampusu, a sveobuhvatnim znanstveno-umjetničkim programom tijekom cijele godine stvarao prilike za kulturnu razmjenu, stvaranje neformalnih mreža međususjedskih kulturnih aktivnosti i nove društvene centre. Kampus je, kao jedno od 27 susjedstava, jedinstven primjer sinergije znanosti i kulture grada na svim razinama. Što se sve zbivalo u Rijeci 2020. godine, saznat će i neke nove generacije, kada se za točno 100 godina otvori vremenska kapsula programskog pravca *27 susjedstava* pohranjena na Kampusu.

Voda kao inspiracija u komunikaciji

Voda je kemijski spoj dvaju atoma vodika i jednog atoma kisika. Voda čini i do 67 % našeg tijela. Vodu su pronašli na Marsu. Voda je najjača sila. Voda je najvažniji kemijski spoj na Zemlji bez kojeg život u postojećem obliku nije moguć (*Čuvajmo vodu!*). Naš grad zove se po vodi. Naš grad živi na vodi. Voda živi u trima agregatnim stanjima: plinovitom, krutom (ledenom), tekućem. Oblik u kojem se voda manifestira kada je u tekućem agregatnom stanju je kapljica. Kapljica je najaerodinamičniji oblik u prirodi.

2019. godine Sveučilište radi sveobuhvatni rebranding s definiranim sloganom *More ideja – More ideas*. Uloga novog (i zapravo prvog) slogana Sveučilišta bila je da oplemeni priču jednostavnog i tipografski već oblikovanog UNIRI logotipa dizajnera Aljoše Brajdića. Vođeno idejom vode i njezine sveprisutnosti, moći transformacije i prilagodbe, transparentnosti, elegancije, ali i metaforičkog značenja, postojećem logotipu uz slogan dodaju se vizualni kodovi (simbol kapljice i vala) koji, osim što asociraju na vodu, daju cijelom Sveučilištu novi smjer u komunikaciji, kako vizualnoj tako i tekstualnoj, u svrhu promicanja brige o planetu i zajednici, u cilju stvaranja novih, održivih ideja.

Već niz godina Sveučilište promišlja o svojoj komunikaciji i kroz reklamni materijal. Već je nepisano pravilo da sav sveučilišni materijal treba biti izrađen od ekološki prihvatljiva materijala ili izrađen od već reciklirane sirovine (staklene boce, platnene PET filc-torbe, srebrne manžete i naušnice u obliku kapljice, pinovi u obliku kapljice, *craft* notesi i bilježnice, jutene pernice s drvenim/metalnim pisaćim priborom, PET reciklirane kozmetičke torbice itd.). Niz godina, osim što brine o prirodi, Sveučilište brine o lokalnim obrtima i poduzetnicima te promovira lokalnu, nemasovnu proizvodnju, uvrštavajući različite autorske proizvode u svoju promociju, poput primjerice ručno oslikanih i izrađenih keramičkih šalica, *zero waste* kozmetike, ručno izrađenih mozgalica te pribora za jelo, maslinovog ulja i džema iz lokalnih OPG-ova te sapuna, i potpisujući ih

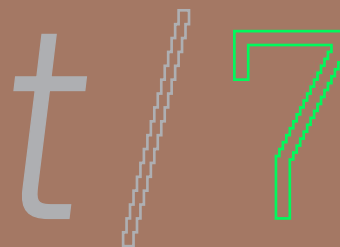
kao autore, primjerice *Island Spirit for UNIRI*. Također, za jaču vezu sa samom komunikacijskom pričom, u promociji proizvoda (ali i raznih prigoda i događanja) upotrijebio bi se krovni slogan s *twistom*, primjerice

More (pametnih&odvažnih) ideja.

More (lokalnih&kvalitetnih) ideja.

More (zelenih&održivih) ideja.

More (lokalnih&kvalitetnih) ideja.

OTPORNOST KROZ PROMJENU —ŽILAVOST I ANGAŽMAN

- OTVORENOST
- DRUŠTVENA ODGOVORNOST
- INOVACIJA
- POVEZIVANJE
- INTERNACIONALIZACIJA
- DOBROBIT
- BUDUĆNOST
- SOCIJALNA PRAVEDNOST
- JEDNAKOST
- KREATIVNOST
- AKADEMSKA SLOBODA
- DOSTUPNOST OBRAZOVANJA
- INSTITUCIJSKA AUTONOMIJA
- IZVRSNOST
- ETIKA
- RAVNOPRAVNOST
- RAZLIČITOST
- UKLJUČIVOST
- PARTICIPACIJA
- DEMOKRACIJA
- INTERDISCIPLINARNOST
- MULTIDISCIPLINARNOST
- PERSONALIZIRANI PUTEVI UČENJA
- SOLIDARNOST
- AKADEMSKA SLOBODA
- KLIMATSKA NEUTRALNOST
- OTPORNOST
- KOMUNIKACIJA
- ANGAŽMAN U ZAJEDNICI
- SURADNJA
- DOPRINOS
- AKTIVNO GRAĐANSTVO

- 155 Globalno je lokalno:
ljudi su najvažniji svjetski resurs
- 157 Oblak mogućnosti
- 159 Klik do budućnosti
- 160 Gdje vizije postaju stvarnost
- 161 Doktor liječi, priroda ozdravlja
- 163 Vodikova groznica
- 164 Jer još trava nije nikla...
- 165 Za neki malo bolji svijet
- 167 *Repetitio est mater studiorum*
- 168 Houston, imamo problem!
- 169 Znanost nema alternativu
- 170 Sveučilište je ogledalo lokalne zajednice,
ili obratno
- 172 Budi promjena (u) koju(oj) želiš živjeti
- 173 Izađimo među ljude
- 174 Iskustvo nema cijenu
- 175 Tko dijeli, taj i množi
- 176 Zrno po zrno pogača
- 178 Zdravo!*
- 179 Kada binarni sustav promišlja zeleno
- 181 *Happy plastic, it's not fantastic!**

GLOBALNO JE LOKALNO: LJUDI SU NAJVAŽNIJI SVJETSKI RESURS

155

Održivi razvoj i politike budućnosti

Politike budućnosti su vizije, strategije i odluke usmjerene na dugoročni razvoj društva, tehnologije, ekonomije i okoliša, a temelje se na ideji da je ljudski potencijal neiscrpan izvor napretka – ako ga pravilno usmjerimo.

Jedan je od koraka u tom smjeru integracija održivog razvoja u obrazovne programe, čime se studentima pruža prilika za stjecanje znanja i vještina potrebnih za rješavanje suvremenih ekoloških i društvenih izazova. Osim obrazovnih inicijativa Sveučilište u Rijeci implementira i konkretne mjere za smanjenje ekološkog otiska, uključujući poticaje za energetske učinkovitost, smanjenje otpada i poticanje ekološki prihvatljiva načina života unutar Kampusu. U skladu s time Sveučilište je donijelo Izjavu o prilagodbama i razvoju sveučilišnih politika i praksi u skladu s ciljevima održivog razvoja i klimatske neutralnosti. Sveučilište u Rijeci i Zaklada Sveučilišta u Rijeci svoje okrugle rođendane obilježili su akcijom pošumljavanja *Zeleno čini razliku* te su uz podršku Hrvatskih šuma posadili 700 sadnica crnog bora. Predanost Sveučilišta politikama održivosti prepoznata je i na međunarodnoj razini. Sveučilište u Rijeci prvi je put sudjelovalo u procesu rangiranja na ljestvici *Times Higher Education (THE) Impact Rankings 2022.* godine te se pozicioniralo u intervalu od 300. do 401. mjesta među 1409 svjetskih sveučilišta. Ova prestižna ljestvica ocjenjuje doprinos institucija ostvarivanju ciljeva održivog razvoja UN-a, potvrđujući time značaj sveučilišta u kreiranju politika za društvenu dobrobit.

Suradnja s lokalnom i međunarodnom zajednicom također igra važnu ulogu u promociji održivog razvoja. Sveučilište u Rijeci dio je projekta *Dolina vodika Sjeverni Jadran*, koji predstavlja jedinstvenu suradnju istraživačkih institucija, javnog i poslovnog sektora na stvaranju inovativnih regionalnih ekosustava. Posebno treba naglasiti kako Sveučilište kroz istraživanja vodikove tehnologije, koja provodi zajedno s grupacijom Lurssen, snažno doprinosi energetskej tranziciji. *Europski forum* zajednička je inicijativa Sveučilišta u

Rijeci i tvrtke *Lürssen Design Centre Kvarner / Maritime Centre of Excellence*, a predstavlja važnu platformu za suradnju akademskih institucija, industrije i javnog sektora. Forum okuplja različite dionike iz Europe, omogućujući razmjenu iskustava, ideja i rješenja u vezi s aktualnim globalnim izazovima, uključujući i područja energetske tranzicije, održivosti, digitalizacije, inovacija i obrazovanja.

Digitalna tranzicija

Ako mislite da su kibernetička sigurnost i digitalna tranzicija samo dosadni, tehnički pojmovi, Sveučilište u Rijeci dokazuje da mogu biti i zabavni, inovativni, pa čak i filmski.

Mjere kibernetičke sigurnosti čine sastavni dio digitalne tranzicije, a Sveučilište u Rijeci predvodnik je u uvođenju mjera kibernetičke sigurnosti među sveučilištima te provodi strategije temeljene na preporukama NCERT-a (nacionalno tijelo za prevenciju i zaštitu od računalnih ugroza sigurnosti javnih informacijskih sustava u RH). Uz navedene mjere i strategije primjena višefaktorske autentifikacije (MFA), koja je obavezna za pristup VPN-u i za kompromitirane korisničke račune, značajno doprinosi sigurnosti pristupa digitalnim resursima, smanjujući rizik od neovlaštenih upada i kibernetičkih prijetnji.

Sveučilište u Rijeci provodi i konkretne mjere za unaprjeđenje digitalne infrastrukture, uključujući razvoj virtualnog kampusa, unaprjeđenje mrežnih sustava te primjenu umjetne inteligencije i analitike podataka za optimizaciju akademskih i administrativnih procesa. U tome značajnu podršku pruža sveučilišni Centar za umjetnu inteligenciju i kibernetičku sigurnost, koji povezuje znanstvenike iz različitih polja te omogućava multidisciplinarnu suradnju i razvoj inovativnih ideja. Sveučilište u Rijeci upravlja i koordinira projektom Europski centar za digitalne inovacije (*European Digital Innovation Hub*) Edih Adria, čiji je zadatak podržati uvođenje digitalnih tehnologija u poslovanje poduzeća i javni sektor.

Digitalna tranzicija visokoobrazovnih institucija ogleda se u implementaciji novih tehnologija u nastavni proces i prilagodba infrastrukture koje omogućavaju učinkovitije upravljanje resursima, razvoj inovativnih metoda poučavanja te unaprjeđenje kompetencija akademskog osoblja i djelatnika. Jedna od infrastrukturnih promjena preseljenje je podatkovnog centra na HRZOO (Hrvatski znanstveni obrazovni oblak), čime su izravno umanjeni troškovi održavanja. U prostoru bivšega podatkovnog

centra u objektu Sveučilišnih odjela oprema se filmski studio uz osiguranu tehničku podršku CARNET-a u okviru projekta e-Sveučilišta, a bit će dostupan svim sastavnicama. Studio otvara nove mogućnosti za digitalnu produkciju nastavnih materijala i drugih multimedijских sadržaja. U zgradi Akademije primijenjenih umjetnosti osiguran je prostor za pokazni laboratorij u sklopu projekta NPOO, gdje će se moći testirati nove tehnologije za primjenu u nastavi. Taj laboratorij poslužit će kao eksperimentalni prostor za ispitivanje i implementaciju digitalnih alata, uz osiguranu CARNET-ovu podršku. Infrastrukturne promjene značajno doprinose modernizaciji nastavnih procesa, podizanju digitalnih kompetencija akademskog osoblja i djelatnika te unaprjeđenju kvalitete obrazovanja kroz inovativne pristupe učenju i poučavanju.

Fali vam jedan papir...

Digitalizacija na Sveučilištu u Rijeci ne staje samo na obrazovnim platformama. Administrativni poslovi na Sveučilištu u Rijeci također su prešli u digitalni oblik (e-pisarnica, e-potpisivanje, e-diploma, e-upisi), čime se smanjuje birokracija i ubrzava rješavanje različitih potreba i zahtjeva, a svi znamo koliko je važno imati učinkovitu administraciju.

U zadnjih nekoliko godina Sveučilište u Rijeci intenzivno radi na digitalnoj integraciji, stvarajući modernu, povezanu i dostupnu akademsku zajednicu. Obrazovne platforme poput YUFE-ova virtualnog kampusa, *Coursere* i različitih MOOC-ova studentima i zaposlenicima omogućavaju pristup sadržajnoj ponudi visokokvalitetnih kolegija, resursa i virtualne mobilnosti.

Pionirski korak u digitalnoj demokraciji napravljen je upravo na Sveučilištu u Rijeci kada su provedeni prvi *online* studentski izbori, a studentima je omogućeno da glasaju s bilo kojeg mjesta, koristeći se svojim studentskim iskaznicama i dvostrukom autentifikacijom. Zanimljivo, zar ne? Upravo je studentski ID uređen prema standardima EU-a i implementiran u nove studentske X-ice, a prilagodbom ISVU-a i Merlina omogućen je pristup i svim studentima partnera u alijansi YUFE.

To su samo neka od digitalnih iskoraka Sveučilišta, a upravo ona pokazuju kako digitalna rješenja mogu osnažiti akademsku zajednicu, povećati dostupnost obrazovanja te osigurati relevantnost i konkurentnost na europskoj i globalnoj razini.

GDJE VIZIJE POSTAJU STVARNOST

Europski centar za digitalne inovacije

160

Umjetna inteligencija ne preuzima svijet... još. Ali već piše, uči i možda zna o tebi više nego što misliš!

Za mnoge poslovne organizacije digitalna transformacija nije samo tehnička stvar — to je prava promjena u načinu razmišljanja. Prebacivanje s tradicionalnog razmišljanja na suradnički i eksperimentalni pristup može otvoriti vrata rješenjima koja poboljšavaju iskustvo korisnika, potiču inovativnost zaposlenika i daju tvrtkama krila za rast. No bez prave podrške (i profesionalne i financijske) to može biti previše za mnoge.

Sveučilište u Rijeci drži središnju poziciju regionalnoga inovacijskog ekosustava Sjevernog Jadrana te koordinira konzorcij stručnjaka za umjetnu inteligenciju, računalstvo visokih performansi, razvoj i primjenu digitalnih tehnologija. Kako bi kroz program EDIH Adria potaknulo gospodarski oporavak i digitalnu transformaciju, Sveučilište u Rijeci stavilo je na raspolaganje svoje resurse na području umjetne inteligencije i superračunalnu infrastrukturu Bura, kao i 3D-printere te ostalu vrijednu opremu, a sve uz podršku Centra za umjetnu inteligenciju i kibernetičku sigurnost Sveučilišta u Rijeci, koji okuplja znanstvenike koji se bave umjetnom inteligencijom i pitanjima kibernetičke sigurnosti.

EDIH Adria (*European Digital Innovation Hub Adria*) dio je Mreže europskih digitalnih centara za inovacije financiranih iz programa *Digital Europe* i Nacionalnog plana oporavka i otpornosti 2021. – 2026. EDIH Adria poduzećima nudi punu paletu usluga, koje uključuju digitalnu strategiju, tehnologiju i ljude koji će im pomoći da postignu uspjeh u digitalnom svijetu. Njihova mreža suradnje pomaže stvaranju superekosustava, gdje poduzetnici, poslodavci, akademski i obrazovni sektori te javni sektor rade zajedno kao tim, čineći ekosustav sa značajnom financijskom podrškom. Taj pristup pomaže poduzećima da postanu konkurentnija i daje velik poticaj zelenoj tranziciji, koja vodi prema klimatskoj neutralnosti i većoj tehnološkoj suverenosti.

IZVRSNOST

BUDUĆNOST

KREATIVNOST

KLIMATSKA NEUTRALNOST

DOKTOR LIJEČI, PRIRODA OZDRAVLJA

Zelena tranzicija

161

*I don't want you to listen to me. I want you to listen to the scientists.**
—odgovor Grete Thunberg skepticima klimatskih promjena.

Klimatske promjene i zaštita okoliša danas su važnije nego ikad, a Sveučilište u Rijeci prepoznalo je svoju ulogu u održivom razvoju. Kroz brojne inicijative usmjerene na dekarbonizaciju, smanjenje otpada i jačanje društvene odgovornosti Sveučilište smanjuje vlastiti ekološki otisak te potiče studente, zaposlenike i širu zajednicu na djelovanje.

Kako bi smanjilo emisije ugljika, Sveučilište kontinuirano optimizira potrošnju energije i potiče korištenje obnovljivih izvora. Digitalizacija poslovanja i racionalizacija resursa omogućavaju smanjenje nepotrebne potrošnje papira i energije, dok su postavljene fontane s pitkom vodom zamijenile plastične boce i čaše. Još 2019. godine Sveučilište je napravilo prve konkretne korake prema kampusu bez plastike – uklonjeni su plastični pribori za jelo, postavljeni su spremnici za razvrstavanje otpada i fontane s pitkom vodom kako bi se potaknula upotreba višekratnih boca i šalica. Također, svi promotivni materijali Sveučilišta biraju se pažljivo, s naglaskom na reciklirane i ekološki prihvatljive materijale.

Prava snaga održivosti leži u zajedništvu. Kroz ekološke akcije poput pošumljavanja i čišćenja okoliša studenti, zaposlenici i građani zajedno čine razliku. Tijekom proteklih godina posađena su stabla na Kampusu i okolnim područjima, uz poseban naglasak na autohtone sadnice prilagođene lokalnoj klimi. Osim konkretnih akcija, održane su i brojne javne tribine i predavanja o klimatskim promjenama, održivosti i odgovornom razvoju. Kroz takve inicijative Sveučilište želi osvijestiti sve svoje članove o važnosti ekološke tranzicije i potaknuti ih na aktivno sudjelovanje.

Centar za podršku pametnim i održivim gradovima Sveučilišta u Rijeci izradio je 2022. godine studiju koja služi kao

*Ne želim da slušate mene. Želim da slušate znanstvenike.

ANGAŽMAN U ZAJEDNICI

KLIMATSKA NEUTRALNOST

DRUŠTVENA ODGOVORNOST

smjernica za daljnji razvoj i provedbu projekta energetske tranzicije Sveučilišnog kampusa. Sveučilište u Rijeci sufinanciralo je troškove izrade glavnih projekata za povećanje energetske učinkovitosti zgrada sastavnica u okviru prioriteta II. Razvoj infrastrukture, kojima se povećava energetska učinkovitost kroz obnovljive izvore energije.

Zelena tranzicija Sveučilišta u Rijeci nije samo interna politika – ona je model održivog upravljanja koji potiče promjene i izvan akademske zajednice. Svaki korak prema ekološki osviještenom društvu doprinosi boljoj budućnosti za sve nas. Jer promjena počinje s nama.

Vodik – najlakši element s najtežim zadatkom: pokrenuti čistu energiju budućnosti! Možda ne vidimo njegov plamen, ali vidimo njegovu ulogu u budućnosti.

U dinamičnom kontekstu energetske tranzicije vodik se nameće kao ključni element održivog razvoja i dekarbonizacije. Sveučilište u Rijeci, predano stvaranju inovacijskih ekosustava, aktivno sudjeluje u strateškom projektu Dolina vodika Sjeverni Jadran (*North Adriatic Hydrogen Valley, NAHV*), međunarodnoj inicijativi koja povezuje istraživačke institucije, poslovni sektor i javne ustanove Hrvatske, Slovenije i talijanske autonomne regije Friuli Venezia Giulia.

Doline vodika označavaju novu paradigmu razvoja – integriraju proizvodnju, skladištenje i distribuciju vodika u različite industrijske i prometne sustave. Projekt vrijedan 25 milijuna eura, prvi takve vrste u Europskoj uniji, obuhvaća cijeli lanac vrijednosti – od tehnologija proizvodnje do primjene u kopnenom i pomorskom prometu te industriji. Europska komisija prepoznala je tu inicijativu kao vodeći model energetske održivosti, čime se potvrđuje znanstvena i društvena relevantnost Sveučilišta u Rijeci u europskom kontekstu. S ciljem širenja međunarodne suradnje Sveučilište je potpisalo sporazum sa Sveučilištem u Connecticutu, vodećom institucijom u području zelenih energija i ekonomije vodika. Suradnja uključuje razmjenu istraživača i doktorskih studenata, čime se jačaju znanstvene kompetencije i transfer znanja u području vodikovih tehnologija.

U skladu s globalnim trendovima i potrebama tržišta rada, Sveučilište razvija mikrokvalifikacije i inovativne obrazovne modele, uključujući program Dekarbonizacija i vodikova tehnologija, koji odgovara na rastuću potražnju za specijaliziranim stručnjacima koji će oblikovati budućnost energetske industrije. Integracija novih modula u postojeće studijske programe ključan je korak prema izgradnji kompetencija nužnih za razvoj i primjenu vodikovih tehnologija.

JER JOŠ TRAVA NIJE NIKLA...

Zeleni Kampus

164

Zeleno nije samo boja – to je filozofija života i rada.

Kampus Sveučilišta u Rijeci nije samo mjesto obrazovanja – to je prostor koji okuplja studente, akademsku zajednicu i građane obližnjih četvrti. Svojom infrastrukturom i zelenim površinama Kampus je (p)ostao most između Sveučilišta i lokalne zajednice, nudeći prostor za rekreaciju, druženje i razmjenu znanja.

Jedan od ključnih elemenata Zelenog kampusa jest *Žilavi kampus*, uređena javna površina namijenjena sportu, igri i društvenim aktivnostima. Ta polivalentna zona uključuje veliko igralište prilagođeno košarci, odbojci i tenisu, malo igralište za *cage-ball* (idealno za brze i dinamične sportske susrete) i mali amfiteatar za predavanja, radionice i kulturne događaje. Ta infrastruktura ne samo da potiče zdrav način života i boravak na otvorenom, već i jača povezanost Sveučilišta s građanima. Kampus postaje mjesto susreta – za studente, obitelji, sportaše i sve one koji žele provesti kvalitetno vrijeme u prirodi.

Zeleni Kampus također simbolizira posvećenost Sveučilišta održivosti i očuvanju okoliša, i to kroz inicijative poput pošumljavanja, recikliranja i smanjenja upotrebe plastike. Kroz sinergiju obrazovanja, zajedništva i ekološke osviještenosti Sveučilište u Rijeci gradi Kampus budućnosti – otvoren, inkluzivan i održiv.

ZA NEKI MALO BOLJI SVIJET

165

Svjetionik europskih vrijednosti jednakih mogućnosti, uključivosti i različitosti

Imajući na umu održivu budućnost, sveučilište bez zidova jedino može odgovoriti na izazove različitih kriznih stanja i brzoga tehnološkog razvoja. Sveučilišta moraju biti mjesta koja promiču europske vrijednosti jednakih mogućnosti, uključivosti i različitosti te hrabro graditi društvo u kojem svatko ima priliku rasti, učiti i doprinosti zajednici.

Uvođenjem funkcije *diversity officer* Sveučilište u Rijeci dodatno je učvrstilo svoju predanost jednakosti i ravnopravnosti. Cilj je tog iskoraka pobrinuti se da se svi studenti, studentice, zaposlenici i zaposlenice osjećaju dobrodošlo i poštovano, bez obzira na njihove razlike.

Jedan je od prostora koji najbolje utjelovljuje ideju sveučilišta bez zidova paviljon Innovalab, otvoreni prostor za razmjenu ideja, suradnju i inovacije. Innovalab nije samo učionica; to je mjesto susreta studenata, profesora i šire zajednice, mjesto na kojem se teorija pretvara u praksu, a znanje postaje dostupno svima.

Kada govorimo o uključivosti i ravnopravnosti, usklađivanje profesionalnog i obiteljskog života često se čini kao nemoguća misija. Upravo je zato Sveučilište u Rijeci, zajedno s lokalnom zajednicom, pokrenulo inicijativu otvaranja dječjeg vrtića na Kampusu, omogućujući roditeljima lakše usklađivanje profesionalnog i obiteljskog života.

Jednakost mogućnosti znači i fizičku dostupnost prostora. Sveučilište u Rijeci aktivno ulaže u uklanjanje arhitektonskih barijera, omogućavajući svim studentima ravnopravno sudjelovanje u akademskom i društvenom životu.

Kako arhitektonske barijere ne smiju biti prepreka aktivnom sudjelovanju, tako ni završetak formalnog obrazovanja ne smije biti prepreka za daljnje učenje i aktivan život. Sveučilište za 3. dob pruža priliku starijim generacijama da (p)ostanu aktivni sudionici društva, povežu se s mlađim generacijama i steknu nova znanja i vještine.

Kultura i umjetnost moćni su alati za promicanje društvene pravde, a Sveučilište u Rijeci upravo kroz Festival ROAR otvara

rasprave o ključnim društvenim izazovima. Festival uključuje predstave, predavanja i javne razgovore o jednakosti, rodnoj ravnopravnosti i utjecaju popularne kulture na društvene norme. Kroz filmske večeri, predstave i tribine ROAR postaje prostor dijaloga i zajedničkog promišljanja o inkluzivnijem društvu.

Sveučilište u Rijeci tako aktivno radi na prepoznavanju i uklanjanju prepreka te stvaranju sveučilišne zajednice koja njeguje raznolikost kao svoju snagu.

Što ostaje kada zaboravimo? Kako sjećanja oblikuju naš identitet i zašto je važno pamtiti?

U vremenu brzih promjena i digitalizacije suočavamo se s izazovom očuvanja kulturne i akademske baštine. Sveučilište u Rijeci kroz različite projekte i inicijative doprinosi borbi protiv kulture zaborava, čuvajući vrijedne zapise, znanja i tradicije za buduće generacije. Sveučilište u Rijeci u suradnji s Novim listom pripremila je poseban prilog u okviru promotivno-edukativnih projekata *Baština koju živimo* i *Zajedno* s ciljem očuvanja prirodnih i kulturnih znamenitosti našeg kraja. Pod okriljem projekta *Baština koju živimo* obrađene su teme umjetnosti, multikulturalnosti i razvoja. Prilog je predstavio najznačajnija povijesna, turistička i ostala ostvarenja Primorsko-goranskog kraja. Projekt *Zajedno* koordinirana je suradnja sastavnica Sveučilišta s Novim listom i ekološkim udrugama u očuvanju okoliša.

Istaknuti događaji u tom kontekstu bile su tribine *Zaborav i zaboravljanje* i *Kultura i zaborav*, na kojima je uz ugledne goste sudjelovao poznati filmski redatelj Rajko Grlić. Njegova perspektiva o važnosti sjećanja i prenošenja iskustava kroz umjetnost pruža dragocjen uvid u način na koji kultura može biti moćan alat u očuvanju identiteta i kolektivnog pamćenja.

Obrazovni sustav mora posvetiti pažnju povijesti, kulturi i moralnim vrijednostima koje nas uče empatiji, solidarnosti i odgovornosti. Knjige, filmovi, muzeji, spomenici i arhivi igraju značajnu ulogu u očuvanju povijesne svijesti. Kultura sjećanja ne bi smjela biti formalnost, već iskreno podsjećanje na prošlost radi izgradnje bolje budućnosti. Sveučilište u Rijeci prepoznaje važnost kulture sjećanja i kontinuirano radi na osnaživanju obrazovnog i znanstvenog pristupa povijesnim temama. Na taj način doprinosi stvaranju društva koje ne zaboravlja svoje korijene, već iz njih crpi snagu za odgovorno djelovanje u sadašnjosti i budućnosti.

HOUSTON, IMAMO PROBLEM!

Modeli funkcioniranja u kriznim i hitnim stanjima,

168

Zapitate li se katkad gdje ovaj svijet ide i koliko samo malo (ili puno) treba čovjeku da bude najbolja verzija sebe?

Zadnjih nekoliko godina suočeni smo s krizama poput epidemije koronavirusa, s različitim elementarnim nepogodama (potresi i poplave) te svjetskim sukobima, a Sveučilište u Rijeci spremno poduzima brojne korake kao odgovor na poznate i one manje poznate svjetske izazove. Krizne situacije zahtijevale su brzu prilagodbu, pa je Sveučilište razvilo nove modele nastave na daljinu, čime je omogućen kontinuitet nastave i zaštita zdravlja studenata i djelatnika. Suradnja s Kriznim stožerom bila je ključna za donošenje preporuka i provedbu preventivnih mjera tijekom epidemije.

Osim fizičke pomoći organizacijom humanitarnih akcija, Sveučilište je prepoznalo i važnost psihološke podrške, stoga je Sveučilišni savjetovateljski centar, osnovan kako bi pomogao studentima i zaposlenicima, bilježio kontinuiran porast broja prijava za savjetovanje. Centar je omogućio pružanje potrebne emocionalne podrške tijekom kriznih razdoblja. Sveučilište u Rijeci također je osnovalo Centar za istraživanje uma i ponašanja radi provođenja laboratorijskih istraživanja ljudskog ponašanja i doprinosa znanstvenoj produkciji. Osnivanje Centra predstavlja i značajan iskorak u obrazovnoj funkciji Sveučilišta.

Osim toga, Sveučilište je razvilo različite modele financijske pomoći studentima, uključujući stipendije i fondove kao što je program *Solidarnost*, namijenjen studentima nižega socioekonomskog statusa, te fondove za pomoć studentima pogođenima potresima ili ratom. Kroz te inicijative Sveučilište je značajno doprinijelo poboljšanju studentskog standarda i socijalnoj solidarnosti.

Sveučilište u Rijeci pokazuje izuzetnu sposobnost prilagodbe i inovacije u kriznim vremenima, svjesno svoje snage za suočavanje s nepredvidivim okolnostima i brige za sve članove zajednice. Razvijeni modeli nisu samo odgovor na trenutačne izazove, već i temelj za buduće krizne situacije.

ZNANOST NEMA ALTERNATIVU

Popularizacijom znanosti protiv kulture neznanja

169

Zamislite da živimo u svijetu u kojem je najnovija vijest da Zemlja nije okrugla nego – ravna. Da, dobro ste pročitali! Nažalost, u eri fake newsa, to više nije ni šala, već stvarnost kojoj se suprotstavlja samo jedno – znanost.

Ne postoji osoba koja se u današnjem svijetu nije susrela s pseudoznanstvenim, alternativnim mišljenjem, sa skepsom prema institucijama i/ili znanstvenim dosezima, ili da nije bila izložena određenoj dezinformaciji, odnosno lažnoj informaciji. U 21. stoljeću postala je sve izraženija kultura neznanja, odnosno kultura ignorancije, a sveučilišta u takvom okruženju moraju postati aktivni dionici u društvu koji će se boriti protiv krize prosvijećenosti.

Popularizacija znanosti jedna je od glavnih aktivnosti kojom se može boriti protiv jačanja kulture neznanja. Sveučilište u Rijeci već dugi niz godina organizira i provodi Noć istraživača, Festival znanosti i različite STEM-tribine u koje se uključuje više od 200 riječkih znanstvenika, a same događaje posjeti nekoliko tisuća ljudi. Riječku Noć istraživača 2024. godine posjetili su znanstvenici svjetskog glasa poput Ivana Đikića, Ive Tolić i Igora Rudana, koji su djeci i mladima poslali poruku da znatiželja i znanost nemaju alternativu.

Kako ne bi sve ostalo na deklarativnim vrijednostima, Sveučilište u Rijeci je 2022. osnovalo i Centar za popularizaciju znanosti, čija je primarna uloga poticati interakciju između znanstvenika i javnosti te njihovo međusobno učenje. Osim toga, Sveučilišni kampus i njegove sastavnice redovito otvaraju svoja vrata građanima kroz različite manifestacije i dane otvorenih vrata, pružajući priliku svima da iz prve ruke dožive znanstvena istraživanja i inovacije.

Među istaknutim projektima riječkih studenata posebno se ističu *Student Formula* i *Hydrofoil* – inovativni projekti koji spajaju inženjersku kreativnost, održivost i vrhunsku tehnologiju, demonstirajući kako teorijsko znanje može rezultirati konkretnim, primjenjivim rješenjima.

SVEUČILIŠTE JE OGLEDALO LOKALNE ZAJEDNICE, ILI OBRATNO

170

Sveučilište angažirano u zajednici

Sveučilište u Rijeci odavno je prepoznalo da njegova uloga nadilazi tradicionalne akademske okvire. Ono nije samo obrazovna i znanstvena institucija, već i pokretač pozitivnih promjena u društvu. Kroz niz društveno angažiranih projekata i inicijativa Sveučilište aktivno surađuje s lokalnom zajednicom, ali i razvija inovativne alate i modele na europskoj razini.

Kao prvo sveučilište u Hrvatskoj i regiji koje je razvilo alat za samoprocjenu društvene angažiranosti (*TEFCE Framework*), Sveučilište u Rijeci postavilo je temelje za sustavno vrednovanje i unaprjeđenje odnosa između akademske zajednice i društva. Taj inovativni alat, razvijen u suradnji s europskim partnerima, dobio je svoje nasljednike u projektima SHEFCE i SPACE, koji dodatno istražuju i implementiraju modele učinkovitoga društvenog angažmana unutar visokog obrazovanja.

Društveni angažman ne očituje se samo kroz međunarodne projekte. Sveučilište u Rijeci prepoznaje i vlastitu odgovornost prema lokalnoj zajednici. Jedan je od najboljih primjera program UNIRI za Cresane, koji svakog mjeseca Cresanima donosi predavanja profesora i istraživača u palači Moise. Taj program omogućava stanovnicima Cresa – od djece do odraslih – pristup suvremenim znanstvenim i društvenim temama te jača povezanost Sveučilišta s otočnom zajednicom.

Osim toga, kroz Centar za podršku pametnim gradovima Sveučilište aktivno doprinosi održivom razvoju urbanih sredina, pomažući lokalnim vlastima u implementaciji pametnih rješenja i strategija za poboljšanje kvalitete života građana.

Prepoznatljivost Sveučilišta u Rijeci kao institucije koja živi svoje vrijednosti potvrđena je i na međunarodnoj razini. Godine 2022. Sveučilište je dobilo prestižnu nagradu *Triple E Award (Engaged University)*, koju dodjeljuje Akreditacijski savjet za poduzetništvo i angažiranost sveučilišta (ACEEU). Nagrada odaje priznanje sveučilištima koja uspješno spajaju akademsku izvrsnost s društvenim

djelovanjem. Posebno priznanje riječko je sveučilište dobilo u kategoriji Izbor publike, u kojoj su glasači potvrdili njegovu važnost i prepoznatljivost kao institucije koja djeluje u službi zajednice. Pored toga, interdisciplinarni SPEAR tim riječkog sveučilišta osvojio je nagradu *Fierce Women Award* za značajan doprinos rodnoj ravnopravnosti, pravednosti i socijalnoj pravdi u Hrvatskoj.

Bilo kroz inovativne europske projekte, lokalne inicijative ili međunarodna priznanja, Sveučilište u Rijeci svakodnevno dokazuje da akademska izvrsnost i društvena odgovornost mogu ići ruku pod ruku. Kroz predan rad svojih studenata, profesora i istraživača Sveučilište nastavlja biti svjetionik europskih vrijednosti jed-nakih mogućnosti, uključenosti i različitosti – kako u akademskoj zajednici tako i daleko izvan njezinih zidova.

171

BUDI PROMJENA (U) KOJU(OJ) ŽELIŠ ŽIVJETI

172

Civilna misija i aktivno građanstvo

Svaka promjena počinje od misli. Jeste li znali da nedavna istraživanja ljudskog mozga pokazuju kako nam kroz glavu prođe oko 6200 misli svakoga dana?* Izgovaranjem svoje misli prostiremo put djelovanju.

Sveučilište u Rijeci, kao institucija koja prepoznaje svoju intelektualnu i društvenu odgovornost, snažno afirmira obrazovanje kao temelj aktivnog građanstva. U svijetu koji se suočava s rastućim izazovima društvene polarizacije i demokratske pasivnosti sveučilišta ne mogu biti promatrači, već moraju djelovati kao pokretači promjena. U tom duhu Sveučilište je, u suradnji s Centrom za studije mira i konflikta, Prvom riječkom hrvatskom gimnazijom i Institutom za društvena istraživanja u Zagrebu, razvilo inovativni obrazovni program Škola i zajednica (ŠiZ), nastavni predmet koji spaja akademsku izvrsnost s konkretnim društvenim angažmanom.

Program ŠiZ omogućava učenicima da postanu aktivni sudionici u analiziranju i rješavanju društvenih izazova u svojim zajednicama. Kroz suradnju s nastavnicima, organizacijama civilnog društva i javnim institucijama osim usvajanja teorijskih spoznaja, učenici se suočavaju sa stvarnim društvenim problemima – beskućništvom, mentalnim zdravljem, ovisnostima i seksualnim odgojem. Na taj način uče kako je demokracija živa praksa koja zahtijeva kritičko promišljanje, hrabrost i odgovornost, a ne samo apstraktan koncept.

Ono što ŠiZ čini paradigmatiskim primjerom obrazovne inovacije njegova je usmjerenost na razvoj autonomnog mišljenja, demokratske participacije i suradničkog djelovanja. U vremenu kada je obrazovni sustav često zatvoren unutar vlastitih okvira, taj program ruši zidove između učionica i stvarnog svijeta, spajajući akademsku zajednicu s potrebama društva. Implementiran u 70 srednjih škola diljem Hrvatske i obuhvaćajući više od 1600 učenika, ŠiZ pokazuje da je obrazovanje proces osnaživanja pojedinaca da postanu aktivni i odgovorni građani.

**Studija Brain meta-state transitions demarcate thoughts across task contexts exposing the mental noise of trait neuroticism iz 2020. godine (Queen's University, Kanada)*

IZAĐIMO MEĐU LJUDE

173

Rješavanje problema učenjem u zajednici

Obrazovanje nije priprema za život; obrazovanje je život.
—John Dewey

Društveni angažman Sveučilišta u Rijeci ugrađen je i u kurikule studijskih programa, u svim disciplinama, učenjem kroz zalaganje u zajednici. Povelja Senata Sveučilišta o formalnom priznavanju kompetencija studenata stečenih kroz angažman u zajednici nalaže sastavnicama Sveučilišta da redizajniraju svoje studijske programe, osiguravajući da se kompetencije studenata stečene kroz različite aktivnosti angažmana u zajednici mogu vrednovati ECTS bodovima (5 – 10 % redovnog studijskog programa). Time Sveučilište i njegove sastavnice aktivno potiču svoje studente na društveni angažman, a pritom je ostvarena suradnja s više od 90 organizacija civilnog društva, 20 lokalnih samouprava i 80 privatnih tvrtki te drugim odgojno obrazovnim institucijama, koje zajedno čine registar sveučilišnih baza i predstavljaju temelj za povezivanje rada u praksi sa znanosti, umjetnošću i visokim obrazovanjem.

Značajnu ulogu u razvoju društva znanja i pridonošenju sinergijskog razvoja akademske i lokalne zajednice u europskom kontekstu ima i Zaklada Sveučilišta u Rijeci. Zaklada se tijekom svojih 20 godina djelovanja profilirala u prepoznatljivu neprofitnu organizaciju koja predstavlja uspješan model umrežavanja i povezivanja akademske, poduzetničke, lokalne i civilne zajednice u nacionalnom, regionalnom, pa čak i međunarodnom kontekstu. Također, od 2017. godine Zaklada Sveučilišta u Rijeci studentima Ekonomskog fakulteta Sveučilišta u Rijeci nudi mogućnost obavljanja stručne prakse u ukupnom fondu od 80 radnih sati. Mentoriranim radom na Zakladinim projektima studenti usavršavaju postojeće, ali i stječu nove profesionalne vještine tražene na tržištu rada (*Fundraising, Projektni menadžment, PR i komunikacija*).

ISKUSTVO NEMA CIJENU

Volonterska mreža UNIRI

174

Volontiranje je puno više od pomaganja – to je prilika za osobni rast, upoznavanje inspirativnih ljudi i otkrivanje svijeta izvan vlastite svakodnevice. Na Sveučilištu u Rijeci volontiranje(m) se živi – ono gradi zajednicu, razvija vještine i otvara vrata novim prilikama.

Biti student znači učiti, ali i (su)djelovati. Studenti Sveučilišta u Rijeci godinama nesebično ulažu svoje vrijeme i energiju u brojne organizacije i događanja. Bilo da se priključuju sportskim natjecanjima poput Europskih sveučilišnih igara, doprinose uspjehu kulturnih manifestacija poput Student Day Festivala, Impulse Festivala i Noći istraživača ili se uključuju u ekološke i humanitarne akcije, njihov doprinos ostavlja neizbrisiv trag. Sveučilište to prepoznaje i podržava te priznaje volonterske aktivnosti u Dopunskoj ispravi o studiju, čime volontiranje postaje vrijedan dio akademskog iskustva.

Kako bi volontiranje bilo još dostupnije i organiziranije, Sveučilište u Rijeci 2019. osniva svoju Volontersku mrežu u sklopu projekta *Turistička valorizacija reprezentativnih spomenika riječke industrijske baštine*, financiranog iz Europskog fonda za regionalni razvoj. Volonterska mreža Sveučilišta u Rijeci prvenstveno služi za komuniciranje volonterskih aktivnosti i prilika studentima, ali i učinkovitiju sistematizaciju administrativnih poslova vezanih uz volontiranje na Sveučilištu. Mrežu vode studentski volonteri koji upravljaju društvenim mrežama, surađuju s voditeljima volonterskih projekata izvan Sveučilišta i promiču volontiranje kao priliku za osobni i profesionalni razvoj. Kroz *communis* kolegije (zajedničke izborne kolegije koje mogu upisati svi studenti neovisno o odabranom studijskom programu radi stjecanja dopunskih znanja), kao što je kolegij Studenti i zajednica, Sveučilište u Rijeci potiče studentski angažman u zajednici. Više od 15 % studenata i studentica Sveučilišta u Rijeci volontira tijekom svojeg studiranja, a kako bi se dodatno potaknulo volontiranje, uvedena je i Rektorova nagrada za studente volontere, koja odaje priznanje najistaknutijim pojedincima za njihov nesebičan doprinos zajednici.

TKO DIJELI, TAJ I MNOŽI

Transfer znanja nije jednosmjernan proces

175

Znanje nije statičan koncept, niti se prenosi samo u jednom smjeru – ono se razvija kroz interakciju, razmjenu ideja i zajedničko učenje. U dinamičnom okruženju, bilo da se radi o obrazovanju, poslovanju ili svakodnevnom životu, transfer znanja funkcionira kao dvosmjernan proces u kojem svi sudionici imaju priliku istovremeno učiti i podučavati. Svaka razmjena informacija donosi nove perspektive i otvara mogućnosti za bolje razumijevanje i inovacije. Mentori uče od svojih učenika, iskusni stručnjaci proširuju svoje vidike kroz svježije ideje mlađih kolega, a timski rad omogućava sinergiju znanja koja vodi ka napretku.

Programom institucijskog (su)financiranja UNIRI INOVA Sveučilište u Rijeci podržava i potiče interdisciplinarne znanstveno-razvojne projekte koji uključuju dionike iz gospodarstva i/ili zajednice, a sve s ciljem dvosmjernog transfera znanja te posljedičnog regionalnog ekonomskog i društvenog razvoja.

Sveučilište u Rijeci osnivač je Znanstveno-tehnološkog parka STEPRI (uz podršku Poslovno-inovacijske agencije Republike Hrvatske – BICRO, Grada Rijeke i Primorsko-goranske županije) i Zaklade FIPRO, čiji je cilj poduprijeti male i srednje poduzetnike u razvoju, podržati povezivanje akademske zajednice i gospodarstva te omogućiti transfer znanja i tehnologije između znanstvenika i poduzetnika.

Kako bi studentima omogućilo jedinstveni način stjecanja vještina kroz prenošenje stečenog znanja na praktičnom primjeru te time približilo tržište rada, Sveučilište u Rijeci pokreće *case study* natjecanje Realizator. Atraktivnosti natjecanja doprinosi i uključivanje renomiranih poduzeća i institucija, a studenti imaju priliku proširiti svoju profesionalnu mrežu. Prava vrijednost znanja ogleda se u njegovoj sposobnosti da se dijeli i nadograđuje kroz dijalog i međusobnu suradnju. Kada shvatimo da učimo jedni od drugih, otvaramo vrata kontinuiranom razvoju, jačanju zajednica i stvaranju novih mogućnosti za sve.

Suradnja s lokalnim vlastima i nevladinim organizacijama
za rješavanje izazova

U sportu tim nije samo skup pojedinaca – to je zajedništvo, srce i duh koji pokreću igru. Iza svakog dodavanja, svake obrane i svakoga postignutog boda kriju se trud, povjerenje i nesebičnost. Pravi tim ne čine samo talent i strategija, već i podrška i zajednički ciljevi, a istinska snaga tima vidi se u izazovima – kada prelazimo prepreke, bodrimo jedni druge i učimo zajedno.

Suradnja Sveučilišta u Rijeci s lokalnim vlastima i nevladinim organizacijama od iznimne je važnosti jer omogućava transfer znanja, održivi razvoj zajednice i jačanje demokratskih procesa. Sveučilište može pružiti istraživačku i stručnu podršku za rješavanje lokalnih pitanja, urbanog razvoja, ekologije, socijalne inkluzije i javnog zdravstva. Osnivanje Centra za urbanu tranziciju, arhitekturu i urbanizam (DeltaLab) pokazuje kako akademska zajednica može doprinijeti kvalitetnijim javnim politikama kroz inovativne modele suradnje. Natjecanje Realizator, organizirano u suradnji Zaklade Sveučilišta u Rijeci, Znanstveno-tehnologijskog parka STEP RI i Primorsko-goranske županije, prvo je riječko sveučilišno *case study* natjecanje u kojem studenti imaju priliku pokazati svoje znanje u stvarnim situacijama, što povećava njihovu zapošljivost i priprema ih za tržište rada. Suradnja s nevladinim organizacijama omogućava razmjenu znanja i resursa, čime se potiče aktivno građanstvo, inkluzivnost i društvena solidarnost. Sveučilište također surađuje s organizacijama kao što su SOS Rijeka, Centar za kulturu dijaloga (CeKaDe), Filmaktiv i Savez udruga Molekula na važnim projektima koji podupiru teme ljudskih prava, medijske pismenosti i društvene pravde.

Projekti koji uključuju Sveučilište, lokalnu upravu i civilni sektor doprinose boljoj infrastrukturi, dostupnijoj kulturi i većem socijalnom uključivanju građana. Tijekom projekta *Rijeka 2020 – Europska prijestolnica kulture* (EPK) Sveučilište u Rijeci usko je surađivalo s lokalnim vlastima na brojnim inicijativama koje su obogatile kulturni i društveni život grada. Ta je suradnja uključivala

različite projekte i programe koji su povezali akademsku zajednicu s gradskim institucijama i građanima. Takva suradnja nije samo akademska obveza, nego i strategija za razvoj modernog, povezanog i otpornog društva u Rijeci i široj regiji.

Zdrava zajednica (engl. *wellbeing*) društveno je odgovorna i otvorena zajednica u kojoj zajedničkim snagama stvaramo promjene za budućnost, čuvamo povijesnu, kulturnu, prirodnu i tradicijsku baštinu, poštujemo različitost, promičemo dijalog i potičemo ostvarenje društvene, emocionalne, fizičke, intelektualne i socijalne dobrobiti.

Odabirom *Zdrave zajednice (wellbeing)* kao svojeg slogana 2024. godine Sveučilište u Rijeci šalje glasnu, jasnu i motivirajuću poruku: svi oblici dobrobiti važni su za životnu ranotežu i svakodnevnicu. Vodeći se mišlju da je dobrobit drugih i naša osobna dobrobit, Sveučilište brine o svim članovima svoje zajednice – studentima i djelatnicima – koji jesu i uvijek će biti u središtu našeg interesa, jer se njihova dobrobit i uspjeh nameću kao prioritet organizacije. Tako je i osmišljena kratka animacija u kojoj kapljica postaje glavni lik koji se infiltrira u sve sfere života, u koje unosi pozitivnu poruku i/ili promjenu kao poticaj za bolje sutra.

Kroz niz različitih programa i aktivnosti, kao što su projekti *UNIRI brine*, *mindfulness*-programi, *Student-mentor/asistent*, *Phd Career Cafe*, različita sportska događanja i natjecanja, stipendije, mnogobrojni projekti i dobivena priznanja u sferi ravnopravnosti i uključenosti, konferencije i događanja koja propitkuju dosadašnja, ali i daju rješenja za neke nove budućnosti u sferama postojećeg i nadolazećeg, Sveučilište opetovano daje do znanja da je dobrobit jedino dobro na koje pristaje. Poticanjem i promicanjem vrijednosti zdrave zajednice (*wellbeing*) zaokružuje se priča o riječkom sveučilištu kao otvorenom i europskom.

* Zdravo, čest., pozdrav pri susretu ili rastanku, među vršnjacima i prijateljima i sl. koji jedan drugome govore *ti*

Zdravo, *pril.*, na zdrav način, kao zdrav čovjek [on gleda na stvari zdravo]

U doba pandemije pojam digitalnog počinje poprimati novu dimenziju značenja, postavljajući se na vodeće mjesto kada se govori o različitim oblicima poslovanja i/ili komunikacije, a riječi zeleno i održivo postaju dio svakodnevnoga sveučilišnog vokabulara.

Poput ostatka svijeta, Sveučilište kreće u kreiranje inovativnih projekata i inicijativa koje istražuju tehnologiju za smanjenje negativnog utjecaja na okoliš i povećanje energetske učinkovitosti, dok se u isto vrijeme intenzivno radi na poboljšanju obrazovnog procesa i ostalih zadaća Sveučilišta.

Za razliku od kampanje *More ideja – More ideas*, koja je promicala brigu o lokalnoj zajednici i okolišu, kampanja *Zeleno i digitalno* obilježila je akademsku godinu 2021./2022.

Nova kampanja, novi vizualni kôd. Predstavljen je novi vizualni identitet – zelena, pikselizirana kapljica koja se provlačila kroz cjelogodišnji promotivni materijal, ovog puta digitalni, naravno. Zsigurno najviđeniji oblik komunikacije ove teme bila je animacija unutar potpisa e-pošte – zelena kapljica s valom u kojoj su se izmjenjivali simboli obrazovanja, znanosti i ekologije, a kao završni kadar pojavio se slogan *More održivih ideja*.

Komunicirajući glavnu vrijednost, održivost, predstavljena su dva Kampusa: Zeleni Kampus (aktivnost koja obuhvaća dekarbonizaciju i uređenje zelenih površina, kao i rekreativnih zona) te Virtualni Kampus (aktivnost koja je obuhvaćala razvijanje naprednih e-alata i hibridnih modela kako bi se kroz virtualnu mobilnost povećao broj međunarodnih studenata). Promoviran je i UNIRI CLASS*, Istraživačko-razvojni projekti u obrazovanju. Donesen je i novi Pravilnik o kvaliteti studiranja, u kojem su poboljšani elementi osiguravanja kvalitete u izvođenju *online* nastave u hibridnom modelu, uveden je novi informacijski sustav za *online* upise. Najveći se naglasak stavlja na zagovaranje pojma otvorene znanosti s čime Sveučilište nastavlja borbu protiv elitizma u znanosti te razvija transparentnost,

*Program je financiran od Ministarstva znanosti i obrazovanja, Primorsko-goranske županije, Grada Rijeke i Sveučilišta u Rijeci

UNIRI za *plastic free*

interdisciplinarnost i popularizaciju znanosti, a Planom rodne ravnopravnosti pozicionira se kao lider u regiji.

Ne zaboravljajući mentalnu štetu koju je pandemija pro-uzrokovala, kroz program *Oporavak i otpornost* naglasak se stavlja na brigu o mentalnom zdravlju i karijernom savjetovanju kroz razvi-
janje kompetencija za zapošljavanje studenata.

Mikroplastika postaje ozbiljan globalni izazov, a njezina sveprisut-
nost i dugotrajnost u okolišu utječe na sve oblike života. Ona je go-
lim okom nevidljiv nusproizvod koji nastaje raspadanjem plastičnih
predmeta (ili drugih tvorevina) na koje djeluju klimatski
i okolišni čimbenici. Potražnjom, proizvodnjom i napo-
sljetku kupnjom različitih PETE, PE-HD, PVC, PE-LD,
PP, PS ili PC proizvoda postajemo uzročno-posljedični
akteri koji dovode u pitanje održivost Zemljina ekos-
stava kakvog znamo. Ne bi li pogled na naše Jadransko
more trebao biti dovoljan motivator da prestanemo biti
komotni?

Početkom akademske godine 2018./2019.
na Sveučilištu u Rijeci održana je konferencija za medi-
je na kojoj su predstavljeni novi ekološki projekti i inici-
jative Sveučilišta u Rijeci s ciljem da postanemo *plastic
free* sveučilište, odnosno prvo hrvatsko sveučilište bez
plastike. Zvono za uzbunu definitivno je predviđanje
Ujedinjenih naroda da će do 2050. godine naši oceani
imati više plastike nego ribe*.

Osnovana je radna skupina koja je promiš-
ljala o problemu, a iskorak je učinjen izbacivanjem pla-
stike u Studentskom centru Rijeka gdje god je to bilo
moguće. Plastične su čaše zamijenjene staklenim, a
plastične žlice drvenim. Ugrađene su fontane za pitku
vodu kako bi se smanjila uporaba plastičnih boca za
vodu. Uvodi se zdravija studentska prehrana, a na razini Sveučilišta
promišlja se i uvodi novi promotivni materijal izrađen od ekološki
prihvatljiva materijala.

Iste godine Sveučilište se pridružuje nacionalnoj inici-
jativi: na Kampusu je održana sadnja stabala (šljiva, smokvi) i ni-
skog raslinja s ciljem da jednog dana Kampus ima i pravi voćnjak.
U sklopu zelene akcije Sveučilišta zasađena je i aleja drena u Ulici

*Sretna plastika,
(ni)je fantastična!

Svake godine čak 9
milijuna tona plastike
završi u oceanima, tragovi
mikroplastike pronađeni
su u čak 114 vodenih
životinjskih vrsta, a oko 700
morskih vrsta je jelo ili bilo
u doticaju s plastikom! U
slučaju da se ne dogode
nikakve promjene do 2050.
godine, u oceanima će
biti više plastičnog otpada
nego riba.
Plastični proizvodi
ozbiljno ugrožavaju
opstanak životinjskog
svijeta u oceanima, stoga
je potrebno početi s
djelovanjem na vrijeme
kako bismo zaustavili
potencijalnu katastrofu.
Izvor: mrežna stranica
National Geographic

Radmile Matejčić, a postavljeni su i spremnici za razvrstavanje otpada (odvajaju se biootpad, papir, plastika i tetrapak, staklo, otpadna ulja, električki i elektronički otpad).

Glasno navijanje za Majčicu Zemlju Sveučilištu nije strano budući da svojim svakodnevnim akcijama i promišljanjima potiče studente i djelatnike na ekološki način razmišljanja. Jedna od takvih bila je i proljetna akcija Čisti Kampus za čistu Rijeku, na koju se odazvao velik broj studenata i djelatnika, a kojoj je cilj poticati i podržavati akcije čišćenja te podići svijest građana o važnosti odgovornog odlaganja otpada.

UMJE
—STO
ZAKLJU
—ČKA

Zamislite europsko sveučilište budućnosti.

Zamislite sveučilište koje je uključivo i društveno odgovorno jer poštuje različitosti i promiče jednake mogućnosti za sve. Zamislite sveučilište koje je uključeno u zajednicu i čiji su ljudi angažirani na poboljšanju kvalitete života i rada.

Sveučilište koje kultivira kritično i odgovorno građanstvo, transparentnost i participaciju.

Zamislite sveučilište u kojem je obrazovanje otvoreno jer svaki student može razvijati svoj

individualni put učenja i svoj personalizirani međunarodni kurikulum.

Zamislite sveučilište u kojem su studenti partneri i sukreatori svih procesa, bez obzira na to koje su dobi i u kojim programima stječu svoja znanja.

Sveučilište koje se digitalno transformira i umrežuje i u kojem studenti putuju kroz stvarne i virtualne kampuse.

Zamislite sveučilište na kojem su izazovi zajednice izazovi za njihovo znanje i gdje najbolji istraživači surađuju i traže rješenja za stvarne probleme građana. Zamislite sveučilište koje

vjeruje u otvorenu znanost koja sve znanstvene rezultate smatra javnim dobrom koje mora biti dostupno svima. Sveučilište koje zna da nema pravog istraživanja i razvoja bez kruženja talenata i energije mladih znanstvenika, kao ni smislene humanističke budućnosti bez kulture i umjetnosti.

Zamislite sveučilište koje kontinuirano proširuje svoje obzore kroz međunarodnu suradnju i povezivanje, koje je dio najbolje europske sveučilišne mreže i koje ima svoje mjesto u prestižnim sustavima rangiranja sveučilišta.

Zamislite sveučilište koje je elitizam zamijenilo integracijom i angažmanom institucija.

Zamislite zeleno i plavo sveučilište, posvećeno održivom razvoju i energetskej tranziciji.

Sveučilište koje bolji svijet vidi u iskorjenjivanju svih nejednakosti koje nepravedno isključuju.

Zamislite sveučilište koje iskoračuje izvan svojih zidova, izvan disciplina, izvan institucija, i koje prelazi postavljene granice...

To je Sveučilište u Rijeci.

IM— PRESS —UM

Izdavač: Sveučilište u Rijeci
Trg braće Mažuranića 10
51000 Rijeka

Za izdavača: prof. dr. sc. Snježana Prijić Samaržija
Izvršna urednica: prof. dr. sc. Snježana Prijić Samaržija

Tea Dimnjašević (31, 33, 34, 51, 53, 55, 141, 159–161, 163–165, 168–170, 173, 174)

Daria Glavan Šćulac (19, 22–24, 26, 113, 115–117, 123)

Lea Jurin (13, 15, 17, 18, 21, 135, 137, 140, 150, 178, 179, 181)

Andrea Kaštelan (90, 155, 157, 167, 172, 175, 176)

Kristina Lekić Barunčić (35, 63, 65, 66, 71, 72, 77, 129, 131, 133, 138, 172)

Željka Ljutić (83, 88, 89, 92, 93, 97, 99, 125, 181)

Andrea Mešanović (86, 87, 100, 105, 107, 109, 111, 119, 121)

Nina Premuš (67, 69, 73–76, 85, 93, 96, 139, 143, 144, 146, 147, 149)

Snježana Prijić Samaržija (1–192)

Ana Tomaško Obradović (37, 39, 41, 43, 45, 47, 48, 50, 54, 57, 94)

Lektura: Siniša Smiljanić

Tisak: Kerschoffset

Naklada: 200 kom

Zahvale: Mihaela Matešić, Senka Maćešić, Marta Žuvić, Saša Zelenika, Gordan Jelenić, Davor Vašiček, Sveučilišni savjetovanišni centar, Centar za sport, Centar za napredne studije jugoistočne Europe, Nebojša Zelić, Zdravko Kolundžić, Jasna Krstović

ISBN 978-953-7720-91-9 (tiskano izdanje)

ISBN 978-953-7720-92-6 (e-izdanje)

CIP zapis dostupan u računalnom katalogu

Sveučilišne knjižnice Rijeka pod brojem 150825054.

unin